

NAŠE SVÄTÉ NÁBOŽENSTVO

**KATECHIZMUS A CVIČEBNICA NÁBOŽENSTVA
PRE KATOLÍCKE DIETKY**

1 9 4 9

VYDAL SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA V TRNAVE

Cena Kčs 38.—

NAŠE SVÄTÉ NÁBOŽENSTVO

Katechizmus a cvičebnica náboženstva
pre katolícke dievky

Schválilo Povereníctvo školstva, vied a umení výnosom zo dňa 4. augusta 1949, č. 55202/49-II/1 ako učebnicu pre 3. a 4. roč. nár. škôl s vyučovacím jazykom slovenským v novom nezmenenom vydaní.

1949

VYDAL SPOLOK SV. VOJTECHA V TRNAVE

Nihil obstat.

Msgre Dr. Isidorus Holovič,
censor dioec.

Imprimi potest.

V Trnave 27. marca 1943 č. 1559/1943

Msgre Josephus Minárik,
vicarius generalis.

V Nitre 15. júna 1943 č. 1262/43.

† Karol,
biskup.

V Spišskej Kapitule 12. júna 1943 č. 1283/43.

† Ján,
biskup.

V Trnave 15. júna 1943 č. 4160/43.

† Pavol,
biskup, apošt. administrátor.

V Banskej Bystrici 15. júna 1943 č. 1741/43.

† Andrej,
biskup, koadjutor.

V Prešove 11. júna 1943 č. 32/ŠR-43.

† Jozef,
biskup, apošt. administrátor.

Naše sväté náboženstvo.

Venovanie. — ⁴Táto knižka je napísaná pre vás, slovenské katolícke dietky. Je v nej všetko, čo dietky majú vedieť a robiť, aby istotne prišli do neba. Ak budete usilovné, naučíte sa z nej mnoho o Pánu Bohu. Pán Boh poslal k nám svojho Syna, Pána Ježiša Krista, aby nás učil pravé náboženstvo. Pán Ježiš zas odovzdal celé svoje učenie svätej Cirkvi. Najvyšším učiteľom v Cirkvi je nástupca svätého Petra, rímsky pápež, ktorý je námestníkom Pána Ježiša na zemi. Voláme ho svätým Otcom, lebo má svätý úrad a je starostlivým otcom všetkých kresťanov. S ním spolu sú učiteľmi v Cirkvi biskupi, ktorí sú zas nástupcami apoštolov. Svätý Otec a biskupi posielajú k vám svojich pomocníkov vo vyučovaní: kňazov a katechétovej alebo katechétky. O všetkých učiteľoch náboženstva, ktorí na rozkaz Pána Ježiša učia pravé náboženstvo, povedal Pán Ježiš, že kto ich počúva, počúva jeho samého, ako by on, Pán Ježiš, sám učil. Tak počúvajte teda svojich učiteľov, keď vás učia podľa tejto knižky, ako by ste počúvaly Pána Ježiša.

⁵Videly ste ovečky. Sú milé a každý ich má rád. Ovečky znázorňujú vašu dušu. Pán Ježiš má rád dušu každého dieťaťa. Ako dobrý pastier stará sa o vás, o svoje ovečky. Vlci sú nepriateľmi ovečiek. Pán Ježiš je pri vás, nebojte sa, on zachráni vašu dušu, aby jej nemohli škodiť nijakí vlci, nepriatelia. Ale musíte Pána Ježiša milovať a učiť sa s radosťou jeho sväté učenie. V tejto knižke máte sväté učenie Pána Ježiša. Je to naše sväté náboženstvo.

Pán Ježiš, dobrý pastier. — ³Pán Ježiš bol láskavý k dietkam a ku každému. Bol ako dobrý pastier, ktorý sa stará o ovečky a miluje ich. To sa nepáčilo zlým ľuďom. Pán Ježiš im vtedy povedal:

— Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier chráni svoje ovečky, keď prichádza vlk, a hľadá za ne aj svoj

život. Ja poznám svoje ovečky a ony poznajú mňa. Ja dám svoj život za svoje ovečky. Moje ovečky počúvajú na môj hlas.

Inokedy zas takto učil Pán Ježiš:

— Kto by sa neradoval, keby sa našla jeho stratená ovečka! Vzal by ju na plecía, zanesol by ju domov a povedal by priateľom: Radujte sa so mnou, lebo moja ovečka sa stratila a ja som ju našiel!

Pán Ježiš bol skutočne dobrý pastier, lebo dal svoj život za svoje ovečky, keď za nás zomrel na kríži. Pritúlme sa k nemu ako jeho dobré ovečky.

*

Pán Ježiš utíši búrku na mori. — ²Pán Ježiš raz učil pri mori. Keď sa zvečerilo, povedal svojim učeníkom:

— Preplavme sa cez more!

Učeníci odrazili loďku od brehu. Kým veslovali, Pán Ježiš usnul. Naraz strhla sa veľká búrka. Vysoké vlny zalievaly loďku. Hrozilo nebezpečenstvo, že sa utopia. Učeníci vtedy zobudili Pána Ježiša a prosili ho:

— Pane, zachráň nás, lebo zahynieme!

Pán Ježiš vstal a posmelil svojich učeníkov:

— Čo sa bojíte? Kde je vaša viera?

Potom rozkázal búrke:

— Mlč! — A moru:

— Utíš sa!

Rozprestrel ruky a v tej chvíli prestal víchor a utíšila sa búrka. Všetci sa veľmi divili a hovorili:

— Kto je to, že i búrka a more ho poslúchajú?

*

Naučte sa nazpamäť!

O kom sa učíme v náboženstve?

²**O Pánu Bohu.**

Kto bol najlepším učiteľom náboženstva?

²Pán Ježiš Kristus.

Komu odovzdal Pán Ježiš svoje učenie?

³Cirkvi svätej katolíckej.

Kto rozkázal, aby sme sa učili náboženstvo?

³Sám Pán Ježiš.

Načo sme my na svete?

³Aby sme Pána Boha poznali, milovali, jemu slúžili a tak do neba prišli.

*

Cvičenie: Napíšte si do tejto knižky svoje meno, zabaľte si ju do papiera, aby sa vám nezašpinila a nepoškodila! Poprezeraajte si obráz-

ky, ktoré sú v nej! Kúpte si sošit, do ktorého si budete písať školské a domáce cvičenia! Napíšte si naň svoje meno a nadpis „Naše sväté náboženstvo“. Napíšte si do sošitu meno pána katechéty alebo katechétky! Napíšte si do sošitu, aké zázraky robil Pán Ježiš!

*

Otázky: Čo je v tejto knižke? — Koho poslal Pán Boh, aby nás učil pravé náboženstvo? — Kto je najvyšším učiteľom v Cirkvi? — Prečo ho voláme svätým Otcom? — Kto sú s ním spolu učiteľmi v Cirkvi? — Koho posielajú biskupi učiť? — Koho počúvame, keď počúvame svojich učiteľov náboženstva? — Čo znázorňujú ovečky? — Proti komu chráni Pán Ježiš našu dušu? — Čo povedal Pán Ježiš o sebe ako o dobrom pastierovi? — Hľadá Pán Ježiš zabľúdené a stratené ovečky? — Prečo bol Pán Ježiš skutočne dobrým pastierom? — Ako zachránil Pán Ježiš svojich učeníkov na mori? — Čo rozkázal búrke a moru? — Môže Pán Ježiš aj nás zachrániť, keby sme boli v nebezpečenstve? — Čo hovorili ľudia, keď videli, že Pán Ježiš utíšil more?

*

Prosme Ducha Svätého o jeho dary!

Duchu Svätý, príď s neba
a vydať ráč zo seba
žiaru svetla pravého!
Príď k nám, príď k nám, Duchu Svätý,
príď k nám Duchu presvätý!

*

Pozdravme úctivo Pána Ježiša!

„Pochválený buď Ježiš Kristus! Na veky, amen!“

Pravdy viery.

Pohani a neverci. — ⁴Nerozumní ľudia hovoria, že nieto Pána Boha. To sú neverci. Vidia hviezdnatú oblohu, vidia slnko a celý svet. Všetko, čo je na svete krásne a podivné, hlása, že všemocný Stvoriteľ je nad nami. Hoci Pána Boha nevidíme, veríme pevne, že on je Stvoriteľom všetkého. Preto svätý Pavol apoštol napísal o nevercoch a pohanoch: »Zatemnilo sa im nemúdre srdce«.

Pohani sa neklaňajú Pánu Bohu, ale modlám. Myslia si, že stvorené veci sú bohmi, ba niektorí si sami robia modly z dreva alebo z kameňa. K pohanom chodia misionári, aby ich poučili o pravom Pánu Bohu. Aj predkovia Slovákov boli pohani. Ale keď ich svätí vierozvestovia Cyril a Metod poučili, prijali pravú vieru a stali sa kresťanmi.

*

Pán Boh učí ľudí, čo majú veriť. — ³Ľudia sami od seba nevedeli, čo majú veriť. Ich rozum bol zatemnený následkom hriechov. Pán Boh sám sa mnohým ľudom zjavil a oznámil im pravdy, ktoré majú veriť. Keď prišiel Pán Ježiš, Syn Boží, na svet, hlásal ľuďom všetko, čo majú veriť a robiť, aby mohli prísť do neba. Jeho sväté učenie hlása svätá Cirkev všetkým národom. Duch Svätý chráni Cirkev od omylov a bludov, aby sa učenie Božie bezchybne zachovalo na svete.

*

Apoštolské vyznanie viery. — ³Pán Ježiš rozkázal svojim apoštolom:

— Idte a učte všetky národy!

Apoštolovia poslúchli Pána Ježiša. Hlásali všetkým národom pravdy viery, ako sa ich naučili od Pána Ježiša. Kresťania potom takto vyznávali svoju vieru:

²Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme;

i v Ježiša Krista, Syna jeho jediného, Pána nášho, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny,

trpel pod Pontským Pilátom, ukrižovaný
umrel i pochovaný bol,
sostúpil do pekiel, tretieho dňa vstal zmŕt-
vych,
vstúpil na nebesia, sedí na pravici Boha Ot-
ca všemohúceho,
odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych.
Verím v Ducha Svätého,
v svätú Cirkev všeobecnú, v svätých ob-
covanie,
v hriechov odpustenie,
v tela zmŕtvych vzkriesenie
a v život večný. Amen.

³Toto je apoštolské vyznanie viery. Má dvanásť častí, čiže dvanásť článkov. Ním vyznávajú svoju vieru všetci kresťania.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kde je nakrátko, čo musíme veriť?

³V apoštolskom vyznaní viery.

Kto učí ľudí, čo majú veriť?

³Cirkev katolícka.

Ktoré sú najhlavnejšie pravdy viery?

²Tieto:

Boh je len jeden;

v Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý;

Syn Boží stal sa človekom, aby nás vykúpil;

Boh je spravodlivý sudca, ktorý sa dobrým odpláca a zlých tresce;

duša človeka je nesmrteľná;

milosť Božia je na spasenie potrebná.

*

Cvičenie: Narobte si 12 lístkov a napíšte na ne 12 článkov viery!
Každý článok na osobitný lístok. Potom smiešajte lístky a cvičte

sa usporiadať ich, aby články nasledovali správne za sebou. Podobne to urobte aj s hlavnými pravdami viery! Napokon počíslujte lístky na prázdnej strane podľa správneho poradia článkov a právd! Lístky si schovajte a častejšie si ich skladajte podľa poradia!

*

Otázky: Čo napísal svätý Pavol o nevercoch? — Čomu sa klaňajú pohaní? — Načo idú k pohanom misionári? — Kto poučoval o pravom Bohu našich pohanských predkov? — Prečo nevedeli ľudia, čo majú veriť? Kto oznámil ľuďom pravdy viery? — Kto hlásal všetko, čo treba robiť, aby sme boli spasení? Kto hlása učenie Pána Ježiša všetkým národom? — Kto chráni Cirkev od omylov a bludov? — Čo rozkázal Pán Ježiš apoštolom? — Ako vyznávajú kresťania svoju vieru? — Koľko článkov má apoštolské vyznanie viery?

*

Odriekajme apoštolské vyznanie viery!

Aký je Pán Boh.

Pán Boh sa zjavil Mojžišovi. — ⁴Egyptský kráľ nespravodlivo prenasledoval izraelský ľud, ktorý veril v pravého Boha. Pán Boh vyvolil Mojžiša za osloboditeľa ľudu z prenasledovania. Mojžiš raz pásol ovce na púšti. Tam sa mu zjavil Pán Boh. Mojžiš videl horiaci ker a počul z neho hlas Pána Boha:

— Nepristupuj bližšie! Toto miesto je sväté. Ja som Pán, tvoj Boh.

Potom Pán Boh rozkázal Mojžišovi, aby išiel k egyptskému kráľovi. Lebo Mojžiš mal vyslobodiť ľud z otroctva. Ale Mojžiš sa bál, že kráľ mu neuverí, že ho sám Pán Boh poslal. Preto sa pýtal:

— Čo mám povedať, keď sa ma budú pýtať, kto ma poslal?

Pán Boh mu odpovedal:

— Ja som, kto som. Večný Boh. Tak ma máte volať. Ja budem s tebou.

Mojžiš potom išiel ku kráľovi a žiadal ho, aby prepustil prenasledovaný ľud. Ale kráľ nechcel o tom ani počuť a povedal:

— Kto je tvoj Boh, aby som ho poslúchol?

Pán Boh za to veľmi potrestal kráľa a jeho krajinu. Až potom prepustil kráľ izraelský ľud.

*

Čo učili apoštolovia o Pánu Bohu. — ³Svätý Ján učil: Boh je duch, Boh je láska.

Svätý Peter učil: Deň je u Pána Boha ako tisíc rokov a tisíc rokov ako deň. Boh súdi bez ohľadu každého.

Svätý Pavol učil: Všetko je odkryté jeho očiam. V ňom žijeme, v ňom sa hýbeme a v ňom sme.

Sám Pán Ježiš učil najviac o Otcovi nebeskom. Žiadal, aby sa ľudia čím viac podobali Pánu Bohu:
— Budte dokonalí, ako aj váš Otec nebeský je dokonalý!

*

Múdre dietky. — ²Dietky sa rozprávaly. Janko povedal:

— Nie je pravda, že chlieb nám dáva Pán Boh. Moja mamička vie upiecť chlieb z múky.

Hlenka bola už školáčka a poučila Janka. Najprv mu povedala:

— Máš pravdu. Mamička vie upiecť chlieb. Ale od koho máme múku?

— Tá je od mlynára, — odpovedal Janko. Hlenka sa ďalej pýtala:

— Z čoho robí mlynár múku?

— Zo pšenice a raži. Tie rastú na roli.

— Tak vidíš, Janko, — vysvetľuje ďalej Helenka, — keby Pán Boh nebol stvoril pšenicu a raž, keby nedal dažďa na polia, nemali by sme z čoho piecť chlieb. A všetko, čo jeme, je od Pána Boha. Teraz to už uznáš?

Janko to uznal a keď sa modlil s Helenkou Otčenáš a prišli k slovám »chlieb náš každodenný daj nám dnes«, myslel vždy na to, aký je dobrý a mocný Pán Boh, že sa tak stará o ľudí.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto je Pán Boh?

²Pán celého sveta a náš Otec nebeský.

Bol Pán Boh vždy a bude vždy?

²Bol vždy a bude vždy, lebo je večný.

Má Pán Boh telo ako my?

²Nemá, on je duch.

Kde je Pán Boh?

²Všade. Na nebi, na zemi a na každom mieste.

Čo vie Pán Boh?

²Všetko. Čo bolo, čo je a čo bude.

Prečo nemôžeme pred Pánom Bohom nič zatajiť?

²Lebo vie, čo si myslíme a v tajnosti robíme.

Čo nám dáva Pán Boh?

²Všetko, čo potrebujeme, lebo je najvyšš dobrý.

Je Pán Boh dokonalý?

³Hej, Pán Boh je najdokonalejší.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu, čo všetko máme od Pána Boha! Nakreslite si podľa tabule, čo všetko stvoril Pán Boh! Napíšte si do sošitu, ako máme šaty od Pána Boha! Rozmýšľajte, čo všetko by chceli zlé dietky zatajiť pred Pánom Bohom!

Otázky: *Koho vyvolil Pán Boh za osloboditeľa izraelského ľudu? — Čo povedal Pán Boh Mojžišovi? — Čoho sa bál Mojžiš? — Čo povedal Pán Boh o sebe Mojžišovi? — Ako pochodil egyptský kráľ, keď nechcel poslúchnuť Pána Boha? — Čo učil svätý Ján o Pánu Bohu? — Čo učil svätý Peter o Pánu Bohu? — Čo učil svätý Pavol o Pánu Bohu? — Čo žiadal Pán Ježiš, akí majú byť ľudia? — Ako vysvetlila Helenka Jankovi, že chlieb je od Pána Boha? — Čo myslel Janko vždy, keď sa modlil Otčenáš?*

*

Spievajme pieseň na oslavu Pána Boha!

³Teba, Boha, chválime, Teba, Pána, vyznávame,
meno Tvoje slávime, vrúcne vďaky Ti vzdávame:
Teba, Otca večnosti, zem celá vždy chváli, ctí.

ÚLOHA 3.

(1. článok viery.)

Najsvätejšia Trojica.

Šiesty deň stvorenia. — ³Keď bolo už všetko stvorené okrem človeka, riekol Pán Boh: Učinnme človeka na náš obraz a našu podobu. Nech pánuje nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom, nad zvermi a nad celou zemou, nad všetkými zemeplazmi, čo sa pohybujú na zemi.

A stvoril Pán Boh človeka na svoj obraz.

*

Pokrstenie Pána Ježiša. — ²Keď bolo Pánu Ježišovi tridsať rokov, odišiel z Nazareta a išiel na púšť k Jánovi Krstiteľovi. Chcel, aby ho Ján pokrstil. Ale Ján povedal:

— Ty by si mal mňa pokrstiť, a ty prichádzaš ku mne?

Pán Ježiš odpovedal:

— Urob to len! Tak sa patrí, aby sme robili vôľu Božiu.

Potom Ján pokrstil Pána Ježiša v rieke Jordán. Keď Pán Ježiš vystúpil z rieky, otvorilo sa nebo a Duch Svätý zostúpil v podobe holubice na Pána Ježiša. Kým sa Pán Ježiš modlil, bolo počuť s neba hlas Otca nebeského: Toto je môj milovaný Syn, ktorého som si zaľúbil.

Pán Ježiš potom ostal na púšti. Tam sa modlil a postil štyridsať dní a štyridsať nocí.

*

Tajomstvá. — 'Ako je to možné, že zo zrnka pšenice vyrastie rastlinka, ktorá prináša úrodu pšenice, celý klások pšeničný? Ako sa stane z húsenice krásny motýľ? Z jedla, čo požívame, rastie naše telo, jedlo premení sa na svaly a na krv. Ani najväčší učitelia nemôžu vysvetliť všetky tajomstvá Božej prírody.

Aj naša viera má tajomstvá, ktoré nemôžeme svojím malým ľudským rozumom pochopiť. Takéto tajomstvo je, že v Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý, a Boh je predsa len jeden.

³Svätý Augustín bol jeden z najmúdrejších ľudí na svete. Ale ani on nemohol pochopiť tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Raz veľmi dlho rozmýšľal o tomto tajomstve. Do myšlienok zahrúžený prechádzal sa pri mori. Naraz zbadal tam chlapčeka, ktorý usilovne prelieval vodu mora do malej jamky, ktorú si vyhrabal do piesku. Svätý Augustín ho oslovil:

— Čo to robíš?

— Vidíš, — odpovedal chlapček, — že prelievam more do tejto jamky.

— To je nemožné, veď more sa nevmetí do takej malej jamky, — hovoril svätý Augustín.

Chlapček mu na to povedal:

— A ty chceš do tvojho malého ľudského rozumu pojať také tajomstvo, ako je Najsvätejšia Trojica? To je práve tak nemožné, ako preliať toto more do malej jamky.

Naučte sa nazpamäť!

Je Pán Boh len jeden?

²Pán Boh je len jeden, ale v troch osobách.

Ktoré sú tri božské osoby spolu?

²Otec, Syn a Duch Svätý.

Ako voláme tri božské osoby spolu?

²Najsvätejšia Trojica.

Čo urobily tri božské osoby?

³Otec nebeský stvoril svet, Syn Boží vykúpil svet a Duch Svätý posvätil svet.

Čím vyznávame svoju vieru v Najsvätejšiu Trojicu?

²Že sa prežehnávame.

Ako oslavujeme Najsvätejšiu Trojicu?

²Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

*

Cvičenie: Nakreslite si podľa tabule názorný obraz Najsvätejšej Trojice! Vypíšte si z knižky príbeh o svätom Augustínovi! Pozrite si v kostole, či je tam obraz Najsvätejšej Trojice! Alebo či máte taký obraz doma!

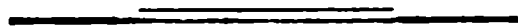
*

Otázky: Čo riekol Boh, keď chcel stvoriť človeka? — Čo nám pripomína slovo „učiňme“ v množnom čísle? — Ako pokrstil svätý Ján Krstiteľ Pána Ježiša? — Čo sa stalo, keď Pán Ježiš vystúpil z rieky Jordán? — Kde bol Otec nebeský, prvá božská osoba? — Kde bol Syn Boží, druhá božská osoba? — Kde bol Duch Svätý, tretia božská osoba? — Aké tajomstvá sú v prírode? — Ktoré je najväčšie tajomstvo našej viery? — Prečo nepochopíme rozumom tajomstvá? — Ako vysvetlil chlapec svätému Augustínovi, že tajomstvo Najsvätejšej Trojice presahuje ľudský rozum? — Čo hovoríme, keď sa prežehnávame? — Prežehnávame sa v mene troch bohov? — Sú tri božské osoby jednako mocné, dokonalé a večné? — Môžeme hovoriť, že Boh je troj-jediný?

*

Spievajme o Najsvätejšej Trojici!

Ó Trojica Najsvätejšia,
Ó jednota najdivnejšia,
Daj, nech každý Ťa vyznáva,
Troj-jednému chválu vzdáva.
Otče, Tys' jak blesk slnečný,
Syn je sŕa by lúč Tvoj večný,
Duch Svätý je oboch plameň,
až na večné veky, amen.

ÚLOHA 4.

(1. článok viery.)

Anjeli.

Dobří a zlí duchovia. -- ²Pán Boh stvoril mnoho anjelov. Anjeli sú duchovia, ktorí nemajú telo a sú v nebi, preto ich nevidíme. Zpočiatku boli všetci anjeli dobrí a blažení. Mali poslúchať Pána Boha a jemu slúžiť. Najkrajší medzi nimi bol Lucifer.

Lucifer a s ním aj iní anjeli mysleli si: Nebudeme slúžiť Bohu. My sme ako Boh.

Takto sa mnohí anjeli vzbúрили proti Pánu Bohu.

Boli pyšní a neposlušní. Na rozkaz Boží pýtal sa ich archanjel Michal:

— Kto je ako Boh?

A hneď shodil Pán Boh do pekla všetkých anjelov, ktorí si mysleli, že sú ako Boh. Stali sa z nich diabli, z dobrých duchov zlí duchovia. Zlí duchovia bývajú v pekle.

*

Dobří anjeli v službe Pána Boha. — ²Anjeli v nebi stále zvelebujú Pána Boha a spievajú mu: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov.

Pán Boh posielal anjelov k ľuďom s posolstvom. Tak sa zjavil anjel mnohým svätým mužom pred príchodom Pána Ježiša na svet. Príchod Pána Ježiša zvestoval anjel Gabriel, keď prišiel k Panne Márii do Nazaretu. Anjel zvestoval pastierom, že sa narodil Vykupiteľ v Betleheme.

*

Anjeli strážcovia. — ²Zlí duchovia usilujú sa škodiť ľuďom. Pokúšajú nás a zvädzajú na hriech, lebo chcú, aby sme prišli aj my do pekla.

Pán Boh dal každému človekovi anjela strážcu, ktorý je stále pri nás, ochraňuje nás proti zlému.

*

Naučte sa nazpamäť!

Ktoré sú najdokonalejšie stvorenia Božie?

²Anjeli.

Sú anjeli ako Pán Boh?

²Nie, len sa Pánu Bohu podobajú.

V čom sa podobajú anjeli Pánu Bohu?

²Že sú duchovia a nemajú telo.

Načo stvoril Pán Boh anjelov?

²Aby mu slúžili a nám pomáhali prísť do neba.

Ako sa volajú zlí anjeli?

²Diabli alebo zlí duchovia.

Kto je najväčším nepriateľom duše?

²Zlý duch.

Ako nám chce škodiť zlý duch?

²Že nás zvádza na hriech, aby sme aj my prišli do pekla.

Koho dal Pán Boh každému človekovi na ochranu?

²Anjela strážcu.

Ako nám pomáha anjel strážca?

²Že nás chráni od zlého a napomína nás na dobré, aby sme aj my prišli do neba.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu modlitbu k anjelovi strážcovi! Napíšte si, čo máte povedať, keby vás zlý duch zvádzal na hriech! Toto: Odíď odo mňa, ja chcem slúžiť Pánu Bohu! Každý deň sa modlite k anjelovi strážcovi a proste ho o pomoc v pokušeniach!

Otázky: Akí boli zpočiatku všetci anjeli? — Ktorý anjel sa vzbúril proti Pánu Bohu? — Čo si mysleli o sebe niektorí anjeli? — Čo sa pýtal archanjel Michal neposlušných anjelov? — Čo sa stalo s anjelmi, ktorí sa vzbúрили proti Pánu Bohu? — Kde bývajú dobrí anjeli? — Kde bývajú zlí duchovia? — Čo robia dobrí anjeli v nebi? — Komu sa zjavili dobrí anjeli? — Čo zvestoval anjel Gabriel Panne Márii? — Kto zvedol prvých ľudí na hriech?

*

Modlime sa k anjelovi strážcovi!

²Anjel Boží, strážca môj,
prosím ťa, vždy pri mne stoj,
pomocnú mi ruku daj,
vo všetkom mi pomáhaj,
aby som vždy, v každej chvíli
viedol život bohumilý,
a tak tebou chránený
bol raz v nebi spasený, amen!

Stvoriteľ neba a zeme.

Pán Boh stvoril nebo a zem. — ²Na počiatku stvoril Pán Boh nebo a zem. Zem bola pustá a prázdna. Okolo zeme bola tma. Nad vodami vznášal sa Duch Boží.

Potom Pán Boh usporiadal svet. Najsanprv povedal: — Bud' svetlo!

A hneď bolo svetlo. Pán Boh oddelil svetlo od tmy. Svetlo pomenoval dňom a tmou nocou. To bol prvý deň.

Potom Pán Boh povedal: — Bud' obloha!

A hneď bola obloha, ktorá sa volá nebo. To bol druhý deň.

Na tretí deň oddelil Pán Boh vodu od suchej zeme. Vtedy povstalo more a rieky. Na suchej zemi rástly hneď rastliny a stromy.

Na štvrtý deň stvoril Pán Boh slnko, mesiac a hviezdy.

Na piaty deň stvoril Pán Boh vo vode ryby a vo vzduchu vtákov.

Na šiesty deň stvoril Pán Boh všetky ostatné zvieratá. Napokon stvoril Pán Boh človeka.

Na siedmy deň odpočinul Pán Boh a požehnal všetko. A všetko, čo Pán Boh stvoril, bolo dobré.

*

Čo učil Pán Ježiš o stvoreníach? — ²Pán Ježiš učil raz takto: Pohliadnite na nebeské vtáctvo, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodôl: a váš Otec nebeský kŕmi ho. Či vy nie ste omnoho viac než ono? Pozrite si poľné ľalie, ako rastú; nepradú a Boh ich šatí. Keď teda Boh tak šatí poľnú trávku, ktorá dnes je a zajtra sa hodí do pece, čím viac vás, maloverní!

Potom Pán Ježiš povedal:
— Nebojte sa a nehovorte: Čo budeme jesť a čím sa zaodejeme? Otec nebeský vie, čo potrebujete. Hľadajte najprv kráľovstvo Božie a všetko ostatné vám Boh pridá!

*

Dielo Božie a ľudská práca. — ³Nech hocičo robíme, potrebujeme k práci nástroje a hmotu. Z ničoho nevieme nič spraviť. Len Pán Boh nepotrebuje nič k svojmu dielu. On len myslí a chce niečo a už je to spravené. Staviteľ potrebuje tehly, kameň a betón, aby mohol vystávať dom. Pán Boh nepotreboval nič, aby stvoril veľký svet.

Aký veľký je rozdiel medzi tým, čo stvoril Pán Boh a čo spravili ľudia! Semienko, v ktorom je už schovaný celý strom, je dielom Božím. Živé kvietky sú tiež od Pána Boha. Ľudia nič podobného nevedia vytvoriť. Ľudia vedia zostaviť parostroj, ale železo a oceľ, z

ktorých je stroj vyrobený, uhlie, ktorým ho kúria a voda a para,
ktoré poháňajú stroj, sú od Pána Boha.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto stvoril svet a všetko?

²Pán Boh.

Z čoho stvoril Pán Boh všetko?

²Z ničoho. On to len myslel a chcel a stalo sa všetko.

Môže Pán Boh všetko urobiť, čo chce?

²Môže, lebo je všemocný.

Ako sa Pán Boh stará o svet?

²Riadi ho a zachováva.

Stará sa Pán Boh aj o nás, ľudí?

²Hej, lebo nám dáva všetko, čo potrebujeme.

Pre koho stvoril Pán Boh všetko?

³Pre nás, ľudí, na svoju slávu a česť.

Cvičenie: Nakreslite si do sošitu podľa tabule, čo stvoril Pán Boh na jednotlivé dni! Nakreslite si kvietky a rastlinky a rozmýšľajte, aký rozdiel je medzi rastlinkami nakreslenými a živými! Alebo spravte si papierové kvietky a porovnajte ich so živými! Vypíšte si do sošitu modlitbu pred jedením a po jedení!

Otázky: Čo stvoril Pán Boh na počiatku? — Aká bola zem? — Kto sa vznášal nad vodami? — Čo stvoril Pán Boh prvý, druhý, tretí, štvrtý, piaty a šiesty deň? — Čo robil Pán Boh na siedmy deň? — Aké bolo všetko, čo Pán Boh stvoril? — Kto kŕmi nebeské vtáctvo? — Kto šatí poľné lalie? — Čo je viac, človek alebo vtáctvo a kvety? — Vie Otec nebeský, čo potrebujú ľudia? — Môžu ľudia spraviť niečo z ničoho? — Potreboval Pán Boh niečo, aby mohol stvoriť svet? — Je rozdiel medzi dielom Božím a medzi ľudskými dielami? — Napríklad?

*

Ďakujeme Pánu Bohu za jedlo!

Pred jedením: ²Požehnaj, Bože, jedlo, ktoré budeme požívať z Tvojej štedrosti, amen!

Po jedení: ²Ďakujeme, Bože, za Tvoje dary, amen.

Prvί ľudia v raji.

Pán Boh stvoril prvých ľudí. — ²Prvého človeka stvoril Pán Boh takto: urobil telo človeka zo zeme a vdýchol do neho dušu. Duša oživila telo človeka. Prvý človek sa volal Adam.

Pán Boh dal Adamovi krásnu záhradu, aby v nej býval a ju obrábal. Bol to raj. V raji bolo všetko veľmi krásne. Bolo tam mnoho ovocných stromov. Na stromoch bolo chutné ovocie. Pán Boh povedal Adamovi:

— Zo všetkých stromov raja smieš jesť. Len z prostredného nejedz, lebo ak by si z neho jedol, umrieš!

Medzi stvoreniami nebolo ani jedno podobné človekovi. Adam bol v raji vždy sám a s nikým sa nemohol rozprávať ani radovať. Vtedy stvoril Pán Boh prvú ženu a priviedol ju k Adamovi. Adam jej dal meno Eva.

Potom Pán Boh povedal prvým ľuďom:

— Množte sa a naplňte zem! Panujte nad rybami mora a nad vtáctvom neba! Panujte nad všetkými zvieratami a nad celou zemou!

Adam a Eva žili v raji a boli blažení. Pán Boh ich prijal za svoje dietky. Boli milí Pánu Bohu, lebo ich duša bola celkom čistá. Táto čistota a milosť boly darom Pána Boha a prvί ľudia ju cítili v duši, ako keď slnko svieti a zohrieva. Tešili sa, že ich Pán Boh tak miluje, a nič netrpeli, ba ani umrieť by neboli museli, keby neboli prestali milovať svojho Stvoriteľa.

*

Čo učili apoštolovia o tom, že ľudia sú dietkami Božími. — ⁴Svätý Ján, miláčik Pána Ježiša, takto učil o veľkej láske Pána Boha k ľuďom: Vidíte, akú

lásku nám preukázal Otec, že sa voláme synmi Boha a že sme aj nimi. Boh dal ľuďom takú moc, aby sa mohli stať synmi Boha. Najmilší, sme synovia Boha.

Aj svätý Pavol apoštol učil podobne. V liste k Rimanom napísal: Prijali ste ducha dietok Božích, takže voláme: Otče. A Duch Svätý nám dosvedčuje, že sme synovia Pána Boha, keď však synovia, tak aj dediči, spoludediči Kristovi.

*

Kto môže byť skutočne šťastný. — ¹Prví ľudia boli šťastní v raji, lebo ich duša bola čistá. Pán Boh ich prijal za svoje dietky.

Aj my sme dietkami Božími, dokiaľ je naša duša čistá. Dietky s čistou dušou sú sväté. Pán Boh ich miluje a keby zomrely, prišli by rovno do neba.

Mnoho svätých dietok žilo na svete. Tieto veľmi milovali Pána Boha. Pán Boh ich vzal do neba ako čisté krásne kvietky. Teraz sa radujú v nebi s anjelmi a svätými.

*

Naučte sa nazpamäť!

Z čoho je telo človeka?

²Zo zeme.

Od koho je duša človeka?

²Od Pána Boha.

V čom sa podobá duša ľudská Pánu Bohu?

²Že je nesmrteľná.

V čom prevyšuje človek ostatné stvorenia?

³Že má rozum a slobodnú vôľu.

Od koho máme všetko dobré?

²Od Pána Boha.

Miluje nás Pán Boh?

²Hej, lebo nás prijal za svoje dietky.

Prečo máme Pána Boha milovať?

²Lebo On je náš nebeský Otec a On nás tiež miluje.

Cvičenie: Napíšte si do sošitu všetky ovocné stromy, ktoré poznáte! Všetko to bolo v raji! Pomenujte zvieratá, ktoré boli v raji krotké, teraz sú však divé! Napíšte si do sošitu raňajšiu a večernú modlitbu! Naučte sa ju nazpamäť!

*

Otázky: Ako stvoril Pán Boh prvého človeka? — Ako sa volal prvý človek? — Kde býval prvý človek? — Čo tam bolo? — Čo rozkázal Pán Boh Adamovi? — Koho stvoril Pán Boh, aby sa mal kto rozprávať s Adamom? — Aké meno jej dal Adam? — Čo povedal Pán Boh prvým manželom? — Ako žili prví ľudia v raji? — Čo bolo najväčším darom Božím v raji? — Museli prví ľudia trpieť v raji? — Čo učil svätý Ján o láske Pána Boha k ľuďom? — Čo napísal svätý Pavol v liste k Rimanom? — Kto môže byť skutočne šťastný? — Boly sväté dietky na svete? — Kde sa radujú teraz tieto sväté dietky?

Dobré dietky sa takto modlia rannú a večernú modlitbu:

Ráno:

²Srdce svoje k Tebe zdviham
hneď za rána, Bože môj.
Ako si ma chránil v noci,
tak i cez deň pri mne stoj!
Daj mi, Bože, cez celý deň
hojne svojej milosti,
aby som sa hriechu chránil
a žil vždycky v radosti, amen!

Večer:

²Ku koncu zas deň sa chýli,
k odpočinku zve ma noc;
ktorý čas a všetko riadiš,
príd' mi, Bože, na pomoc!
Svoje hriechy oľutujem,
polepšiť sa sľubujem
a za Tvoje dobrodenia
zo srdca Ti ďakujem, amen.

ÚLOHA 7.

(1. článok viery.)

Dedičný hriech a jeho následky.

Adam a Eva neposlúchajú Pána Boha. — ²Diabol závidel prvým našim rodičom, že boli v raji blažení. Aby mohol oklamať Evu, prišiel v podobe hada do raja. Vedel, že Boh zakázal prvým ľuďom jesť s prostredného stromu. Preto povedal Eve:

— Keď budete jesť s toho stromu, budete ako Boh.

Eva verila pokušiteľovi, jedla so zakázaného stromu a dala s neho aj Adamovi.

Pán Boh potrestal za tento hriech prvých rodičov tým, že ich pozbavil rajskej blaženosti, vyhnať z raja a dopustil na nich mnoho trápenia. Najsmutnejšie bolo, že stratili milosť Božiu a nemohli prísť do neba. Očakávala ich smrť, ako im to Boh predpovedal. Rozum sa im zatemnil a vôľa sa naklonila ku zlému.

Všetko toto zdedili od prvých rodičov aj ich potomkovia, teda všetci ľudia. Jedine na Pannu Máriu neprešiel tento dedičný hriech.

*

Anjel Gabriel oznamuje príchod Vykupiteľa. —
³Dobrotivý Boh sľúbil hneď po prvom hriechu Vykupiteľa. Keby nebol prišiel Vykupiteľ Ježiš Kristus, aby za naše hriechy trpel a zomrel, nebol by mohol nikto prísť do neba. Ale mnoho tisíc rokov museli ľudia čakať na Vykupiteľa. Konečne prišiel posol Boží, anjel Gabriel s neba, aby oznámil, že Vykupiteľ už príde.

²Bolo to za časov kráľa Herodesa. V Nazarete žila

nábožná Panna, Mária. Bola zaslúbená s Jozefom, tesárom. Anjel prišiel k nej a takto ju pozdravil:

— Zdravas', milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami!

Panna Mária sa zľakla, ale anjel ju posmelil:

— Neboj sa, Mária, budeš mať syna! Dáš mu meno Ježiš. Bude Synom Najvyššieho a jeho kráľovstvo nebude mať konca.

Panna Mária odpovedala:

— Ajhľa, dievka Pána, staň sa mi podľa slova tvojho!

Nato anjel odišiel.

Takto Pán Boh vyvolil Pannu Máriu, aby sa stala matkou Vykupiteľa, teda Matkou Božou.

*

Modlitba »Anjel Pána«. — ³Na pamiatku anjelského pozdravenia modlievame sa modlitbu »Anjel Pána«. Ráno, na poludnie a večer, keď zvoní, modlíme sa takto:

»Anjel Pána zvestoval Panne Márii a ona počala z Ducha Svätého. Zdravas, Mária...

Ajhľa, dievka Pána, staň sa mi podľa slova tvojho. Zdravas, Mária...

A Slovo telom sa stalo a prebývalo medzi nami. Zdravas, Mária...

(Predmodleník): Oroduj za nás, Svätá Božia Rodička!

(Všetci): Aby sme sa stali hodní prisľúbení Kristových!

(Predmodleník): Modlime sa. Milosť Tvoju prosíme, Pane, ráč domysli našich vliať, aby sme my, ktorí sme skrze anjela zvestujúceho vtelenie Krista, Syna Tvojho poznali, skrze umučenie a kríž Jeho ku sláve vzkriesenia privedení boli. Skrze tohože Krista Pána nášho.

(Všetci): Amen.«

*

Naučte sa nazpamäť!

Ako voláme hriech, ktorý sme všetci zdedili od prvých rodičov?

²Hriech dedičný.

Čo stratili všetci ľudia hriechom dedičným?

³Milosť Božiu, raj a blaženosť.

Na koho neprešiel hriech dedičný?

²Na Pannu Máriu.

Kto nás oslobodil od hriechu dedičného?

²Vykupiteľ, Ježiš Kristus.

*

Cvičenie: Zaznačujte si do sošitu, koľko ráz ste sa modlili tohto týždňa modlitbu »Anjel Pána«! Rozmýšľajte a napíšte si do sošitu, čo by bolo s nami, keby prví rodičia neboli spáchali hriech! Vypíšte si z modlitby »Anjel Pána« tú časť, ktorá sa začína slovom »Modlime sa«!

*

Otázky: *Prečo závidel diabol prvým našim rodičom? — Čím oklamal ; okušíteľ Evu v raji? — Ako potrestal Boh prvých rodičov za hriech? — Čo bolo z trestu Božieho najsmutnejšie? — Čo slúbil Boh hneď po prvom hriechu? — Bol by mohol prísť voľakto do neba, keby nebol prišiel Vykupiteľ? — Kto oznámil a komu, že Vykupiteľ už príde? — Stratila aj Panna Mária milosť Božiu? — Ako pozdravil anjel Gabriel Pannu Máriu? — Čo jej zvestoval? — Čo povedala na to Panna Mária? — Čo sa modlievame na zvonenie?*

*

Spievajme Panne Márii!

Anjelským pozdravením — zvon sa ozýva;
každý verný kresťan dnes — Máriu vzýva:
Ave, ave, Mária, — zaznej vrúcny hlas!
Zdravas, zdravas, Kráľovná, — srdce plesaj v nás!

Ježiš Kristus — Syn Boží.

Čo predpovedal Izaiáš o Synovi Božom. — ⁴Vyše šesťsto rokov pred Ježišovým narodením žil svätý muž Izaiáš. Pán Boh ho vyvolil za proroka. Izaiáš, Duchom Svätým osvietený, oznamoval ľuďom, že Pán Boh pošle na svet Vykupiteľa. Jeho proroctvo znie takto:

„Boh sám príde a spasí vás. Vtedy sa otvoria oči slepých a uši hluchých; chromý bude skákať ako jeleň a jazyk nemého bude jasat.“

Takto predpovedal Izaiáš, že Vykupiteľ bude Synom Božím.

*

Rozhovor Pána Ježiša s Petrom. — ²Pán Ježiš sa raz pýtal svojich učeníkov:

— Čo hovoria ľudia, kto som ja?

Učeníci odpovedali:

— Niektorí hovoria, že si Ján Krstiteľ, druhí ťa majú za veľkého proroka, ako bol Jeremiáš.

— A vy, — pýtal sa Pán Ježiš ďalej — za koho ma máte?

Apoštol Peter mu odpovedal:

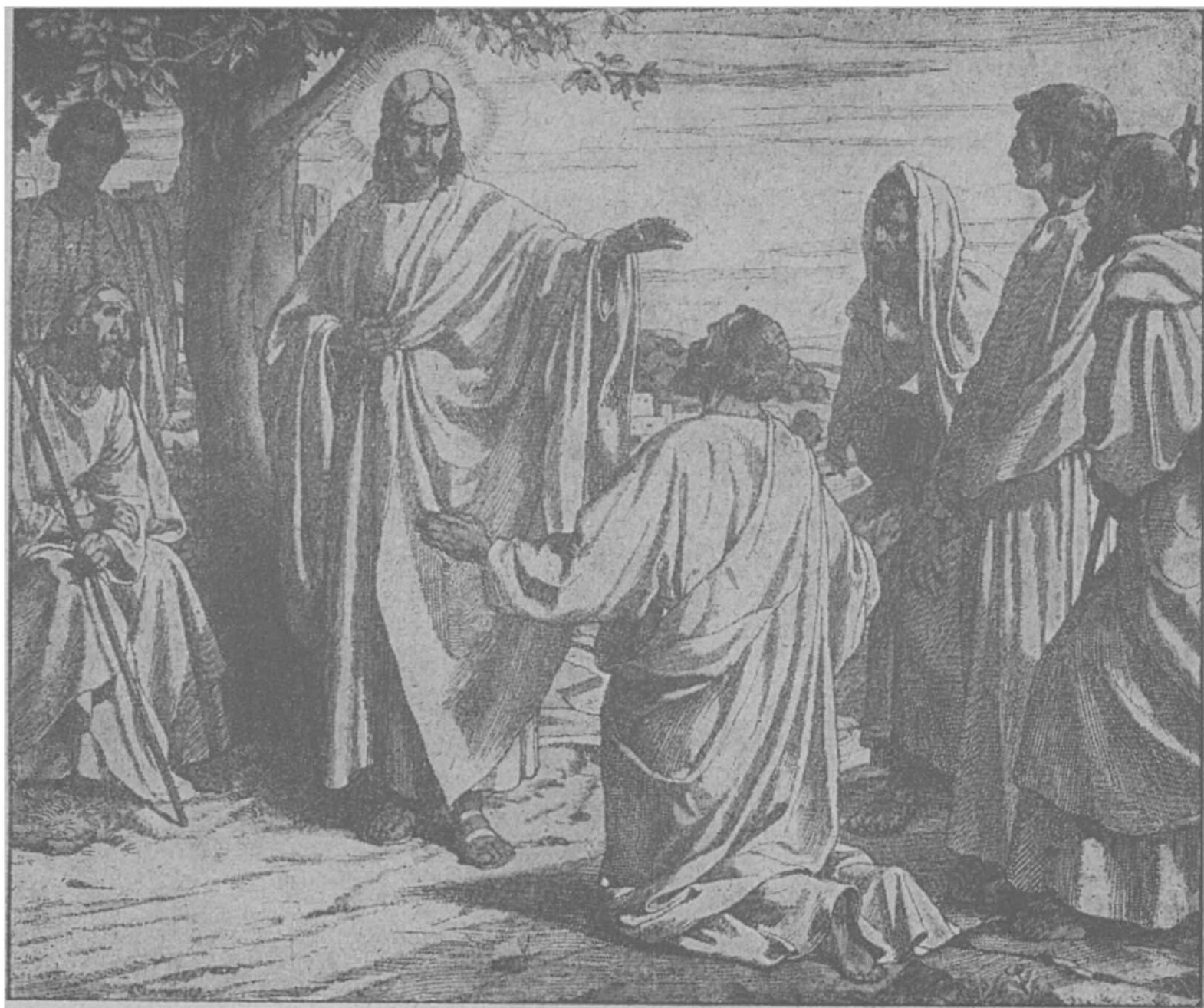
— Ty si Kristus, Syn Boha živého.

³Aj apoštol Tomáš vyznal otvorene, že Pána Ježiša považuje za pravého Boha. Stalo sa to po zmŕtvychvstaní Pána Ježiša. Tomáš nechcel veriť, že Pán Ježiš vstal zmŕtvych. Keď sa mu potom Pán Ježiš zjavil a kázal mu vložiť ruku do jeho rán, Tomáš zvolal:

— Pán môj a Boh môj!

*

Zázraky a proroctvá Pána Ježiša. — ⁴Pán Ježiš bol opravdivý Boh, lebo mal takú moc, že mohol robiť veľké zázraky. Jeho slovo

stačilo, aby sa uzdravili chorí z najrozličnejších chorôb. Slepí videli, hluchí počuli, nemí začali rozprávať na jeho slovo. Mnohých vzkriesil a napokon aj on vstal zmŕtvych. Nijaká ľudská moc nestačí na to, aby sa niečo takého stalo.

Pán Ježiš svojou božskou všavedomosťou predpovedal, že ho Judáš zradí, Peter zaprie, že ho Židia ukrižujú a že vstane zmŕtvych. Všetky proroctvá Pána Ježiša sa splnily.

Učeníci Pána Ježiša sa presvedčili, že Pán Ježiš nie je obyčajný človek, ale že je pravý Boh. Za toto svoje presvedčenie dali svoj život. Preto Cirkev vždy verila, že Pán Ježiš je pravý Syn Boží.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto je Ježiš Kristus?

²Druhá božská osoba, Syn Boží, ktorý sa stal pre nás človekom.

Ako voláme ináč Pána Ježiša?

³Vykupiteľom, Spasiteľom a naším Pánom.

Čo bol Pán Ježiš?

⁴Bol prorok a učiteľ, kňaz a kráľ.

Čím dokázal Pán Ježiš, že je opravdivý Boh?

⁵Tým, že bol všemocný, vševedomý a najsvätejší.

*

Cvičenie: Vyhľadajte v tejto knižke všetky zázraky Pána Ježiša, ktoré sú v nej opísané, a zostavte si soznam týchto zázrakov! Podčiarknite v sozname tie zázraky, ktoré sú v knižke aj vyobrazené! Nakreslite si podľa tabule značky a odznaky mena Pána Ježiša! (I. H. S., I. N. R. I. a iné.)

*

Otázky: *Kedy žil Izaiáš? — Kto osvietil rozum Izaiáša? — Ako oznamoval Izaiáš, že príde Vykupiteľ? — Čo predpovedal Izaiáš týmto proroctvom? — Čo sa pýtal raz Pán Ježiš svojich učeníkov? — Čo odpovedali učeníci? — Čo sa pýtal Pán Ježiš ďalej? — Ako odpovedal Peter? — Kedy vyznal apoštol Tomáš, že Pána Ježiša považuje za pravého Boha? — Akú moc mal Pán Ježiš? — Čo sa stalo na slovo Pána Ježiša? — Možno robiť zázraky ľudskou mocou? — Čo predpovedal Pán Ježiš? — Splnily sa proroctvá Pána Ježiša? — O čom sa presvedčili učeníci Pána Ježiša? — Prečo bolo ich presvedčenie silné? — Čo verila vždy svätá Cirkev?*

*

Spievajme!

Ježišu, Kráľu neba i zeme,
Ty si nás krvou svojou spasil,
ó, kráľuj v srdciach veriacich svojich,
vieru v nás oživ, vieru posil!
Veríme v Teba, že Ty si Boh náš,
že si cesta naša i život náš;
k Tvojmu sa Srdcu láskou vinieme,
Ty v sebe živý zdroj pravdy máš.

ÚLOHA 9.

(3. článok viery.)

Narodenie Ježišovo.

Očakávanie Vykupiteľa. — ³Pán Boh sa zmiloval nad ľuďmi a prisľúbil im Vykupiteľa, ktorý im znova otvorí nebo. Prvý raz to sľúbil hneď po prvom hriechu, keď potrestal Adama a Evu. Vtedy povedal hadovi:

— Budeš prekliaty a žena rozšliape tvoju hlavu. Panna Mária bola tou ženou, ktorá rozšliapala hlavu diablovu, keď sa stala Matkou Vykupiteľa.

Pán Boh sľúbil Vykupiteľa Abrahámovi, Jakubovi a iným svätým mužom. Proroci stále pripomínali ľuďom, že Vykupiteľ príde. Ľudia túžobne očakávali

Vykupiteľa, ale trvalo to veľmi dlho, kým Pán Boh prisľúbeného Vykupiteľa poslal. Bol to Syn Boží Ježiš Kristus.

*

Narodenie Ježišovo. — ³Keď anjel Gabriel oznámil Panne Márii, že sa jej narodí Syn, ona navštívila svoju príbuznú, Alžbetu. Alžbeta ju s radosťou privítala:

— Požehnaná si, Mária, medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho.

Panna Mária v krásnej piesni ďakovala Pánu Bohu, že ju vyvolil za Matku Vykupiteľa.

Čas príchodu Vykupiteľa sa približoval. Panna Mária sa zasa vrátila domov do Nazaretu. Tam bývala so svojím ženíchom Jozefom.

²V tom čase cisár Augustus rozkázal, aby boli spočítaní všetci obyvatelia jeho ríše. Každý musel ísť do svojho rodného mesta. Panna Mária a Jozef pochádzali podľa rodu z Betlehema. Bolo to mesto slávneho kráľa Dávida.

Panna Mária a Jozef išli podľa cisárskeho rozkazu do Betlehema. Ale v Betleheme nebolo už miesta v hospode. Preto išli za mesto do istej jaskyne. Jaskyňa sa užívala ako maštál pre ovce.

V tejto maštali sa narodil v noci Vykupiteľ. Panna Mária ho zavinula do plienok a vložila do jasiel na slamu.

Nedaleko strážili pastieri svoje stáda. Naraz sa im zjavil anjel a keď sa ho naľakali, posmelil ich:

— Nebojte sa. Oznamujem vám veľkú radosť. Dnes sa narodil Spasiteľ v Betleheme. Je to Kristus, náš Pán. Idte ta, nájdete dieťaťko, obvinuté plienkami a položené do jasiel.

Nato zjavilo sa veľké množstvo anjelov. Anjeli zvelebovali Pána Boha a spievali:

— Sláva Bohu na výsosti a pokoj ľuďom dobrej vôle.

Pastieri išli hneď do Betlehema. Našli tam Pannu Máriu s dieťaťom v jasliach. Potom sa vrátili k stádam a zvelebovali Pána Boha za všetko, čo videli a počuli.

*

Vianoce. — ¹Narodenie Pána Ježiša slávime na Vianoce, 25. decembra. V Advente pred Vianocami spomíname si, že ľudia dlho očakávali Vykupiteľa. Po Vianociach na ôsmy deň dostalo dieťaťko Panny Márie meno Ježiš, ako to anjel predpovedal. Pamiatku toho slávime na Nový rok. V nedeľu po Novom roku je sviatok mena Pána Ježiša.

²Vianoce sú najradostnejšie sviatky. Tešíme sa, že Vykupiteľ Ježiš Kristus sa narodil, spievame vianočné piesne o malom Ježišovi a stavíme betlehem s jasličkami. Deň pred Vianocami voláme šted-

rým dňom, lebo Pán Boh vo svojej štedrosti daroval nám svojho Syna. Na pamiatku štedrosti a lásky Otca nebeského rodičia obdarúvajú svoje dietky vianočným darčekom. Hovoríme, že vianočný darček je od Ježiška, lebo Ježiškovi môžeme ďakovať, že sú Vianoce.

Najkrásnejšia je na Vianoce polnočná svätá omša alebo utiereň. V kostole je plno svetla a žiare. Všetci s radosťou spievame pieseň: »Narodil sa Kristus Pán, veselme sa!«

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto je otcom Ježiša Krista?

²Boh Otec nebeský.

Kto je matka Ježišova?

²Panna Mária.

Kto bol pestúnom čiže vychovávateľom Ježiša Krista?

²Svätý Jozef, ženích Panny Márie.

Prečo sa stal Syn Boží človekom?

²Aby nás vykúpil a nebo nám otvoril.

*

Cvičenie: Spravte si do Vianoc betlehem alebo aspoň jasličky a vložte do nich obrázok malého Ježiška! Kto to spraví najpeknejšie? Opíšte si do sošitu najpeknejšiu vianočnú pieseň! Zaznačujte si do sošitu dobré skutky, ktoré ste pred Vianocami konali, aby ste ich mohli venovať Pánu Ježišovi ako vianočný darček!

*

Spievajme vianočnú pieseň!

Dnešný deň sa radujme a veselo spievajme,
Ježiškovi malému v jasliach uloženému:
Spi, spi, Ježišku, milý Synáčku!

Krásna Panna, prečistá, porodila nám Krista.
V jasličky ho vložila, plienkami obložila:
Spi, spi, Ježišku, milý Synáčku!

ÚLOHA 10.

(3. článok viery.)

Svätá rodina.

Starec Simeon sa teší, že Vykupiteľ prišiel. — ⁴Na štyridsiaty deň po narodení zanesla Panna Mária svoje dieťa do Jeruzalema. V chráme predstavili malého Ježiša Pánu Bohu a obetovali dve holúbätá.

V Jeruzaleme žil starec Simeon. Miloval Boha a túžobne očakával Vykupiteľa. Teraz Duchom Svätým povzbudený prišiel do chrámu. Pán Boh mu slúbil, že ešte v živote svojom uvidí Vykupiteľa. Keď našiel v chráme Pannu Máriu s dieťaťom, vzal dieťa na ruky a zveleboval Pána Boha. Predpovedal, že Je-

žiš Kristus bude svetlom pre celý svet. Potom už nedbal, že umrie, lebo jeho oči videly Spasiteľa.

*

Traja králi od Východu u Pána Ježiša. — ²Ked' sa Ježiš narodil, prišli traja múdri králi od Východu do Jeruzalema. Pýtali sa:

— Kde je nový kráľ, ktorý sa narodil? Videli sme jeho hviezdu na Východe a prišli sme, aby sme sa mu poklonili.

V Jeruzaleme žil ukrutný kráľ Herodes. Ked' počul, že hľadajú nového kráľa, zľakol sa. Zavolať si veľkňazov a zákoníkov a pýtal sa ich:

— Kde sa má narodiť Kristus?

Tí mu odpovedali:

— V Betleheme, tak je napísané v Písme svätom. Herodes vtedy povedal kráľom od Východu:

— Id'te do Betlehema! Ked' nájdete dieťa, oznámte mi to! Lebo aj ja chcem ísť k nemu a pokloniť sa mu.

Králi odišli. Hviezda, ktorú videli na Východe, zjavila sa im zas a išla pred nimi. V Betleheme sa hviezda zastavila nad miestom, kde bolo dieťa s Pannou Máriou a so svätým Jozefom. Išli teda dovnútra a našli tam malého Ježiša a klaňali sa mu. Potom mu dali dary: Zlato, kadidlo a myrhu. V noci im Pán Boh prikázal, aby nešli k Herodesovi. Preto odišli inou cestou do svojej krajiny.

Herodes chcel zabiť Pána Ježiša, lebo sa obával, že už nebude môcť byť kráľom. Svätá rodina sa uchýlila na pokyn Boží do Egypta, kým Herodes nezomrel. Potom sa vrátila do Nazaretu. Tam rástol Pán Ježiš a bol poslušný Panne Márii a svätému Jozefovi. Ked' mal dvanásť rokov, išiel prvý raz do jeruzalemského chrámu.

*

Pán Ježiš, vzor dobrých dietok. — ³Malý Ježiš je vzorom všetkých dobrých dietok. Ako rástol, Panna Mária a Jozef mali z neho veľké potešenie. Bol poslušný, hoci bol Syn Boží a Pán celého sveta. Pomáhal Panne Márii a Jozefovi, ktorý bol tesárom a ťažko pracoval, aby zabezpečil pre rodinu každodenný chlieb.

⁴Po Vianociach slávime sviatok Troch kráľov 6. januára, v nedeľu po ňom sviatok svätej Rodiny a na štyridsiaty deň po narodení Pána Ježiša sviatok Panny Márie na pamiatku, že za Pána Ježiša obetovala v chráme dve holúbätá. Tento sviatok voláme Očisťovaním Panny Márie.

*

Naučte sa nazpamäť!

Prečo sa volal Pán Ježiš Nazaretským?

³Lebo býval a žil v Nazarete.

Učil nás Pán Ježiš už ako malé dieťa?

⁴Hej, svojím príkladom: chudobou a poslušnosťou.

Cvičenie: Rozmýšľajte a napíšte si do sošitu, čo všetko robil Pán Ježiš ako malé dieťa, aby pomohol Panne Márii a svätému Jozefovi! Zaznačujte si, čo ste robili každý deň podľa príkladu Pána Ježiša! Upozornite sa navzájom, keď niečo robíte, čo by Pán Ježiš iste nebol robil tak ako vy!

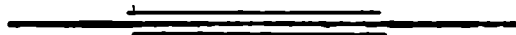
*

Otázky: *Kde zanesla Panna Mária svoje dieťa na štyridsiaty deň po narodení? — Čo obetovala Panna Mária v chráme? — Kto očakával Vykupiteľa? — Čo sľúbil Pán Boh Simeonovi? — Čo predpovedal Simeon o Pánu Ježišovi? — Kto prišiel klaňať sa Pánu Ježišovi? — Kto bol vtedy kráľom v Jeruzaleme? — Čo sa pýtali traja králi v Jeruzaleme? — S kým sa poradil Herodes? — Čo povedal potom trom kráľom? — Kto viedol troch kráľov ďalej do Betlehema? — Koho tam našli? — Čo robili u Pána Ježiša? — Vrátili sa k Herodesovi? — Prečo je Pán Ježiš vzorom pre každé dieťa? — Aké sviatky máme ešte po Vianociach?*

*

Spievajme!

Ó, chýr preblahý, ó, čas predrahý!
Zaslúbený dávno svetu, Vykupiteľ, hľa, už je tu.
Ó, chýr preblahý, ó, čas predrahý!

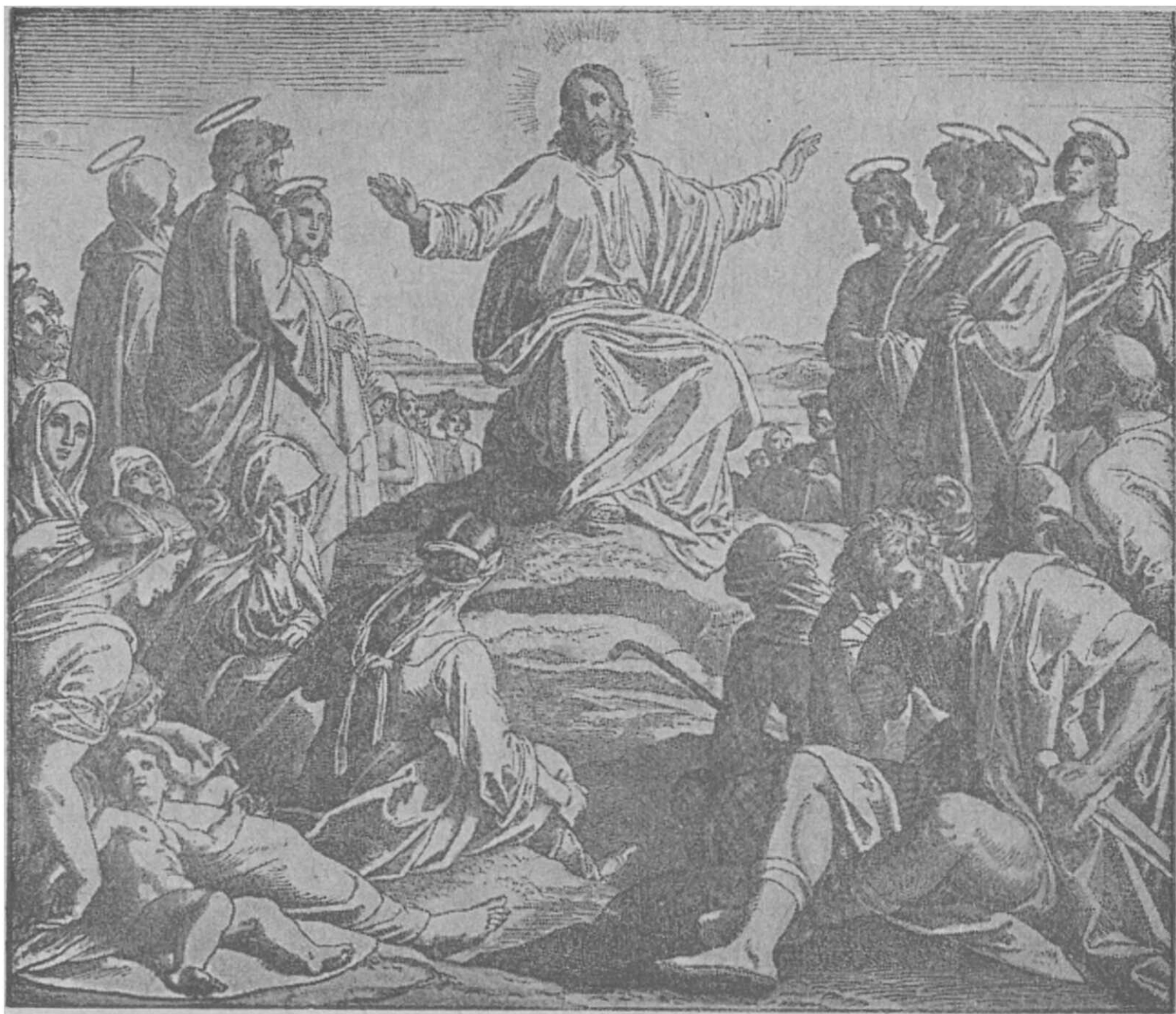

ÚLOHA 11.

(3. článok viery.)

Najlepší učiteľ.

Nové učenie. — ³Ludia mali už aj pred príchodom Pána Ježiša učiteľov. Ale najlepším učiteľom bol Pán Ježiš. Mal tridsať rokov, keď začal verejne vyučovať ľudí. Učil v chráme, po mestách a dedinách, na púšti a v horách, ba aj na lodi pri jazere. Ľudia

ho radi počúvali, lebo krásne vysvetľoval pravdy Božie a prikázania. Divili sa a hovorili:

— Aké to nové učenie? Tak ešte človek nikdy ne-
učil.

⁴Raz vyšiel Pán Ježiš na horu a začal učiť takto:
— Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich
je kráľovstvo nebeské.

— Blahoslavení sú, ktorí plačú, lebo budú po-
tešení.

— Blahoslavení sú tichí, lebo budú vládnuť ze-
mou.

— Blahoslavení sú, ktorí túžia po spravodli-
vosti, lebo ju dosiahnu.

— Blahoslavení milosrdní, lebo Boh bude k nim milosrdný.

— Blahoslavení sú, ktorých srdce je čisté, lebo uvidia Boha.

— Blahoslavení sú, ktorí milujú pokoj, lebo budú ich volať dietkami Božími.

— Blahoslavení sú, ktorých budú prenasledovať, lebo ich je kráľovstvo nebeské.

— Blahoslavení ste, keď vás budú nenávidieť a prenasledovať pre mňa. Radujte sa a plesajte, lebo dostanete veľkú odmenu v nebi.

*

Pán Ježiš si vyvolil dvanásť apoštolov. — ³Medzi poslucháčmi Pána Ježiša boli i takí, ktorí boli stále s ním. Týchto voláme učeníkmi.

Pán Ježiš si vyvolil z učeníkov dvanásť najlepších. Títo sa stali jeho apoštolmi. Neskôr na miesto Pána Ježiša oni učili ľudí. Mená apoštolov sú:

Šimon, ktorému Pán Ježiš dal meno Peter.

Andrej, brat Petrov.

Jakub starší

a jeho brat Ján, miláčik Pána Ježiša.

Filip,

Bartolomej,

Matúš,

Tomáš,

Jakub mladší,

Tadej,

Šimon horlivý

a Judáš.

*.

Apoštolovia Slovákov. — ²Slovákov už viac ako pred tisíc rokmi učili dvaja bratia, svätý Cyril a Metod. Od nich prijali Slováci učenie a vieru kresťanskú. Preto ich voláme apoštolmi Slovákov.

Sviatok svätého Cyrila a Metoda je 5. júla.

Naučte sa nazpamäť!

Čo učil Pán Ježiš?

²Všetko, čo máme veriť a robiť, aby sme prišli do neba.

Ako sa volá učenie Pána Ježiša?

⁴Sväté evanjelium.

Načo si vyvolil Pán Ježiš dvanásť apoštolov?

³Aby hlásali a rozširovali jeho učenie.

Kto hlása a rozširuje teraz učenie Pána Ježiša?

⁴Cirkev katolícka.

*

Cvičenie: Narobte si 12 lístkov a na každý napíšte meno jedného apoštola! Vyhľadajte z kalendára, kedy sú sviatky jednotlivých apoštolov! Dáta si pripíšte k menám apoštolov! Sostavte si menoslov apoštolov podľa abecedy! Zistite, či je v kostole obraz alebo socha niektorého apoštola!

*

Otázky: *Kedy začal Pán Ježiš verejne vyučovať? — Kde učil Pán Ježiš? — Čo hovorili ľudia, keď ho počúvali? — Čo učil Pán Ježiš o chudobných, plačúcich, tichých a milosrdných? — Ktorí uvidia Pána Boha? — Ako sa budú volať tí, čo milujú pokoj? — Prečo sa majú radovať tí, ktorých prenasledujú? — Ako voláme tých poslucháčov Pána Ježiša, ktorí boli stále s ním? — Ktorých si vyvolil Pán Ježiš za apoštolov? — Od koho prijali Slováci vieru kresťanskú? — Kedy je sviatok apoštolov Slovákov?*

*

Spievajme pieseň na oslavu sv. Cyrila a Metoda!

Oslavujme hviezdy jasné: Cyrila a Metoda,
tieto shora svetlá krásne slovenského národa!
Vrúcne zaznej v národe jediný všetkých hlas:
Ó, svätý Cyril i Metod, orodujte za nás!

ÚLOHA 12.

(4. článok viery.)

Utrpenie a smrť Pána Ježiša.

Pán Ježiš trpel za naše hriechy. — ³Prorok Izaiáš predpovedal, že Vykupiteľ vezme na seba naše hriechy, bude mnoho trpieť za nás a ako baránok bude zabitý. Utrpenie Pána Ježiša sa začalo už v Betleheme, kde trpelo malé božské dieťa zimu a biedu.

³Po poslednej večeri vyšiel Pán Ježiš na Olivovú horu, aby sa modlil. Ako Syn Boží vedel, aké muky a smrť ho čakajú. Videl všetky hriechy, čo ľudia páchajú a páchať budú, trpel za ne a pojala ho smrteľná úzkosť. S jeho tvárou tiekol krvavý pot.

O polnoci prišiel Judáš s vojakmi a slúhami. Judáš pobožkal Pána Ježiša, aby sluhovia vedeli, koho majú chytiť. Pán Ježiš mu povedal:

— Priateľ, načo si prišiel? Bozkom ma zrádzaš?

Potom sa pýtal sluhov a vojakov, ktorí ho obkolesili:

— Koho hľadáte?

— Ježiša Nazaretského — kričali všetci. Ježiš odpovedal:

— Ja som to.

Na tieto slová ustúpili všetci a padli na zem. Toto sa opakovalo ešte dva razy. Potom sa Pán Ježiš dal chytiť. Sviazali mu ruky a odviedli ho. Učeníci ho

všetci opustili a naľakaní utiekli. Len Peter a Ján išli za ním zďaleka.

Potom Pána Ježiša odsúdili jeho nepriatelia na smrť. Medzitým ho Pontský Pilát dal bičovať a vojaci ho trním korunovali. Napokon ho vydal Pilát vojakom, aby ho ukrižovali.

Vtedy sa začala krížová cesta Pána Ježiša. Vojaci vložili na jeho rameno ťažký kríž a nútili ho, aby ho niesol na Kalváriu.

¹Na ceste Pán Ježiš tri razy padol pod ťažkým krížom. Istý Šimon Cyrenejský pomáhal Pánu Ježišovi niesť kríž.

Na ceste sa stretol Pán Ježiš so svojou Matkou a s inými ženami, ktoré keď ho videly, žalostne plakaly. Istá žena, Veronika, podala mu ručník, aby si utrel zakrvavenú tvár. Pán Ježiš jej vrátil ručník, na ktorom sa vyobrazila jeho krvavá tvár.

²Keď prišli na miesto popravy, vyzliekli Pána Ježiša a pribili ho na kríž. Aj dvoch zločincov ukrižovali s ním. Kríž Pána Ježiša označili nápisom: „Ježiš Nazaretský, kráľ židovský.“ Bolo práve poludnie.

*

Pán Ježiš umiera na kríži. — ²Okolo kríža stálo mnoho ľudí. Pod krížom stála Panna Mária, Ján, miláčik Pána Ježiša, a niekoľko nábožných žien.

Židia sa posmievali Pánu Ježišovi a kričali:

— Keď si Synom Božím, sostúp s kríža!

Pán Ježiš všetkým odpustil a modlil sa:

— Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia!

Jeden z ukrižovaných zlodejov prosil Pána Ježiša:

— Pane, pamätaj na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva!

Pán Ježiš mu odpovedal:

— Ešte dnes budeš so mnou v raji.

Potom povedal svojej Matke:

— Hľa, syn tvoj! — A Jánovi:

— Hľa, matka tvoja! — Ján neskôr vzal Pannu Máriu k sebe.

Vtedy nastala tma a trvala až do troch hodín. Potom zvolal Pán Ježiš veľkým hlasom:

— Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil. — A o chvíľku:

— Žíznim. — A istý vojak priložil k ústam Pána Ježiša na trstine do octu namočenú hubu. Potom Ježiš povedal:

— Dokonané je. — Napokon zvolal nahlas:

— Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha!

Po týchto slovách sklonil hlavu a skončil.

Vtedy sa zatriasla zem, skalý sa pukaly a mnohí mŕtvi vstali z hrobov. Stotník pod krížom povedal:
— Vskutku, tento človek bol Synom Božím.
Všetci, ktorí tam stáli, bili sa v prsia a odchádzali.

*

Krížová cesta. — ¹Na pamiatku umučenia Pána Ježiša odbavujeme pobožnosť krížovej cesty. Poznáme štrnásť zastavení (obrazov) krížovej cesty. Pri každom zastavení sa modlíme a myslíme na to, čo zastavenie vyobrazuje. Keď sú zastavenia krížovej cesty umiestnené na stúpajúcom vršku, voláme ich Kalváriou. Na Slovensku sú najchýrnejšie Kalvárie v Banskej Štiavnici a v Marianke.
Celý Veľký týždeň je zasvätený pamiatke umučenia Pána Ježiša. Veľký piatok je deň smrti Pána Ježiša na kríži.

*

Naučte sa nazpamäť!

Musel Pán Ježiš trpieť a umrieť?

²Nemusel, ale on chcel, lebo nás nekonečne miloval.

Za ktoré hriechy trpel a umrel Pán Ježiš?

²Za hriechy všetkých ľudí.

Čo nám zaslúžil Pán Ježiš svojím utrpením a smrťou?

³Odpustenie hriechov a nebo.

*

Cvičenie: Pozerajte si obrazy krížovej cesty v kostole a napíšte si do sošitu soznam 14 zastavení! Vypíšte si do sošitu najpeknejšiu pôstnu pieseň! Vypíšte si slová, ktoré povedal Pán Ježiš, keď visel na kríži!

*

Otázky: Čo predpovedal prorok Izaiáš? — Kde sa začalo utrpenie Pána Ježiša? — Čo sa stalo po poslednej večeri na Olivovej hore? — Kto prišiel o polnoci? — Ako ukázal Judáš vojakom, koho majú chytiť? — Čo povedal Pán Ježiš Judášovi? — Ako chytili Pána Ježiša? — Čo urobili učeníci, keď Pána Ježiša chytili? — Ako dal mučiť Pána Ježiša Pontský Pilát? — Komu vydal Pilát Pána Ježiša po odsúdení? — Čo položili vojaci na rameno Pána Ježiša? — Kto pomáhal Pánu Ježišovi niesť ťažký kríž? — S kým sa stretol Pán Ježiš na ceste? — Čo sa stalo, keď Veronika

podala Pánu Ježišovi ručník, aby si utrel tvár? — Aký nápis dali na kríž Pána Ježiša? — Kto stál pod krížom, keď Pán Ježiš zomieral? — Ako sa posmievali Židia Pánu Ježišovi? — Ktoré sú slová Pána Ježiša na kríži? — Čo sa stalo, keď Pán Ježiš zomrel na kríži? — Čo povedal pohanský stotník? — Čo máme na pamiatku umučenia Pána Ježiša? — Kedy voláme krížovú cestu Kalváriou? — Kedy je pamiatka smrti Pána Ježiša na kríži?

*

Spievajme pieseň o umučení Pána Ježiša!

Ach, poďte, kresťania, — pozdraviť kríž svätý,
na ktorom je Kristus — bolestne rozpätý!
Kriste na kríži, — Kráľu najvyšší,
zmiluj sa nad nami!
Pre päť svätých rán — milosť udeľ nám
a odpusť nám viny!

ÚLOHA 13.

(5. článok viery.)

Pán Ježiš v hrobe.

Ježišovo telo pochovajú. — ²Keď Pán Ježiš skončil na kríži, istý vojak prepíchnol mu srdce kopijou. Zo srdca Pána Ježiša tiekla voda a krv.

Potom pochovali telo Pána Ježiša do hrobu, ktorý bol v záhrade Jozefa Arimatejského do skaly vytesaný. Hrob privalili ťažkým kameňom.

³Na druhý deň Židia žiadali Pontského Piláta, aby dal hrob strážiť. Povedali mu:

— Tento povedal, že na tretí deň vstane. Mohli by prísť jeho učeníci, aby vzali jeho telo a potom povedali, že vstal zmŕtvych.

Pontský Pilát im vyhovel a rozkázal, aby bola k hrobu postavená stráž.

Pán Ježiš otvoril nebo. — ⁴Kedže každý človek sa narodí s dedičným hriechom, nikto nemohol prísť do neba, dokiaľ Pán Ježiš svojím umučením a smrťou neotvoril nebo. Mnohí svätí žili aj pred príchodom Pána Ježiša, ale títo museli čakať v predpeklí na vykúpenie.

³Ked' Pán Ježiš zomrel na kríži, jeho duša sostúpila do predpekli a duše týchto spravodlivých dozvedely sa s veľkou radosťou, že dielo vykúpenia je dokončené. Pán Ježiš ich vyslobodil z predpekli a dostaly sa do neba.

⁴Od chvíľky, čo Pán Ježiš zomrel na kríži, môže každý prísť do neba, kto sa dá pokrstiť a zomrie bez ťažkého hriechu.

*

Tajomstvo vykúpenia. — Hriech je najväčším nešťastím, lebo ním urazí človek Pána Boha. Čím je poprednejší ten, koho človek urazí, tým je urážka väčšia. Kedže hriechom urazíme Pána celého sveta, najvyššieho Stvoriteľa, urážka táto je nekonečne a nenapraviteľne veľká. Človek je stvorením konečným, preto sám nič nemôže tak cenného urobiť, aby sa mohla nekonečná urážka Pána Boha napraviť.

Syn Boží sa stal človekom, aby ako človek napravil urážku, ktorú pácha človek hriechom. Takto sa jeho čin, ktorým napravuje ťažké previnenia všetkých ľudí, môže pripočítať ľuďom, ako by to ľudia sami napravovali. Pretože Pán Ježiš je aj opravdivý Boh, jeho čin, ktorým nás vykupuje z hriechu, má hodnotu božskú, nekonečnú. Preto vykupiteľský čin Pána Ježiša, jeho utrpenie a smrť, vyrovnávajú dlhy, ktoré majú ľudia u Pána Boha.

Vykúpenie skrze umučenie a smrť Pána Ježiša je veľkým tajomstvom lásky Božej k ľuďom.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kam sostúpila duša Pána Ježiša, keď jeho telo pochovali do hrobu?

³Do predpekli, kde boly duše spravodlivých, ktoré nemohly prísť do neba, kým ich Pán Ježiš nevykúpil.

Prečo vstúpila duša Pána Ježiša do predpeklia?

³Aby dušiam spravodlivých oznámila, že sú už vykúpené.

*

Cvičenie: Narobte si 14 lístkov a napíšte na ne, čo vidíte na 14 zastaveniach krížovej cesty! Na druhej strane počíslujte lístky podľa poradia, ako nasledujú za sebou zastavenia krížovej cesty! Potom lístky smiešajte a cvičte sa zostaviť ich znovu do správneho poradia! Napokon obráťte lístky a zistite, či ste ich zostavili v správnom poradí!

Vypíšte z knižky mená tých spravodlivých, ktorí očakávali v predpeklí vykúpenie!

*

Otázky: Čo tieklo zo srdca Pána Ježiša, keď ho vojak prepíchal? — Kde pochovali telo Pána Ježiša? — Čo žiadali Židia od Pontského Piláta, keď bolo Ježišovo telo už v hrobe? — Vyhoveli

im Pilát? — Prečo musely čakať mnohé duše spravodlivých v predpeklí? — Kam sostúpila duša Pána Ježiša, kým jeho telo ležalo v hrobe? — Kto môže prísť do neba, odkedy Pán Ježiš vyrovnal dlhy človeka voči Pánu Bohu? — Prečo je hriech najväčším nešťastím? — Môže konečný človek vyrovnáť nekonečnú urážku Boha? — V čom je tajomstvo vykúpenia?

*

Modlime sa!

„Klaniame sa Ti, Ježišu Kriste, a zvelebujeme Ťa, že si nás svojím svätým krížom vykúpil.“

ÚLOHA 14.

(5. článok viery.)

Vzkriesenie Ježišovo.

Pán Ježiš vstal zmŕtvych. — ²Na tretí deň po smrti Pána Ježiša nastalo veľké zemetrasenie. Bolo pred svitaním. Pán Ježiš spojil svoju dušu znova so svojím telom a vstal zmŕtvych. Anjel sostúpil s neba, odvalil kameň s hrobu a sadol si naň. Jeho tvár bola ako blesk, rúcho mal ako sneh. Vojaci, čo strážili hrob, padli na zem ako mŕtvi. Keď prišli k sebe, odišli do mesta.

³Ráno prišli k hrobu nábožné ženy. Videly, že hrob je prázdny. Anjel im povedal:

— Nebojte sa! Hľadáte Ježiša ukrižovaného? Vstal zmŕtvych, niet ho tu. Oznámte to jeho učeníkom!

Ženy utekaly hneď k učeníkom a oznámily im, čo sa stalo. Učeníci to nechceli uveriť. Peter a Ján išli hneď k hrobu a našli všetko tak, ako im to ženy oznámily.

Neveriaci Tomáš. — ⁴Pán Ježiš sa ešte ten istý deň zjavil svojim učeníkom. Tomáš, jeden z dvanástich, nebol tam, keď sa Pán Ježiš zjavil. Ostatní učeníci mu hovorili:

— Videli sme Pána Ježiša.

Tomáš však nechcel veriť, čo mu hovorili: Odpovedal im:

— Ak len neuvidím na jeho rukách jazvy od klinčov a nevložím svoje prsty na miesto klinčov a svoju ruku do jeho boku, neverím.

Za osem dní sa zjavil Pán Ježiš zasa svojim učeníkom. Vtedy bol prítomný aj Tomáš. Pán Ježiš mu povedal:

— Vlož svoje prsty do mojich rán a viď moje ru-

ky! Polož svoju ruku na môj bok a nebuď neveriaci, ale veriaci!

Tomáš padol pred ním na kolená a povedal:

— Pán môj a Boh môj!

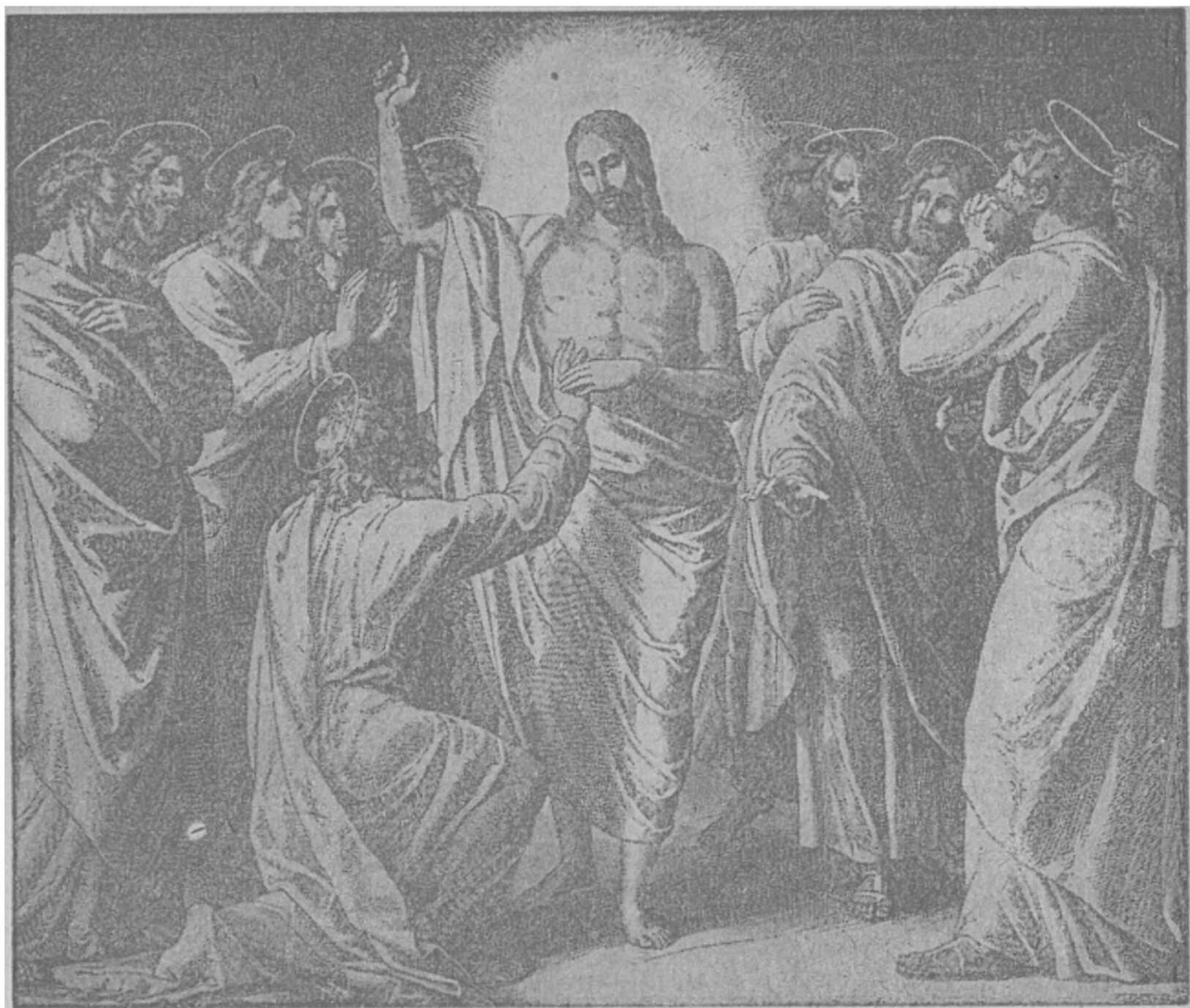
Pán Ježiš mu odpovedal:

— Keďže vidíš, Tomáš, veríš. Blahoslavení, ktorí nevideli a predsa uverili.

*

Veľká noc. — ⁴Vzkriesenie Pána Ježiša oslavujeme na Veľkú noc. V sobotu pred Veľkou nocou konáme slávnostný sprievod so Sviatosťou Oltárnou. Tento sprievod voláme Vzkriesením.

Veľká noc je sviatkom slávy a radosti. Pán Ježiš zmŕtvychvstaním dokázal nepochybne, že je opravdivý Boh. Tešíme sa tomu, lebo z toho vidíme, že naša viera je viera pravá, učenie Pána Ježiša je učenie božské. Preto spievame radostnú Aleluju.

Naučte sa nazpamäť!

Ostalo telo Pána Ježiša navždy v hrobe?

²Nie, na tretí deň Pán Ježiš znova spojil svoju dušu s telom a slávne vstal zmŕtvych.

Čomu nás učí vzkriesenie Pána Ježiša?

⁴Že Pán Ježiš je opravdivý Boh,
že jeho učenie je pravé,
že raz aj my budeme vzkriesení.

*

Cvičenie: Vypočítajte, koľko hodín bolo mŕtve telo Pána Ježiša v hrobe! (Kedy zomrel, kedy vstal zmŕtvych?) Vypíšte si do sošitu najpeknejšiu veľkonočnú pieseň! Po Veľkej noci si napíšte do sošitu, čo sa vám najlepšie páčilo v kostole cez Veľký týždeň!

Otázky: Čo nastalo na tretí deň po smrti Pána Ježiša? — Ako vstal Pán Ježiš zmŕtvych? — Kto odvalil kameň s hrobu? — Kto prišiel ráno k hrobu? — Čo povedal anjel ženám? — Kto prišiel hneď k hrobu? — Čo oznámili učeníci Tomášovi? — Ako im Tomáš odpovedal? — Ako sa presvedčil Tomáš, že Pán Ježiš skutočne vstal zmŕtvych? — Čo vyznal vtedy Tomáš? — Čo mu povedal Pán Ježiš? — Čo sa koná v sobotu pred veľkou nocou? — Prečo je Veľká noc sviatkom slávy a radosti? — Čo spievame na Veľkú noc?

*

Spievajme veľkonočnú pieseň!

Spoločne sa dnes radujme,
Spasiteľa vychvaľujme
a veselo prespevujme: Aleluja, aleluja!

Umučený povstal z hrobu
a premohol pekla zlobu.
Radujme sa túto dobu: Aleluja, aleluja!

Preto všetci sa radujme,
celým srdcom prespevujme:
Buď Bohu vždy česť a chvála: Aleluja, aleluja!

ÚLOHA 15.

(6. článok viery.)

Nanebevstúpenie Ježišovo.

Druhá božská osoba. — Pán Boh je od večnosti v troch osobách: Otec, Syn a Duch Svätý. Hovoríme, že Otec je Stvoriteľ, Syn Boží je Vykupiteľ a Duch Svätý Posvätitel', ale vieme, že tri božské osoby ako jeden jediný Boh spolu stvorily, vykúpily a posväcujú ľudí, Syn Boží, druhá božská osoba, je od večnosti, ako Otec a Duch Svätý.

Syn Boží sa však v čase stal človekom. Keď sa v Betleheme narodil, dostal nové meno: Ježiš Kristus, Ježiš Kristus je spolu Boh a

človek. Bol človek, lebo sa narodil i rástol, žil, trpel a zomrel. Aj ako človek je božskou osobou, lebo božstvo a človečenstvo je v ňom spojené a ostane spojené na veky.

Na zemi žil Pán Ježiš 33 rokov. Potom vystúpil k Otcu nebeskému, ale ostal navždy Bohom a človekom spolu.

*

Pán Ježiš vystupuje na nebo. — ²Pán Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní zjavoval sa často svojím učeníkom. Raz im oznámil, že po krátkom čase ich opustí a pôjde k svojmu Otcovi. Stalo sa tak na štyridsiaty deň po vzkriesení. Pán Ježiš vyviedol učeníkov na horu Olivovú. Tam pozdvihol svoje ruky a požehnal ich. Kým ich žehnal, pred ich očami vystúpil na nebo. Učeníci dlho hľadeli za ním. Ale čoskoro

ho zakryl oblak a už ho viacej nevideli. Vtedy učeníci zazreli vedľa seba dvoch mladíkov a tí im hovorili: — Mužovia, čo tu stojíte a hľadáte do neba? Ježiš bol od vás do neba vzatý. Ale ešte raz príde, ako ste ho videli do neba vstúpiť.

Nato učeníci vrátili sa uradostení do Jeruzalema.

*

Pán Ježiš na pravici Božej. — ¹Svätý Pavol apoštol pripomína v liste, čo napísal veriacim: »Hľadajte, čo je tam hore, kde je Kristus a sedí na pravici Božej! Čo je tam hore, majte na mysli a nie, čo je na zemi!«

Pán Ježiš je Kráľom neba a zeme, vládne božskou mocou nad celým svetom. Jeho vzkriesenie a nanebevstúpenie nám pripomína, že i my budeme raz vzkriesení a aj do neba vzatí, ak budeme žiť po kresťansky a zachránime si dušu pre život večný.

Na štyridsiaty deň po Veľkej noci slávime sviatok Nanebevstúpenia Pána.

Sviatok Ježiša Krista, Kráľa neba a zeme, je v poslednú nedeľu októbra.

*

Naučte sa nazpamäť!

Vstúpil Pán Ježiš vlastnou mocou na nebesá?

²Hej, lebo je opravdivý Boh.

Vládne Pán Ježiš aj ako človek nad celým svetom?

³Hej, lebo je Kráľom neba a zeme.

Je teraz Pán Ježiš len v nebi?

⁴Nie, lež ako Boh je na každom mieste, ako Boh a človek je v nebi a vo Sviatosti Oltárnej.

*

Cvičenie: Vypočítajte si, koľko rokov minulo od nanebevstúpenia Pána Ježiša! Vyhľadajte si z kalendára, kedy bude tohto roku sviatok Nanebevstúpenia a vypíšte si to do sošitu! Vypočítajte si, koľko nedieľ je medzi Veľkou nocou a Nanebevstúpením!

*

Otázky: Aké mená a akú činnosť privlastňujeme jednotlivým božským osobám? — Znamená to toľko, že Otec sám stvoril svet, alebo Syn sám vykúpil a Duch Svätý sám posväcuje svet? — Sú

všetky tri božské osoby večné? — Je Syn Boží od večnosti aj človekom? — Je Pán Ježiš aj ako človek božskou osobou? — Prečo? — Koľko rokov žil Pán Ježiš na zemi? — Čo oznámil Pán Ježiš svojim učeníkom? — Kedy opustil Pán Ježiš svojich učeníkov? — Kde sa to stalo? — Čo robil Pán Ježiš naposledy pred svojím nanebevstúpením? — Čo hovorili mladíci, keď sa učenici dívali do neba? — Ako sa vrátili učenici do Jeruzalema? — Čo píše svätý Pavol v liste svojom? — Prečo máme hľadať to, čo je hore? — Kto je Pán Ježiš? — Čo nám pripomína jeho vzkriesenie a nanebevstúpenie? — Kedy slávime sviatok Nanebevstúpenia Pána? — Kedy je sviatok Krista Kráľa?

Modlime sa!

Drahý Ježišu, — ktorý si prišiel na zem, — aby sme my mohli prísť do neba, — pomáhaj mi, — aby som nábožne žil — a po smrti prišiel k Tebe do neba, amen!

ÚLOHA 16.

(8. článok viery.)

Duch Svätý.

Prisľúbenie Ducha Svätého. — ³Ked' sa Pán Ježiš rozlúčil so svojimi učeníkmi, videl, že ich to zarmucuje. Prisľúbil im Tešiteľa, Ducha Svätého. Rozkázal im, aby po jeho odchode ostali v Jeruzaleme:

— Ostaňte v meste, dokiaľ nebudete posilnení shora! Lebo ja vám pošlem Ducha Svätého. Keď budete vyzbrojení silou Ducha Svätého, budete mi svedkami v Jeruzaleme a v celej krajine až po hranice zeme.

Po nanebevstúpení Pána Ježiša učenici v Jeruzaleme čakali prisľúbeného Ducha Svätého, ktorý ich mal potešiť a posilniť.

Soslanie Ducha Svätého. — ¹Učeníci deväť dní čakali v Jeruzaleme, že sa splní prisľúbenie Pána Ježiša. Schádzali sa na spoločnú modlitbu do domu, kde bola posledná večera.

²Na desiaty deň po nanebevstúpení Pána Ježiša boli učeníci pospolu a modlili sa. Naraz nastalo hučanie ako by od veľkej búrky. Nad hlavami apoštolov zjavily sa plamienky v podobe ohnivých jazykov. Všetci cítili, že sú naplnení Duchom Svätým. Duch Svätý sostúpil na nich a posilnil ich, takže sa už viac nebáli.

V meste bolo mnoho pútnikov zo všetkých krajín, lebo boli práve letné židovské sviatky, Turíce. Mnohí sa sbehli pri dome, kde boli učeníci, lebo počuli hučanie. Vtedy vystúpil Peter a takto hovoril k nim:

— Mužovia, čujte moje slová! Boh vzkriesil Ježiša Nazaretského, ktorého ste vy ukrižovali. My sme svedkami, že sa tak stalo. Tento Ježiš vystúpil do neba. Teraz nám poslal Ducha Svätého.

³Mnohí, keď to počuli, pýtali sa:

— Čo máme robiť?

Peter ich poučil, čo majú robiť. Kázal im:

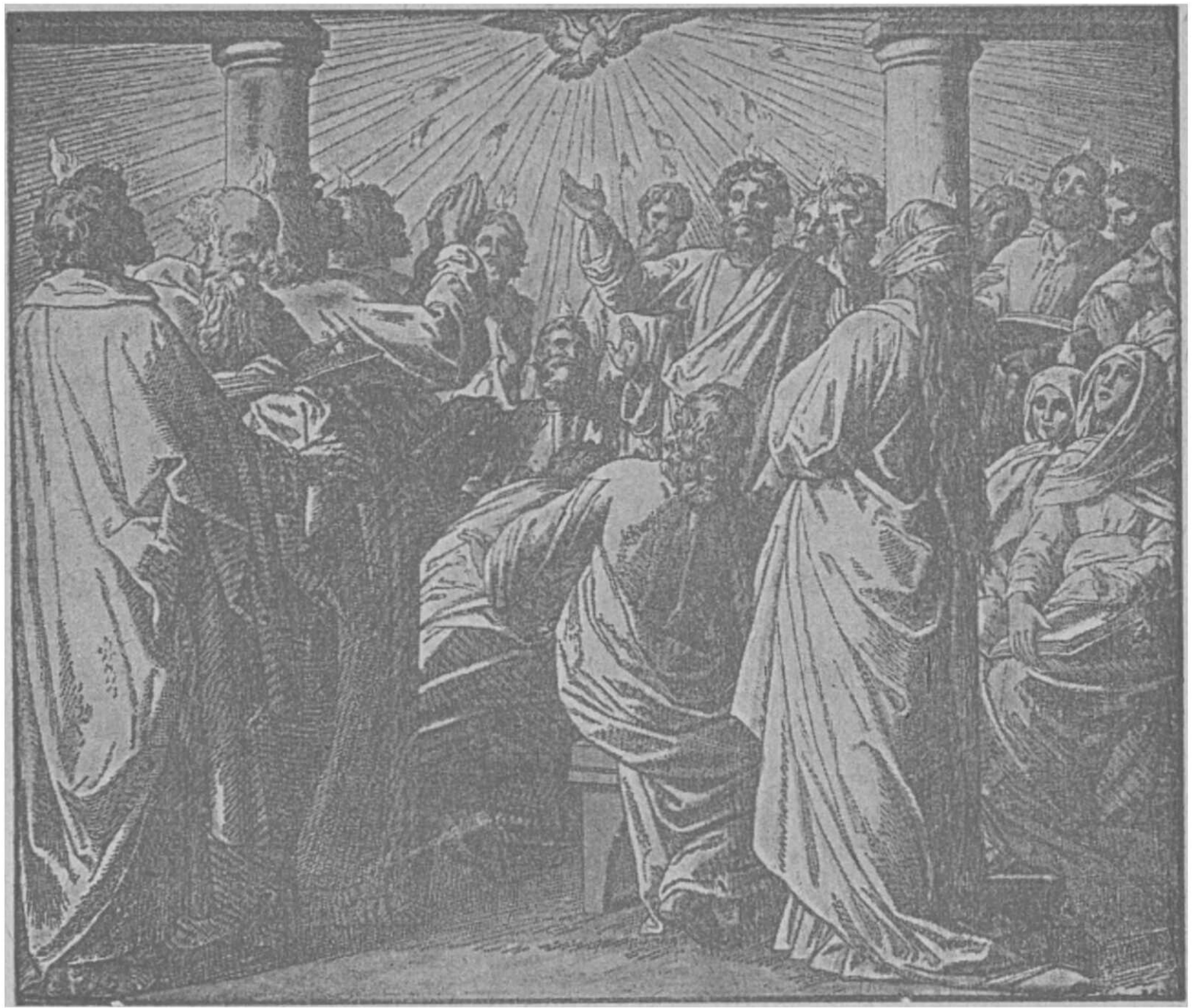
— Ľutujte svoje hriechy a dajte sa pokrstiť!

²Vtedy sa dalo pokrstiť do tritisíc ľudí. To boli prví kresťania.

*

Účinkovanie Ducha Svätého. — ⁴Duch Svätý posilnil apoštolov, aby mali odvahu a aby sa nebáli ísť učiť všetky národy. Boli to jednoduchí ľudia, neboli pripravení na takú veľkú úlohu, akú im Pán Ježiš uložil. Nemali ani vzdelanosť, ani výrečnosť, aby mohli presvedčovať pohanov a Židov, že sa majú stať veriacimi.

Ale všetko, čo konali apoštolovia a ich nástupcovia podľa rozkazov Pána Ježiša, bolo vlastne dielom Ducha Svätého. Ľudia, apoštolovia, biskupi a kňazi sú len nástrojmi Ducha Svätého. Nikdy by sa nebolo rozšírilo učenie Pána Ježiša, keby Duch Svätý nebol napomáhal a posilňoval tých, čo toto učenie hlásali a zaň aj umierali.

Naučte sa nazpamäť!

Kto je Duch Svätý?

²Tretia božská osoba, pravý Boh s Otcom i Synom.

Čo dostali apoštolovia od Ducha Svätého?

³Silu a múdrosť, aby bez bojazlivosti a správne hlásali učenie Pána Ježiša.

Čo robí Duch Svätý v našej duši?

³Posväcuje a posilňuje ju, aby sme boli dobrí kresťania.

*

Cvičenie: Rozmýšľajte a napíšte si do sošitu, kedy sa máme modliť k Duchu Svätému! Pozorujte, akej farby je omšové rúcho kňaza na Turíce! Čo pripomína tá farba? Napíšte si to do sošitu! Aké iné farby omšového rúcha poznáte? Napíšte ich!

Otázky: Čo slúbil Pán Ježiš svojim učeníkom, keď sa s nimi rozlúčil? — Čím budú učeníci, keď budú vyzbrojení silou Ducha Svätého? — Koľko dní čakali učeníci prisľúbeného Tešiteľa? — Kde sa schádzali? — Čo nastalo na desiaty deň? — Ako zostúpil Duch Svätý na apoštolov? — Čo cítili všetci? — Aké sviatky boli? — Čo sa stalo, keď pútnici počuli hučanie? — Ako hovoril svätý Peter k shromaždeným? — Koľko sa ich dalo na jeho slová pokrstiť? — K čomu posilnil Duch Svätý apoštolov? — Koho dielom je, čo konajú apoštolovia a ich nástupcovia na rozkaz Pána Ježiša? — Bolo by sa učenie Pána Ježiša rozšírilo, keby Duch Svätý nebol napomáhal apoštolov? — V čom sa javila najviac sila Ducha Svätého?

Modlime sa s Cirkvou!

Leť, prosba naša, k výšinám,
príď, Duchu Svätý, s neba k nám,
naplň nám srdcia milosťou,
ktoré si stvoril múdrosťou, amen!

ÚLOHA 17.

(9. článok viery.)

Kristova Cirkev.

Pán Ježiš sľubuje, že svätý Peter bude hlava Cirkvi. — ⁴Pri istom rozhovore svätý Peter otvorene povedal Pánu Ježišovi, že ho má za pravého Syna Božieho. Vtedy Pán Ježiš povedal Petrovi:

— Šťastný si, Šimon, že ti to zjavil môj Otec, ktorý je v nebi. A ja ti hovorím: Ty si Peter — Skala a na túto Skalu postavím svoju Cirkev a brány pekelné ju nepremôžu. Tebe dám kľúče kráľovstva nebeského a hocičo sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané aj na nebi.

Pán Ježiš ustanovil Petra za hlavu Cirkvi. — ⁴Istý večer po zmŕtvychvstaní Pána Ježiša vstúpili niektorí učeníci do lodičky, aby lovili ryby. Celú noc sa ramáhali. Ráno zbadali, že Pán Ježiš stojí na brehu jazera. Svätý Peter hneď plával k Pánu Ježišovi na breh. Ostatní priveslovali na lodičke. Potom spolu jedli s Pánom Ježišom. Pán Ježiš vtedy oslovil Petra:

— Šimon, miluješ ma viac ako títo?

Peter odpovedal:

— Hej, Pane. Veď ty vieš, že Ťa milujem.

Pán Ježiš mu povedal:

— Pas baránky moje! — A znova sa pýtal:

— Šimon, miluješ ma? — To isté sa pýtal aj tretí raz.

Peter sa zarmútil, že sa ho už tretí raz pýta, ako by mu neveril. Preto odpovedal:

— Pane, ty všetko vieš, ty dobre vieš, že ťa milujem.

Pán Ježiš mu slávnostne povedal:

— Pas ovce moje!

Týmito slovami ustanovil Pán Ježiš svätého Petra za hlavu a vodcu Cirkvi.

*

Cirkev katolícka. — ⁴Pán Ježiš založil Cirkev pre všetky národy. Preto sa volá Cirkev Kristova Cirkvou všeobecnou alebo katolíckou. Len katolícka Cirkev hlása celé učenie Pána Ježiša a len táto je jednotná, svätá a apoštolská.

Tešme sa, že patríme do pravej Cirkvi Pána Ježiša. Vodcom a hlavou Cirkvi katolíckej je nástupca svätého Petra, ktorý sa volá pápež čiže otec, otec všetkých národov. Hovoríme správne, že pápež je svätým Otcom, lebo jeho hodnosť a úrad sú sväté.

Terajší pápež sa volá . a býva v Ríme, kde bol svätý Peter prvým pápežom.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto je po smrti svätého Petra viditeľnou hlavou a vodcom Cirkvi?

²Rímsky pápež.

Ako sa volajú všetci kresťania, ktorých vodcom je rímsky pápež?

³Cirkev katolícka čiže všeobecná.

Koho ustanovil Pán Ježiš za predstavených Cirkvi?

²Apoštolov.

Kto sú nástupcovia apoštolov?

²Biskupi, ktorí sú podriadení pápežovi.

Kto pomáha biskupom vo vedení a riadení Cirkvi?

²Kňazi a horliví veriaci.

Musia všetci kresťania poslúchať pápeža?

²Hej, lebo on je námestníkom Pána Ježiša a Cirkvi.

Cvičenie: Napíšte si mená svojich cirkevných predstavených! (Pána biskupa, farára a ostatných kňazov, ktorých poznáte.) Vypíšte si do sošitu pápežskú hymnu! Napíšte si podľa tabule mená všetkých slovenských pánov biskupov! Pripíšte ku každému menu aj mesto, v ktorom pán biskup býva!

*

Otázky: *Ako slúbil Pán Ježiš Petrovi, že bude hlavou Cirkvi? — Ako ustanovil Pán Ježiš Petra za hlavu a vodcu Cirkvi? — Pre koho založil Pán Ježiš Cirkev? — Len ktorá Cirkev hlása učenie Pána Ježiša celé? — Aká je táto pravá Cirkev Kristova? — Prečo voláme pápeža svätým Ocom? — Ako sa volá terajší svätý Otec v Ríme?*

*

Spievajme pápežskú hymnu!

²V sedmobrežnom kruhu Ríma,
kde sa Petra chrám vypína,
z tisíc hrdiel sa ozýva
pieseň nábožná, horlivá:
Živ, Bože, Otca svätého,
námestníka Kristovho!

ÚLOHA 18.

(9. článok viery.)

Obcovanie svätých.

Učenie svätého Pavla o Cirkvi. — Všetci kresťania-katolíci spolu tvoria veľkú spoločnosť, ktorú viedol najsamprv svätý Peter a apoštolovia, po ich smrti pápež a biskupi. Podľa svätého Pavla v Cirkvi a v jej údoch žije Pán Ježiš a to, tak, že s Pánom Ježišom všetci spolu tvoríme tajomné telo, ktorého hlavou je Kristus a údmi sme my kresťania.

Takto sme všetci tajomne, spojení s Pánom Ježišom. Toto spojenie neprestáva ani smrťou. Smrť znamená len prechod zo spojenia voľnejšieho k spojeniu užšiemu. Svätí v nebi sú spojení s Pánom Ježišom nerozlučiteľne a duše v očistci sú isté, že po vyslobodení z očistca dostanú sa k Pánu Ježišovi do neba.

Cirkev víťazná, bojujúca a trpiaca. — ⁴Pán Ježiš chcel, aby Cirkev hlásala jeho sväté náboženstvo všetkým ľuďom, aby veriacich kresťanov spravovala a riadila na ceste spasenia. Cirkev má ukázať ľuďom cestu do neba.

Cirkev sa stará o všetkých veriacich kresťanov-katolíkov, ktorí žijú na svete. Kto poslúcha Cirkev a neodmieta jej pomocnú ruku, môže prísť do neba. Kto sa nedá viesť Cirkvou, kráča po ceste zatratenia. Lebo kto Cirkev neposlúcha, je ako pohan, niet mu pomoci. Cesta do neba je ťažká, vstup do neba si treba vybojovať. Bojovať treba proti diablu a proti hriechu. V tomto boji si môžeme vzájomne pomáhať už tu na zemi modlitbami.

Všetci kresťania-katolíci, ktorí žijú na zemi, tvoria Cirkev bojujúcu.

Do neba sa dostane len ten, kto poslúcha Cirkev. Mnohí z tých, čo až do smrti poslúchali Cirkev, sú už v nebi. Niektorých Pán Boh vyznamenal veľkými zázrakmi, ktoré sa staly po ich smrti na ich prímluvu. Cirkev týchto vyhlasuje za svätých. Mnohí z nich vyznali mučeníckou smrťou svoju vieru a vernosť Pánu Ježišovi. Všetci títo tvoria v nebi Cirkev oslávenú alebo víťaznú. Kráľovnou všetkých svätých je Panna Mária, ktorú Pán Boh tak vyznamenal, že dal vyniesť jej telo anjelmi do neba.

Oslava všetkých svätých, čo sú v nebi, je na sviatok Všetichsvätých, 1. novembra.

Na sviatok Nanebevzatia Panny Márie, 15. augusta, oslavujeme Kráľovnú nebies, Pannu Máriu.

Duše mnohých zomrelých sú ešte v očistci, kde očakávajú svoje vyslobodenie. Musia ešte trpieť, ale raz prídu všetci do neba. Títo tvoria Cirkev trpiacu. Modlíme sa za nich, obetujeme svätú omšu, konáme dobré skutky, aby im Pán Boh skrátil očistcové utrpenie.

Pamiatka duší v očistci je deň Dušičiek 2. novembra.

*

Svätá omša za duše v očistci. — ⁵Svätá omša je cenným pokladom pre všetkých údob Cirkvi, lebo v nej sa obetuje znova a znova sväté telo a krv Pána Ježiša. Preto aj za mŕtvych obetujeme svätú omšu. Je ona pre tých, čo trpia v očistci, najcennejším darom. Krvou Pána Ježiša sa vynáša oheň očistca.

Svätú omšu za duše v očistci slúžia v čiernom omšovom rúchu. Čierna farba pripomína smútok.

Za duše v očistci sa takto modlievame: »Odpočinutie večné daj dušiam, Pane — a svetlo večné nech im svieti! Nech odpočívajú v pokoji. Amen!«

Naučte sa nazpamäť!

Ako sme spojení so svätými v nebi?

³Tak, že sa k nim modlíme a prosíme ich o pomoc.

Ako sme spojení s dušami v očistci?

³Tak, že sa za ne modlíme, aby sa z očistca čím skôr vyslobodily.

Čo voláme obcovaním svätých?

³Toto naše spojenie medzi sebou, so svätými v nebi a s dušami v očistci a vzájomné pomáhanie modlitbami a dobrými skutkami.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu mená svätých, ku ktorým sa modlievate! Napíšte si mená zomrelých, za ktorých sa modlievate! Choďte raz na cintorín a vypíšte si s krížov mená tých, ktorých si niekedy doma spomínate!

*

Otázky: Čo tvoria všetci kresťania-katolíci? — Čo učil svätý Pavol o Cirkvi? — Prestáva naše spojenie s Pánom Ježišom, keď zomrieme? — Čo chcel Pán Ježiš od Cirkvi? — Čo nám ukazuje Cirkev? — Po akej ceste kráča ten, kto sa nedá viesť Cirkvou? — Možno pomôcť tomu, kto Cirkev neposlúcha? — Proti komu a čomu treba bojovať tým, čo tu žijú na zemi? — Akú Cirkev tvoria kresťania-katolíci na zemi? — Ktorých vyhlasuje Cirkev za svätých? — Akú Cirkev tvoria svätí v nebi? — Kto je Kráľovnou svätých? — Ako vyznamenal Pán Boh Pannu Máriu? — Kedy oslavujeme všetkých svätých? — Kedy je sviatok Nanebevzatia Panny Márie? — Čo očakávajú duše v očistci? — Akú Cirkev tvoria duše v očistci? — Ako pomáhame dušiam v očistci? — Kedy je pamiatka duši v očistci? — Prečo je svätá omša cenným pokladom pre všetkých údob Cirkvi? — Čo obetujeme za mŕtvych? — Čím sa vyháša oheň očistca? — V akom omšovom rúchu sa slúži svätá omša za mŕtvych? — Ako sa modlievame za duše zomrelých?

Takto spievame na svätej omši za zomrelých:

Obeť svätú Ti dávame,
Bože náš na výsosti,
abyś zaňu vyslobodil
z útrap duše v očistci.

Bože, prameň Ty milosti,
skrze túto obeť
voveď v nebo, do jasnosti
duše, k spáse a k svetlu!

ÚLOHA 19.

(10. článok viery.)

Milosrdný a zhovievavý Boh.

Učenie prorokov a odpustenie hriechov. — ⁴Ezechiel, jeden z najväčších prorokov, učil o milosrdenstve Božom takto:

»Ako je pravda, že žijem — hovorí všemocný Boh — nechcem smrť hriešnika, ale páči sa mi, keď sa obráti so svojej zlej cesty a bude žiť.«

Aj prorok Jeremiáš hlásal to isté:

»Keď budete po mne volať — hovorí Pán Boh — a pôjdete sa modliť ku mne, chcem vás vyslyšať. Ak ma budete hľadať, nájdete ma. Hľadajte ma z celého srdca a ja chcem, aby ste ma našli.«

Najpeknejšie to učil prorok Izaiáš:

»Umyte sa a očistite sa, — hovorí Pán Boh — odhodte zlosť vašich myšlienok, preč s tým od mojich očí, prestaňte prevrátené činiť! Keď budú vaše hriechy červené ako šarlát, ako sneh obelejú a keď budú červené ako purpur, biele budú ako vlna.«

*

Pán Ježiš odpúšťa hriechy. — ³Pán Ježiš učil raz v dome Petrovom. Vtedy priniesli k nemu istého chromého človeka. Mnohí verili, že Pán Ježiš ho môže uzdraviť. Pán Ježiš sa obrátil k chorému a povedal mu:

— Syn môj, odpúšťam ti tvoje hriechy.

Niektorí zo židovských zákoníkov si mysleli: Čo tento hovorí? Kto môže hriechy odpúšťať, keď nie len Boh sám? Tento sa robí Bohom.

Ale Pán Ježiš vedel, čo si mysleli, a povedal:

— Čo je ľahšie: povedať chromému, že sa mu odpúšťajú hriechy? alebo povedať mu, aby vstal a chodil? Ale aby ste vedeli, že môžem aj hriechy odpúšťať, vidíte!

Vtedy sa Pán Ježiš obrátil a povedal chromému:

— Vstaň, vezmi svoju posteľ a choď domov!

A chromý hneď vstal a bol úplne zdravý.

*

Modlitba Pána Ježiša. — ²Pán Ježiš sa modlil za svojich najväčších nepriateľov, ktorí sa mu posmievali, keď visel na kríži. Poznáme jeho modlitbu:

„Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia!“

Pán Ježiš chcel, aby sme aj my odpúšťali tým, čo sú naši nepriatelia. Preto nás naučil v modlitbe „Otčenáš“ tejto prosbe:

„Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom!“

Keby sme nechceli odpustiť druhým, ani my by sme nemohli očakávať, že nám Pán Boh odpustí.

Na odpustenie hriechov ustanovil Pán Ježiš sviatosť pokánia.

*

Naučte sa nazpamäť!

Chce a môže Pán Boh odpúšťať ľuďom hriechy?

²Hej, lebo je milosrdný a zhovievavý.

Kedy nám Pán Boh odpustí hriechy?

³Keď aj my odpustíme svojim vinníkom, keď hriechy olutujeme, z nich sa vyspovedáme a chceme sa polepšiť.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu slová, ktorými by ste prosili rodičov o odpustenie, keby ste ich boli urazili! Spyťujte si svedomie, či sa nehneváte na niekoho a hneď ho odproste a smierte sa! Spyťujte si svedomie a proste Pána Boha o odpustenie za každý hriech osobitne! Takto to robte každý večer!

*

Otázky: Čo hovoril Pán Boh ústami Ezechiela proroka o hriešnikovi? — Čo učil o odpustení hriechov prorok Jeremiáš? — Ako učil to isté prorok Izaiáš? — Kde bol raz Pán Ježiš? — Koho priniesli k nemu? — Prečo? — Čo povedal Pán Ježiš chromému? — Čo si mysleli židovskí zákoníci? — Čo im povedal Pán Ježiš, keď videl ich myšlienky? — Ako dokázal Pán Ježiš, že má moc odpúšťať hriechy? — Ako sa modlil Pán Ježiš za svojich nepriateľov? — Ako sa modlievame v „Otčenáši“? — Čo ustanovil Pán Ježiš na odpustenie hriechov?

*

Opakujme prosbu z modlitby Pána Ježiša!

Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom!

ÚLOHA 20.

(7., 11. a 12. článok viery.)

Život po smrti.

Boháč a chudobný Lazár. — ³Pán Ježiš raz takto učil:

Bol istý boháč, ktorý sa obliekal do hodvábu a ozdoboval sa šperkami. Každý deň strožil bohaté hostiny. Istý chudobný žobrák, Lazár, často sedával pri dverách boháča. Pýtal si aspoň odrobinky so stola boháčovho. Ale nič mu nedali.

Keď potom Lazár umrel, anjeli ho zanesli do neba. Tam bol s Abrahámom a dobre sa mal. Aj boháč umrel, ale ten sa dostal do pekla.

Boháč raz pozdvihol svoje oči a videl Abraháma a Lazára s ním. Boháč prosil Abraháma:

— Otče, Abrahám, zmiluj sa nado mnou! Pošli mi sem Lazára, nech si namočí prst do vody a nech mi ovlaží jazyk! Lebo veľmi sa trápim v tomto ohni.

Abrahám odpovedal boháčovi:

— Syn môj, pamätaj, že si mnoho dobrého dostal, kým si žil na svete! Ale Lazár trpel veľkú biedu. On sa teraz raduje a ty sa trápiš. Odtiaľto nikto nemôže ísť k tebe.

Týmto Pán Ježiš vysvetlil, že z pekla sa už nemožno vyslobodiť. Spravodlivý a prísny je Pán Boh a peklo je primeraný trest pre tých, ktorí neľutovali svoje hriechy.

*

Pán Ježiš vzkriesi naimského mládencia. — ²Pán Ježiš išiel raz do mestečka Naim. Išli s ním i jeho učenici a veľký zástup ľudí. Keď prišiel k mestskej bráne, práve vynášali do cintorína mŕtveho. Bol to jediný syn istej vdovy. Matka veľmi plakala. Pán Ježiš sa zľutoval nad plačúcou matkou a povedal jej:

— Neplač!

Potom pristúpil Pán Ježiš bližšie k nosičom a dotkol sa mŕtveho. Nosiči sa zastavili. Vtedy Pán Ježiš povedal mŕtvemu:

— Mládenec, hovorím ti, vstaň!

Mŕtvý na slovo Pána Ježiša ožil, posadil sa a začal rozprávať. Pán Ježiš ho dal potešenej matke.

Všetkých, čo to videli, pojal veľký strach. Velebili Pána Boha a hovorili:

— Veľký prorok je medzi nami. Boh navštívil svoj ľud.

A po celom okolí sa to dozvedeli.

Cirkevný pohreb. — ¹Mŕtveho pochovajú do zeme a na hrob postavia kríž. Je to posledná úcta človekovi, ktorý má nesmrteľnú dušu. Pohreb s cirkevnými obradmi patrí len dobrému kresťanovi-katolíkovi, ktorý umrel smierený s Bohom. Cirkev odopiera pohreb tým, čo umreli v nekajúcnosti, vo veľkom hriechu a pohoršení. Najmä odopiera Cirkev pohreb samovrahom, vylúčeným z Cirkvi a tým, ktorí žili v neplatnom manželstve.

Na smrť pamätáme na Popolečnú stredu, keď kňaz kladie posvätený popol na hlavu veriacich a pritom hovorí: »Pamätaj človeče, že prach si a v prach sa navrátiš!« Popolečná streda je 40 dní pred Veľkou nocou. Ňou sa začína doba veľkopôstna.

*

Naučte sa nazpamäť!

Čo sa stáva pri smrti človeka?

²Duša sa oddelí od tela a telo pochovajú do zeme.

Bude Pán Boh súdiť našu dušu hneď po smrti?

²Hej, každého osobitne.

Ako voláme tento súd, čo nasleduje hneď po smrti?

²Osobitný alebo zvláštny súd.

Kde prídu duše po osobitnom súde?

²Do neba, do pekla alebo do očistca.

Ostane naše telo večne v zemi?

²Nie, lebo Pán Boh ho na konci sveta vzkriesi a s dušou na veky spojí.

Kto príde súdiť na konci sveta živých i mŕtvych?

²Pán Ježiš, Syn Boží.

Ako voláme súd živých i mŕtvych na konci sveta?

²Súd posledný, všeobecný alebo súd sveta.

Čo povie Pán Ježiš dobrým na poslednom súde?

³Povie: „Podťe, požehnaní od môjho Otca, do kráľovstva Božieho!“

Čo povie Pán Ježiš zlým na poslednom súde?

³Povie: „Vzdialťe sa odo mňa do ohňa večného!“

Kde pôjdu po poslednom súde dobrí a kde zlí?

²Dobrí do neba a zlí do pekla.

Čo je nebo alebo nebeský raj?

³Miesto večnej radosti pre tých, čo Pána Boha milujú a bez ťažkého hriechu umrú.

Čo je peklo alebo večné zatratenie?

³Miesto večného ohňa pre tých, čo Pána Boha nemilujú a s ťažkým hriechom na duši zomrú.

Čo je očistec?

³Miesto trestu dočasného pre duše tých, ktorí zomrú vo všednom hriechu alebo nie sú ešte dosť čistí, aby mohli prísť do neba.

Je Pán Boh spravodlivý?

²Hej, dobrých odmieňa nebom a zlých tresce na zemi, v očistci alebo v pekle.

*

Cvičenie: Zájďte raz na cintorín a vypíšte si do sošitu mená tých dietok, ktoré zomrely vo vašich rokoch! Rozmýšľajte, čo by bolo, keby ste museli ešte dnes zomrieť! Čo by ste najsamprv robili? Vypíšte si niektoré nápisy, čo sú na hrobových krížoch alebo nad vchodom do cintorína!

*

Otázky: Čo učil raz Pán Ježiš o boháčovi a chudobnom Lazárovi? — O čo prosil boháč Abraháma? — Čo mu odpovedal Abrahám? — Možno sa z pekla vyslobodiť? — Je peklo primeraný trest pre tých, ktorí neoľutujú svoje hriechy a nepolepšia sa? — S kým sa stretol raz Pán Ježiš pri bráne mestečka Naim? — Čo povedal Pán Ježiš plačúcej matke? — Čo povedal mŕtvemu? — Čo sa stalo na slová Pána Ježiša? — Čo hovorili tí, čo to videli? — Čo robia s mŕtvym? — Komu patrí cirkevný pohreb? — Komu odopiera Cirkev pohreb? — Kedy pamätáme na smrť? — Čo hovorí kňaz, keď dáva popol na hlavu veriacich? — Kedy je Popolečná streda?

*

Spievajme s Cirkvou!

V ten deň hnevu, v deň bezprávia
v prach sa zvráti sveta-sláva,
Sybilla a Dávid vravia.

Aký strach nás schváti dravý,
keď sa pred očami zjaví
všetkých skutkov Sudca pravý.

Ježiš dobrý, nezabudni,
pre mňa si šiel kríž niesť trudný,
nezatrať ma v ten deň súdny, amen!

Láska k Bohu a láska k bližnému.

Pán Ježiš prikázal: **Miluj Pána Boha svojho z celého srdca svojho, z celej duše svojej, z celej mysle svojej a zo všetkej sily svojej!**

Miluj bližného svojho ako seba samého.

Abrahám chce obetovať svojho syna Izáka. —
³Veľmi dávno žil v ďalekej krajine Abrahám, ktorý bol spravodlivý a slúžil Pánu Bohu. Pán Boh mu raz rozkázal:

— Odíd' zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem! Chcem, aby si bol otcom veľkého národa. Požehnám ťa a v tebe budú požehnané všetky národy zeme.

²Abrahám hneď poslušol Pána Boha. Išiel do zeme, ktorá sa volala Kanaan. Postavil oltár, aby na ňom dával obetu Pánu Bohu. Pán Boh však chcel vyskúšať jeho vernosť. Povedal mu:

— Abrahám, vezmi svojho jediného syna Izáka a obetuj mi ho na hore, ktorú ti ukážem!

Abrahám hneď poslušol. Vzal svojho syna a vyšiel na horu, aby ho tam obetoval Pánu Bohu. Už zdvihol ruku, aby nožom usmrtil Izáka a potom ho spálil na oltári, keď zavolať na neho anjel:

— Abrahám, nevystieraj ruku na chlapca a neuškod' mu! Už viem, že Pána Boha skutočne miluješ.

Abrahám sa potešil a keď sa obrátil, videl v trní baránka. Toho vzal a obetoval ho Pánu Bohu miesto Izáka.

Milosrdný Samaritán. — ⁴Pána Ježiša sa raz pýtali:

— Majster, ktoré je najväčšie prikázanie?

Pán Ježiš odpovedal:

— Miluj Pána Boha svojho z celého srdca svojho, z celej duše svojej, z celej mysle svojej a zo všetkej sily svojej! Toto je prvé a najväčšie prikázanie. A druhé je tomuto podobné: Miluj bližného svojho ako seba samého!

Aby Pán Ježiš vysvetlil, že aj nepriateľa máme milovať, povedal toto podobenstvo:

— Istý pútník zostupoval z Jeruzalema do Jericha. Na ceste ho zbojníci ozbíjali a nechali ho polo-mŕtveho v priekope. Okolo išli niektorí Židia, ale

hoci aj pocestný bol Žid, nepomohli mu. Až istý cudzinec Samaritán sa nad ním zmiloval. Ošetril mu rany a vzal ho na svojom oslovi do hostinca. Tam za neho zaplatil a žiadal hostinského, aby sa o neho staral.

Podobne sa máme zmilovať nad bližným, či je to priateľ alebo nepriateľ.

Mučeníctvo trinásťročného dievčaťa. — Za časov ukrutného prenasledovateľa kresťanov, Diokleciána, žilo v Barcelone dievča popredných rodičov, Eulália. Eulália mala trinásť rokov a bola kresťanka. Zatúžila stať sa mučenicou z lásky k Pánu Bohu. Keď počula o prenasledovaní kresťanov, išla k pohanskému vladárovi a bez bojazlivosti mu vytykala, že nespravodlivo prenasleduje kresťanov. Vladár jej povedal:

— Čo to hovoríš, dievčatko? A kto ňu urobil takou bezočivou, že sa odvažuješ takto hovoriť mne?

Eulália odpovedala:

— Nebojím sa tvojich hrozieb, dosť dlho som žila a chcem prísť do neba. Vaši pohanskí bohovia nie sú nijakí bohovia, to sú modly a najradšej by som vám ich všetky rozsekala. Načo váhaš? Ak roztrháš moje telo, nad mojou dušou nemáš nijakej moci.

Vladár sa rozzúril a dal Euláliu bičovať. Potom žiadal, aby odvolala, čo povedala a sľuboval jej, že ju prepustí, ak sa zriekne svojej viery. Eulália odpovedala:

— Keby som odvolala, luhala by som a Pán Boh nenávidí a tresce luhanie. Ježiša Krista, Boha svojho, sa nezrieknem.

Nato ju vladár dal mučiť, natiahnuť na škripec a železnými hrebeňmi trhať telo. Kat jej ukrutne rozdriapal prsia a boky a páľil ju horiacou fakľou, kým nezomrela. V najväčších mukách sa modlila a tešila, že môže za svoju vieru trpieť a zomrieť.

Naučte sa nazpamäť!

Ako znie hlavné prikázanie lásky?

²Miluj Pána Boha nadovšetko a bližného ako seba samého.

Kto miluje Pána Boha nadovšetko?

²Kto je hotový radšej zomrieť, než Pána Boha hriechom uraziť.

Kto miluje seba samého?

²Kto sa stará o to, aby prišiel do neba.

Kto je náš bližný?

²Každý človek, či je to priateľ alebo nepriateľ.

Prečo máme milovať každého človeka?

³Lebo všetci sme dieťkami Otca nebeského.

Prečo máme milovať aj nepriateľov?

²Lebo to Pán Ježiš prikázal.

Ktoré sú skutky telesného milosrdenstva?

⁴Hladným dať jesť,
smädným dať piť,
nahým dať odev,
pocestným dať nocľah,
chorých navštevovať (ošetrovať),
zajatcov vymenovať,
mŕtvych pochovávať.

Ktoré sú skutky duševného milosrdenstva?

⁴Pochybujúcim poradiť,
nevedomých vyučovať,
hriešnikov karhať,
zarmútených potešovať,
ubližujúcim odpúšťať,
krivdu trpezlivo znášať,
za živých a mŕtvych sa modliť.

*

Cvičenie: Vypíšte si do sošitu dve hlavné prikázania! Vypíšte si sedem skutkov telesného a sedem duševného milosrdenstva! Opíšte nejaký skutok milosrdenstva, ktorý ste konali vy, alebo ste videli, že ho konali druhí!

*

Otázky: Čo rozkázal Pán Boh Abrahámovi? — Čo sľúbil Pán Boh Abrahámovi, ak ho poslúchne? — Ako skúšal Pán Boh vernosť Abrahámovu? — Z čoho videl anjel, že Abrahám skutočne miluje Pána Boha? — Čo sa pýtali raz Pána Ježiša? — Ktoré je hlavné prikázanie? — O kom povedal Pán Ježiš podobenstvo? — Kto sa zmiloval nad ozbíjaným pocestným? — Ako mu pomohol? — Ako dokázala Eulália, že Pána Boha nadovšetko miluje? — Ako odpovedala pohanskému vládárovi? — Ako ju dal mučiť pohanský vládár? — Čo robila v najväčších mukách?

*

Modlime sa!

Dobrý Bože, — chcem Ťa milovať nadovšetko, — radšej chcem zomrieť — než Ťa hriechom uraziť. — Pomáhaj mi, — aby som aj bližného vedel milovať — a svojmu nepriateľovi ochotne odpustiť!

ÚLOHA 22.

(O prikázaniach.)

Prikázania Božie a cirkevné.

Pán Boh vyhlasuje desatoro prikázaní. — ³Pán Boh vyvolil Mojžiša za vodcu izraelského ľudu. Mojžiš vyslobodil ľud z egyptského otroctva a viedol ho do nového domova. Na ceste zastavili sa pod horou Sinaj. Tu vyhlásil Pán Boh desatoro prikázaní. Ľud sa shromaždil na rozkaz Mojžišov pod horou. Naraz začalo sa blýskať a hrmieť. Z oblakov bolo počuť hlas trúb. Ľud nastrašene čakal, čo bude.

Naraz zaznel mohutne hlas Pána Boha:

— ²Ja som Pán, Boh tvoj;

nebudeš mať iných bohov okrem mňa, aby si sa im klaňal.

Nevezmeš mena Božieho nadarmo.

Spomni, aby si deň sviatočný svätzil.

Cti otca svojho i matku svoju.

Nezabiješ.

Nezosmilníš.

Nepokradneš.

Nepreriekneš krivého svedectva proti bližnému svojmu.

Nepožiadáš manželku bližného svojho.

Ani nepožiadáš majetku bližného svojho, ani ničoho, čo jeho je.

Ľud sa triasol od strachu a nastrašený ustupoval.
Potom všetci hovorili:

— Všetko chceme splniť, čo Pán Boh prikázal.

Potom Mojžiš vyšiel na horu a priniesol dve kamenné tabule, na ktorých bolo napísané desatoro Božích prikázaní.

*

Čo povedal Pán Ježiš mladíkovi a apoštolom. —

³Istý mladík prišiel k Pánu Ježišovi a pýtal sa ho:

— Dobrý majster, čo mám robiť, aby som mal život večný?

Pán Ježiš mu odpovedal:

— Keď chceš mať život večný, zachovávaj prikázania!

*

⁴Raz povedal Pán Ježiš apoštolom:

— Kto vás počúva, mňa počúva. Kto vami pohŕda, mnou pohŕda.

Inokedy im povedal:

— Čo sviažete na zemi, bude sviazané aj na nebi.

*

Apoštolovia a ich nástupcovia dávali ľuďom prikázania. — Robili to podľa vôle Pána Ježiša. Tieto prikázania volajú sa prikázania cirkevné. Najhlavnejšie cirkevné prikázania sú tieto:

V nedeľu a v iné prikázané sviatky sv. omšu slyšať a služobné práce nekonať.

V dňoch, stanovených Cirkvou, zdržovať sa mäsitého pokrmu a zachovávať pôst.

Aspoň raz do roka sa vyspovedať.

Aspoň okolo Veľkej noci prijať prevelebnú Sviatosť Oltáru.

Cirkev a kňazstvo v ich potrebách napomáhať.

*

Naučte sa nazpamäť!

Prečo musíme zachovávať prikázania Božie?

³Lebo to Pán Boh žiada a Pána Boha musíme poslúchať.

Môže byť spasený, kto nezachová prikázania Božie?

³Nemôže, ale čaká ho Boží trest.

Prečo musíme zachovávať prikázania cirkevné?

³Lebo Pán Ježiš to žiadal slovami: Kto Cirkev neposlúchne, maj ho za pohana.

*

Cvičenie: Narobte si 10 lístkov a napíšte na každý jedno prikázanie z desatora! Potom ich na druhej strane papiera podľa správneho poradia počíslujte, smiešajte a cvičte sa poskladať lístky podľa správneho poradia! Napokon sa presvedčte, či ste to poskladali správne! To isté urobte aj s prikázaniami cirkevnými!

*

Otázky: *Kde vyhlásil Pán Boh svoje prikázania? — Ako sa to stalo? — Ako znel hlas Boží? — Ako zneje desatoro Božích prikázaní? — Čo hovoril ľud, keď počul hlas Boží? — Na čo bolo napísané desatoro? — Čo sa pýtal mladík Pána Ježiša? — Ako mu Pán Ježiš odpovedal? — Čo povedal Pán Ježiš apoštolom? — Kto dával prikázania cirkevné? — Ako znie päť cirkevných prikázaní? — Javí sa v prikázaniach vôľa Božia?*

*

Rozhodnime sa dnes!

Vždy chceme poslúchať svätú Cirkev.

Viera, nádej a láska.

Židia pochybujú v Pána Boha a reptajú proti nemu. — ⁴Mojžiš s pomocou Božou vyslobodil ľud z egyptského otroctva. Pán Boh ich zázračne previedol cez Červené more. Dal im jesť zázračný chlieb na púšti. Keď raz nemali vody, Pán Boh rozkázal Mojžišovi, aby udrel skalú prútom a vytečie z nej voda. Keď Mojžiš videl, že Židia reptajú proti Pánu Bohu, pochyboval, že by Pán Boh skutočne chcel dať vodu tomuto nevernému ľudu. Udrel dva razy na skalú a hneď tiekla z nej voda v silnom prúde.

Pre toto pochybovanie a reptanie Pán Boh potrestal Mojžiša a židovský ľud. Ani Mojžiš, ani Židia, ktorých Mojžiš vyviedol z Egypta, nedostali sa do sľúbenej novej krajiny. Až ich dietky mohli vojsť do Kanaanu po smrti Mojžišovej.

*

Pán Ježiš chodí na mori. — ⁴Učeníci Pána Ježiša chceli sa preplaviť cez more na druhý breh. Bola noc. Pre silný vietor dostali sa len veľmi ťažko s loďkou dopredu. Už bolo na ráno, keď naraz zbadali, že sa približuje k nim po vode akási postava. Nevedeli, kto je to a báli sa. Bol to Pán Ježiš sám. Zavolal na nich:

— Nebojte sa, ja som to!

Peter sa osmelil a odpovedal:

— Pane, ak si to skutočne ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe po vode!

— Pod' teda! — odpovedal Pán Ježiš.

Peter vystúpil s loďky a išiel k Pánu Ježišovi. Ale postrašený búrlivými vlnami pochyboval a začal tonúť. Naľakano zvolal:

— Pane, zachráň ma!

Pán Ježiš mu podal ruku a povedal mu:

— Maloverný, prečo pochybuješ?

Potom vystúpil Pán Ježiš s Petrom na loďku a búrka sa utíšila. Apoštolovia, padnúc na kolená, klaňali sa mu a vyznávali:

— Ty si skutočne Syn Boží.

*

Dôvera v Boha. — ²Paľko veľmi ochorel. Bol jediným synom bo-
hatej rodiny. Jeho matka veľmi plakala, lebo sa bála, že Paľko zo-
mrie. Raz pred Paľkom povedala:

— Keby bol Boh, nedovolil by, aby sa môj syn tak trápil.

Paľko počúval. Matkine slová sa mu nepáčily. Aj jej to povedal:

— Mamička, nehovor tak! Pán Boh je a môže ma uzdraviť, ak
chce. Radšej sa modli za mňa a dôveruj v Boha!

Paľko sa bál, že keby zomrel, jeho matka by neverila v Boha. Preto vrúcne prosil Pána Boha, aby ho uzdravil. Keď sa mu potom skutočne navrátilo zdravie, povedal matke:

— Vidíš, mamička, Pán Boh je dobrý!

*

Naučte sa nazpamäť!

Čím ctíme Pána Boha vnútorne, v duši?

³Že v neho veríme, v ňom dúfame a jeho milujeme.
Kto spácha hriech proti viere?

⁴Kto neverí v Boha alebo pochybuje v pravdách viery.

Kto spácha hriech proti nádeji?

⁴Kto nedôveruje v Pána Boha a zúfa a kto opovážlivo dôveruje.

Kto spácha hriech proti láske k Bohu?

⁴Kto Pána Boha nenávidí, ním opovrhne a reptá proti nemu.

*

Cvičenie: Nakreslite podľa tabule znaky viery, nádeje a lásky! (Križ, kotva a srdce.) Vypíšte si do sošitu modlitbu, ktorou vzbudzujeme v sebe vieru, nádej a lásku! Spytujte si svedomie, či ste nespáchali hriechy proti viere, nádeji a láske? Oľutujte ich hneď!

*

Otázky: Čo rozkázal Pán Boh Mojžišovi na púšti? — Prečo pochyboval Mojžiš, že by Pán Boh splnil svoj sľub? — Ako potrestal Pán Boh Mojžiša a židovský ľud za pochybovanie a reptanie? — Čo sa stalo, keď učeníci Ježišovi boli na loďke? — Čo povedal Peter Pánu Ježišovi? — Dôveroval Peter silne v Pána Ježiša? — Čo vytýkal Pán Ježiš Petrovi? — Čím sa potvrdila viera apoštolov v Pána Ježiša? — Čo povedala matka chorého Paľka? — Prečo sa to nepáčilo Paľkovi? — Čoho sa bál Paľko? — Navrátilo sa Paľkovi zdravie? — Čo povedal potom Paľko svojej matke?

*

Vzbudíme v sebe vieru, nádej a lásku!

²Ó, môj Bože, verím v Teba, lebo si večná pravda.

¹Ó, môj Bože, dúfam v Teba, lebo si nekonečné milosrdenstvo.

Ó, môj Bože, milujem Ťa, lebo si najväčšia dobrota.

ÚLOHA 24.

(1. prikázanie Božie.)

Vonkajšia úcta Pána Boha.

Židia sa klaňajú zlatému teľafu. — ⁴Keď Pán Boh vyhlásil desatoro prikázaní, Židia sľubovali, že prikázanie zachovajú. Ale čoskoro sa dopustili ťažkého hriechu. Poprinášali zlaté prstene a retiazky a uliali si z nich zlaté teľa. Postavili modlu doprostriedku, konali pred ňou obete a volali:

— Toto je tvoj Boh, ó ľud izraelský!

Potom spievali a tancovali okolo modly. Mojžiš práve prichádzal s hory. Keď to videl, veľmi sa na-

hneval. Vtedy v spravodlivom hneve hodil o zem dvoma kamennými tabuľami, takže sa rozbily. Potom vzal modlu a rozdrúzgal ju. Vinníkov potrestal smrťou. Potom zasa vyšiel na horu. Modlil sa za ľud, aby mu Pán Boh odpustil:

— Môj ľud spáchal ťažký hriech. Odpusť môjmu ľudu!

Keď potom zostupoval s hory s novými kamennými tabuľami, z tváre mu vychádzala veľká žiara, takže ľud sa nemohol na neho dívať. Mojžiš si zahľadel hlavu, keď hovoril k ľudu.

*

Peter zapiera Pána Ježiša. — ³Peter bol medzi apoštolmi najhorlivejší. Pri poslednej večeri sľuboval Pánu Ježišovi, že ho chce nasledovať, hocikde by išiel a že aj svoj život dá za neho. Ale Pán Ježiš mu povedal:

— Svoj život chceš dať za mňa? Veru, hovorím ti, prv než zaspieva kohút, tri razy ma zaprieš.

Keď potom Pána Ježiša chytili a súdili, Peter vošiel do dvora hlavného kňaza. Chcel zvedieť, čo bude s Pánom Ježišom. Bola noc a zima. Vojaci sa pri ohni zohrievali. Peter išiel medzi nich.

Ako tam stál, istá slúžka ho spoznala a povedala mu pred všetkými:

— Aj ty si bol s Ježišom.

Peter sa bál a povedal:

— Ani ho nepoznám. — Podobne odpovedal ešte dva razy. Aj pred vojakmi sa zaprisahal, že nepozná Pána Ježiša. V tej chvíli viedli Pána Ježiša sviazaného od hlavného kňaza. Pán Ježiš sa obrátil a pozrel na Petra. Práve zaspieval kohút. Peter hneď vyšiel a plakal žalostne.

*

Svätokrádež. — ²Zlodeji sa vlámali v noci do kostola. Vylámali svätostánok. Sväté Hostie vysypali z kalicha na zem a kalich ukradli.

Môžbyť, že pri svojom zločine pošliapali Sviatosť Oltárnu. Spáchali bezbožnú svätokrádež.

Hrozné zneuctenie Pána Ježiša vo Sviatosti Oltárnej zarmútilo celú obec. Istá mamička povedala svojmu desaťročnému synovi:

— Keby si raz išiel na sväté prijímanie s ťažkým briedom na duši, spáchal by si podobnú svätokrádež, lebo by si prinútil Pána Ježiša, aby vstúpil do nečistej duše.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto sa prehrešuje proti prvému prikázaniu Božiemu?

¹Kto sa klania modlám namiesto Pánu Bohu, Pána Boha zapiera, je poverčivý a kto spácha svätokrádež. Musíme to aj ukázať, že sa Pánu Bohu klaníme?

²Hej, a to tým, že sa modlievame, chodíme do kostola na bohoslužby a za svoju vieru sa nehanbíme.

Cvičenie: Napíšte si do sošitu, čo všetko je povera! Počuli ste, čomu sa klaňajú pohani? Napíšte to do svojich sošitov! Opíšte nejakú príležitosť, keď môžete ukázať, že sa za svoju vieru nehanbíte! Spyťujte si svedomie, či ste sa nedopustili hriechu povery alebo svätokrádeže? Oľutujte to hneď!

*

Otázky: Akého hriechu sa dopustili Židia po vyhlásení desatora Božích prikázaní? — Ako potrestal Mojžiš vinníkov? — Ako sa modlil Mojžiš za ľud? — Čo sľuboval Peter Pánu Ježišovi? — Čo predpovedal Pán Ježiš Petrovi? — Koľko ráz zaprel Peter Pána Ježiša? — Ako spáchali zloději svätokrádež? — Kedy by spáchalo dieťa svätokrádež? — Akého hriechu sa dopúšťajú pohani? — Prečo uráža Pána Boha poverčivosť?

*

Pokloňme sa Pánu Ježišovi vo Sviatosti Oltárnej piesňou!

Klaniam sa Ti vrúcne, — Bože, večitý,
Pod spôsobom chleba — z lásky ukrytý.
Srdce moje Tebe — sa len oddáva,
Že si Pánom jeho, — vďačne uznáva.

(Ak je možné, navštívme Pána Ježiša vo svätostánku!)

ÚLOHA 25.

(1. prikázanie Božie.)

Úcta svätých.

Svätí pred príchodom Pána Ježiša. — ⁴Adam a Eva veľmi ľutovali, že Pána Boha neposlúchli. Boli by chceli napraviť svoj hriech a kajúcne znášali trest Boží. Žili bohumilý život a z lásky k Bohu trpeli a pracovali, lebo dúfali, že Pán Boh im odpustí hriech, ktorý spáchali v raji. Hoci boli svätí, do neba nemohli prísť, lebo neboli ešte z hriechu vykúpení.

Mnoho svätých mužov a žien žilo pred príchodom Pána Ježiša na svete. Boha veľmi milovali a poslúchali. Takíto boli: Ábel, ktorého zabil jeho brat Kain, ďalej Abrahám a jeho syn Izák, Jakub a jeho syn Jozef, Dávid a iní proroci. Všetci očakávali túžobne Vykupiteľa. Ich duše nedostali sa po smrti hneď do neba, ale v predpeklí očakávaly vykúpenie. Až keď Pán Ježiš zomrel na kríži, vyslobodili sa títo svätí a dostali sa do neba.

Svätí v Cirkvi Kristovej. — ¹Prví kresťania usilovali sa vo všetkom slúžiť Pánu Bohu. Mnohí z nich obetovali svoj život za svoje náboženstvo a vieru v Pána Ježiša. To boli mučeníci. Ostatní kresťania si ctili ich pamiatku a nasledovali ich príklad. Ich mŕtve telá pochovali do podzemných katakomb a nad hrobmi svätých postavili oltáre. Neskôr vyobrazovali svätých nádhernými maľbami, stavali na ich úctu krásne kostoly. Ich vzácne pozostatky kládli do oltárneho kameňa a uctievali ich ako drahocenné pamiatky.

²Najväčšmi zpomedzi svätých ctíme Pannu Máriu, Matku Pána Ježiša. Pán Boh ju vyvolil za Matku svojho syna a po smrti vzal jej telo do neba. Na pamiatku toho slávime sviatky Panny Márie. Z ostatných svätých si najväčšmi ctíme sv. Petra a Pavla apoštola, sv. Jozefa, ženícha Panny Márie, sv. Cyrila a Metoda, vierozvestov nášho národa.

*

Sväté dietky. — Aj medzi dietkami boli také, ktoré veľmi milovali Pána Boha, hrdinsky vyznávaly svoju vieru, trpezlivo znášaly bolesti a trápenia, ba aj život daly za vieru.

Jeden z nich bol T a r z í c i u s. Za časov prenasledovania kresťanov dobrovoľne sa hlásil, že zanesie do žalára nevinne uväzneným kresťanom Sviatosť Oltárnu. Na ulici zbadali nepriatelia kresťanstva, že Tarzicius nesie svätú Hostiu. Boli by zneuctili Pána Ježiša vo svätej Hostii, ale Tarzicius to nedovolil, radšej sa dal trýzniť a biť, kým ho istý kresťanský vojak nevyslobodil z rúk pohanov. Svätú Hostiu zachránil, ale následkom trýznenia zomrel ako mučeník.

Ale nemyslime si, že len v starých časoch boli sväté dietky. V roku 1920 zomrelo osemročné dievčatko, M a r t a L i n g a u e r o v á. Za svojho krátkeho života dokázalo toto dieťa, že aj v najútlejšom veku možno žiť životom svätým. Ako šesťročné prijalo prvý raz Pána Ježiša vo svätom prijímaní. Od tejto chvíle myslelo len na svojho Spasiteľa, žilo len jemu a keď prišla smrteľná choroba a muselo mnoho trpieť, všetky bolesti znášalo s najväčšou oddanosťou do vôle Božej. Po smrti dieťaťa mnohí sa obrátili v prosbách k tejto bohumilej dušičke a Boh ich na jeho prímluvu vyslyšal.

Dvanásťročný V í t z F o n t g a l l a n d zomrel v roku 1925. Aj tento chlapec žil a zomrel ako svätý. Dôkazom toho, že ho Pán Boh vzal rovno do neba, je mnoho zázračných prípadov, ktoré sa stali po jeho smrti na jeho prímluvu v nebi.

Svätý život týchto vyvolených Pána Boha máme si vziať za príklad, aby sme aj my boli bohumilí a svätí.

Naučte sa nazpamäť!

Ako máme ctiť svätých?

³Že nasledujeme ich príklad a prosíme ich o pomoc u Pána Boha.

Koho máme ctiť najväčšmi z pomedzi svätých?

²Pannu Máriu, Matku Pána Ježiša.

Máme mať v úcte aj obrazy a telesné pozostatky svätých?

³Hej, lebo sú pamiatkou na svätých a Pán Boh s nimi robil aj zázraky.

*

Cvičenie: Napíšte soznam obrazov a sôch svätých, ktoré máme v kostole, doma a v celej obci! Sostavte soznam krstných mien, ktoré sú v našej obci najrozšírenejšie! Napíšte si mená slovenských pútnických miest!

*

Otázky: Ktorých svätých poznáme z čias pred príchodom Pána Ježiša na svet? — Mohli títo svätí prísť hneď do neba? — Ako uctievali prví kresťania svätých a mučeníkov? — Čo im stávali na pamiatku? — Čím vyznačil Pán Boh Pannu Máriu pre jej svätosť? — Koho ctíme po Panne Márii najväčšmi z pomedzi svätých? — Čím sa staly niektoré dievky svätými? — Ako dokázal malý Tarzicius, že miluje Pána Ježiša? — Poznáme sväté dievky aj z novšej doby? — Čo je dôkazom, že svätí sú iste v nebi?

*

Spievajme pieseň na úctu Panny Márie!

Matička Kristova, Kráľovná neba,
spíname ručičky, prosíme Teba,

•

Stoj pri nás v každý čas, pros za nás Krista,
by naša dušička zostala čistá!

Čistú jak ľaliu prijmi ju vrelo,
do raja večného, v rozkošné nebo!

Sväté meno Božie.

Boh nám prikazuje: **Nevezmeš mena Božieho nadarmo.**

Dávid a Goliát. — ⁴Za časov izraelského kráľa Saula cudzí národ napadol krajinu. Medzi nepriateľmi bol istý obor, Goliát. Tento sa každý deň posmieval izraelskému vojsku a hovoril:

— Vyvoľte si zo seba jedného, ktorý by bojoval so mnou.

Ale nikto sa neodvážil, lebo Goliát bol veľmi silný a celý bol oblečený do panciera. Junák Dávid počul posmievačné slová Goliátove. Hneď sa hlásil u kráľa Saula a povedal mu:

— Pôjdem bojovať proti Goliátovi.

— Ved' si ešte dieťa — namietal Saul — ako by si mohol bojovať proti takému obrovi!

Ale Dávid odpovedal:

— Keď som pásol ovce, zabil som leva a medveďa, keď chcely roztrhať ovce. Boh, ktorý ma vyslobodil z ich pazúrov, vyslobodí ma aj z rúk Goliátových.

Saul privolil a povedal Dávidovi:

— Id' teda a Pán Boh nech je s tebou!

Dávid si vzal svoju pastiersku palicu a prak. Pri potoku vyhľadal päť hladkých kamienkov. Takto vystrojený išiel proti Goliátovi. Goliát zakričal na neho:

— Čo som ja pes, že prichádzaš na mňa s palicou?

Dávid mu odpovedal:

— Ty prichádzaš s mečom a štítom. Ja idem proti tebe v m e n e P á n a B o h a.

Potom vložil do praku kamienok a hodil ním na Goliáta. Trafil ho na čele, takže obor sa zvalil na zem. Dávid priskočil k nemu, vytiahol mu meč a sťal mu hlavu. Nepriateľské vojsko sa hneď rozutekalo.

*

Peter uzdraví v mene Pána Ježiša chromého. —

³Po poslaní Ducha Svätého išiel raz Peter s Jánom do jeruzalemského chrámu. Pri dverách ležal chromý, ktorého každý deň donášali, aby si tam prosil almužnu. Keď išiel Peter okolo, chromý prosil o almužnu. Peter mu povedal:

— Zlata a striebra nemám, ale čo mám, to ti dám: v m e n e J e ž i š a N a z a r e t s k é h o v s t a ň a c h o d ť!

Nato chromý hneď vstal a chodil. Ľudia sa tomu veľmi divili, lebo vedeli, že dotyčný bol chromý od narodenia. Peter im potom vysvetlil, že v mene Pána Ježiša sa uzdravil chromý a že Pán Ježiš vstal zmŕtvych. Mnohí, čo Petra počúvali, uverili a dali sa pokrstiť. Počet pokrstených veriacich zvýšil sa na päťtisíc.

*

Sľub a prísaha — ²Jožko sa rád kúpaval v rieke. Raz sa kúpali spolu s oteckom. Jožko bol veľmi veselý a odvážil sa aj do hlbšej vody, lebo cítil vedľa seba otecka. Naraz sa však Jožko začal topiť. Zakričal a už aj zmizol pod vodou. Otecko ho hneď hľadal pod vodou, ale až o dobrú chvíľu sa mu podarilo vytiahnuť ho. Už bol celkom bez seba, ani nedýchal. Otecko si myslel: Ak sa mi podarí priviesť

hc k životu, kúpim pre kostol nový zvon. Potom umelým dýchaním usiloval sa Jožka vzkriesiť. Stále myslel na svoj sľub a modlil sa k Pánu Bohu, aby chlapec nezomrel. Skutočne sa mu podarilo obnoviť dýchanie a Jožko onedlho otvoril oči a prišiel k sebe.

Jožkov otecko potom splnil svoj sľub. Kúpil pre kostol nový zvon, na ktorom bolo napísané: »Za zachránenie svojho syna na väčšiu slávu Božiu venoval tento zvon Ján Chladný.«

*

V dedine bolo veľké vzrušenie. Mládenci sa pohádali a bola z toho skoro bitka. Istý mládenec, ktorý zapríčinil hádku, dostal niekoľko zaúch. Keď videl, že všetci sú proti nemu, špatne zahrešil a potom sa vyhráždal:

— Na Boha prisahám, že sa za to vypomstím!

Žandári ho chytili a dostal niekoľko dní väzenia, kým mu neodišla chuť od pomsty.

Naučte sa nazpamäť!

Čo žiada Pán Boh v druhom prikázaní?

³Úctu svojho mena.

Čím uctíme meno Pána Boha?

³Že ho vždy s vážnosťou vyslovíme, najmä keď potrebujeme pomoc Božiu.

Kto sa prehrešuje proti menu Božiemu?

³Kto meno Božie bez potreby a bez úcty vyslovuje alebo kto sa mu rúha.

Sme povinní zadržať Pánu Bohu daný sľub?

³Hej, lebo s Pánom Bohom sa nedá žartovať.

Uráža Pána Boha hriešna prísaha?

³Hej, lebo prísaha má nám byť vždy svätá.

Prečo je zlorečenie a preklínanie urážkou Pána Boha?

³Lebo nimi vyzývajú ľudia Pána Boha, aby niečo zlé urobil.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu všetky kresťanské pozdravy, v ktorých sa spomína meno Božie! Vyhľadajte z kalendára sviatok meno Pána Ježiša a vypíšte si dátum do sošitu! Spyťujte si svedomie, či ste sa neprehrešili proti menu Božiemu a menám svätých? Oľutujte to hneď!

*

Otázky: Ako bojoval Dávid proti Goliátovi? — Akými slovami želal Saul Dávidovi šťastie v boji? — V mene koho išiel Dávid do boja proti nepriateľovi? — V mene koho uzdravil Peter chromého? — Čo sľúbil Pánu Bohu otecko topiaceho sa chlapca? — Splnil svoj sľub? — Čím zhrešil mládenec, ktorý zapríčinil hádku? — Smie splniť svoju prísahu ten, kto niečo zlého prisahá?

*

Končíme s Cirkvou modlitby svoje taktó:

Skrze Krista Pána nášho. Amen!

ÚLOHA 27.

(3. Božie a 1. cirkevné prikázanie.)

Nedeľa a sviatky.

Boh nám prikazuje: **Spomni, aby si deň sviatočný svätzil.**

Cirkev nám prikazuje: **V nedeľu a v iné prikázané sviatky svätú omšu slyšať a služobné práce nekonať.**

Kráľ Dávid stará sa o bohoslužby. — ⁴Ked' sa Dávid stal izraelským kráľom, vyvolil si za hlavné mesto Jeruzalem. Hned' dal vystavať v Jeruzaleme svätý stánok na bohoslužby. Do nového stánku v

slávnostnom sprievode priniesli krásne ozdobenú archu smluvy, v ktorej byly uložené dve kamenné tabule s Božími prikázaniami.

Dávid sa veľmi staral o to, aby bohoslužby byly dôstojne odbavované. Ustanovil kňazov a spevákov, ktorí nábožnými modlitbami a piesňami zvelebovali Pána Boha. Dávid bol aj básnik a sám sostavoval nábožné piesne k bohoslužbám, ktoré nazývame žalmami. Dávid vždy chodil na bohoslužby a prísne trestal tých, čo na deň sviatočný pracovali.

Dávída Pán Boh požehnal a prisľúbil mu, že z jeho rodiny sa narodí Vykupiteľ.

Dvanásťročný Ježiš v chráme. — ²Mária a Jozef chodievali každý rok do jeruzalemského chrámu na veľkonočné sviatky. Keď mal Pán Ježiš dvanásť rokov, išiel aj on s nimi.

Po slávnostiach išli Mária a Jozef domov. Ale chlapec Ježiš ostal v chráme. Rodičia to nezbadali hneď, ale až keď boli na ceste. Mysleli si, že Ježiš ide v sprievode. Potom ho hľadali medzi príbuznými. Ale nenašli ho, preto sa vrátili do Jeruzalema. Na tretí deň našli Ježiša v chráme. Sedel medzi učiteľmi, počúval ich a vypytoval sa ich. Na ich otázky odpovedal veľmi múdro. Všetci ustrnuli nad jeho múdrosťou.

Panna Mária oslovila Pána Ježiša:

— Syn môj, prečo si nám to spravil? My sme ťa s bolesťou hľadali.

Ježiš im odpovedal:

— Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť v dome môjho Otca?

Potom išiel s nimi domov do Nazaretu a bol im poslušný.

Najkrajší dom v meste. — ³Ľudia vždy stavali chrámy Božie, aby sa v nich Pánu Bohu klaňali. Najkrajšie budovy v meste a na dedinách sú kostoly. Sú ozdobené zvonku vežou a vnútri oltármi, obrazmi a sochami svätých. Na oltári je svätostánok, v ktorom tajomne prebýva Pán Ježiš. Na oltári sa koná podľa rozkazu Pána Ježiša obeta omše svätej. V kostole vysluhuje kňaz sviatosť pokánia, sviatosť krstu, dáva sväté prijímanie a sobáši. V kostole sa hlása učenie Pána Ježiša. Kostol je dom Pána Boha.

Naučte sa nazpamäť!

Ktoré sviatky sme povinní zasvätiť?

³Vianoce, Nový rok, Zjavenie Pána čiže Troch kráľov, Veľkú noc, Nanebevstúpenie Pána, Turíce čiže sviatky Sv. Ducha, Božie telo, Nepoškvrnené

počatie a Nanebevzatie Panny Márie, svätých Petra a Pavla a Všetichsvätých,

Čím treba zasvätiť nedeľu a sviatky?

³Svätou omšou a tým, že nepracujeme.

Ako sa treba správať v kostole?

²Úctivo a pobožne.

Čo treba robiť v kostole?

²Modliť sa a spievať a svätú omšu nábožne počúvať.

*

Cvičenie: Vypíšte si z kalendára, kedy sú prikázané sviatky! Dáta si napíšte vedľa sviatkov! Vypíšte si aj tie sviatky, ktoré nie sme povinní zasvätiť, ale Cirkev ich svätí! Napíšte si do sošitu, kedy sú v obci hody čiže výročie posvätenia nášho kostola! Tiež kedy je sviatok vášho ochrancu, ktorého meno ste dostali vo svätom krste (a na birmovaní)! Spyťujte si svedomie, či ste nezameškali svätú omšu? Oľutujte to hneď!

*

Otázky: Ktoré mesto si vyvolil Dávid za hlavné mesto? — Čo dal vystavať v Jeruzaleme? — Ako priniesli do nového stánku archu smluvy? — Čo bolo uložené v arche smluvy? — Ako sa staral Dávid o bohoslužby? — Čo sostavoval Dávid k bohoslužbám? — Chodil Dávid na bohoslužby? — Dovolil pracovať na dni sviatočné? — Čo prisľúbil Pán Boh Dávidovi? — Kde chodievali Panna Mária a Jozef každý rok? — Kedy išiel s nimi aj Pán Ježiš? — Čo sa stalo po sviatkoch? — Kde našli Pána Ježiša? — Čo robil Pán Ježiš v chráme? — Ako oslovila Panna Mária Pána Ježiša? — Čo odpovedal Pán Ježiš? — Načo stavajú ľudia kostoly? — Čím sú ozdobené kostoly? — Kto prebýva vo svätostánku? — Prečo je kostol svätým miestom? — Čí dom je kostol? — Je povinné aj malé dieťa chodiť do kostola? — Je povinný chodiť do kostola, kto je vážne chorý? — Je zakázaná nedeľná práca, aj keď je nevyhnutne potrebná?

Pomodlime sa Dávidov žalm!

Chváľte Pána v jeho svätostánkoch,
Chváľte ho pod jeho mocnou oblohou!
Chváľte ho pre jeho veľké skutky,
Chváľte ho pre jeho veľkosť a moc!
Chváľte ho mocným hlasom trúb,
Chváľte ho harfou a gitarou,
Chváľte ho bubnom a tancom,
Chváľte ho strunami a píšťalou,
Chváľte ho zvučiacim cymbalom,
Chváľte ho plesaním radostných zvonov!.
Všetko, čo dýcha, nech chváli Pána!

ÚLOHA 28.

(4. prikázanie Božie.)

Deti a rodičia.

Boh nám prikazuje: **Cti otca svojho i matku svoju!**

Jozef Egyptský. — ³Dávno pred príchodom Pána Ježiša na svet žil bohabojný Jakub v krajine Kana'an. Jakub mal dvanásť synov. Najradšej mal z nich Jozefa, lebo bol najposlušnejší. Bratia ho preto nenávideli. Keď raz pásli stádo a prišiel k nim Jozef s otcovým odkazom, chytili ho a chceli ho zabiť. Ale predsa to neurobili, lež predali ho za otroka cudzím obchodníkom. Potom zabili kozľa, namočili do krvi Jozefove šaty a poslali ich otcovi. Jakub si myslel, že divá zver roztrhala Jozefa.

Obchodníci predali Jozefa Putifárovi v Egypte, Jozef verne slúžil svojmu pánovi. Putifár si Jozefa obľúbil a ustanovil ho správcom svojho domu. Ne-

skôr však manželka Putifárova obvinila ho z nená-
visti, že ju chcel zvieŕ na hriech. Putifár myslel, že
obvinenie je pravdivé, a Jozefa hodil do žalára. Pán
Boh však neopustil Jozefa. Po dvoch rokoch s pomo-
cou Božou vysvetlil Jozef egyptskému kráľovi po-
divný sen a predpovedal mu, že po siedmich úrod-
ných rokoch nastane v Egypte bieda a hlad, lebo za
sedem ďalších rokov nebude nijakej úrody. Jozef ra-
dil kráľovi, aby našiel múdreho muža, ktorý by za
sedem úrodných rokov shromažďoval obilie pre ro-
ky neúrodné. Kráľ na to povedal:

— Nikto nie je múdrejší ako ty. Preto ty budeš
spravovať krajinu. Všetci ňa musia poslúchať.

Jozef sa stal správcom Egypta a za sedem úrodných rokov starostlivo ukladal obilie do stodôl. Keď potom nastaly roky neúrodné, zo všetkých krajov prichádzali ľudia, aby si nakúpili obilia. Jozef otvoril sklady a všetkým sa ušlo, koľko potrebovali. Jozefa považovali všetci za svojho záchrancu, spasiteľa.

Čoskoro nastal hlad aj v krajine Kanaan. Jakub ktorý ešte vždy oplakával svojho strateného syna, poslal synov do Egypta, aby nakúpili obilia. Keď prišli k Jozefovi, pokľakli si pred ním a prosili ho, aby im predal obilie. Nevedeli, že je to ich brat, ale Jozef ich hneď poznal. Skúšal ich, či už oľutovali svoj čin. Až neskôr sa im dal poznať, keď videl, že

sa už polepšili a ľutujú, že starého otca tak veľmi zarmútili. Potom dal priviesť aj Jakuba do Egypta. Bratom odpustil a žili všetci pospolu v Egypte, kde im kráľ daroval najkrajšiu časť svojho kráľovstva.

*

Svätý Pavol vysvetľuje štvrté prikázanie Božie.
— ⁴Svätý Pavol apoštol napísal v liste k Efezanom toto:

„Dietky, poslúchajte svojich rodičov, lebo je to vec spravodlivá! Máme prikázanie: Cti otca svojho a matku svoju, aby ti dobre bolo a aby si dlho žil na zemi! A vy, rodičia, zaobchádzajte s láskou so svojimi dietkami, ale vychovávajte ich v kázni, aby zachovávaly zákon Pánov! Sluhovia, poslúchajte svojich pánov nielen so strachom, ale aj s dobrou vôľou, ako by ste poslúchali Krista samého!“

*

Neposlušný Karol. — ²Karol mal osem rokov, keď mu zomrel otecko. Mamička ostala s ním sama a často bola veľmi zarmútená. Lebo Karol bol neposlušný a často urazil svoju mamičku neláskavými slovami. Raz jej povedal:

— Mama, ty mi nechceš dovoliť, aby som sa ihral, kým neviem úlohu. Však keď zomrieš, budem robiť, čo sám chcem. Len keby si čím skôr zomrela.

Takéto reči veľmi bolely mamičku. Napomínala Karola, ale on sa nepolepšil.

Keď mamička raz ochorela, Karol sa veľmi tešil, že sa môže ísť hrať, kedy chce. Chorej mamičky sa nebál, lebo ho nemohla potrešťať. Raz mu mamička povedala:

— Karol pôjdem k oteckovi, som veľmi chorá. Čo bude s tebou, keď ja zomriem?

Mamička čoskoro zomrela. Karol sa dostal do sirotínca, kde musel poslúchať a často bol potrestaný. Vtedy si spomenul na mamičku, ľutoval, aký zlý bol k nej, ale už bolo neskoro.

Naučte sa nazpamäť!

Čo prikazuje Pán Boh v štvrtom prikázaní?

³Ctiť rodičov a predstavených.

Čím ukážeme, že svojich rodičov ctíme?

²Že ich poslúchame, nikdy nezarmútime a často sa za nich modlíme.

Kto sú naši predstavení?

³Učitelia, duchovní otcovia, vychovávatelia a všetky cirkevné a svetské vrchnosti.

*

Cvičenie: Napíšte si mená svojich rodičov a starých rodičov, i keď už zomreli! Napíšte si mená svojich svetských predstavených podľa tabule! Vypíšte si do sošitu modlitbu za rodičov! Spyťujte si svedomie, či ste sa neprehrešili niečím proti rodičom a predstaveným? Oľutujte to hneď!

*

Otázky: *Prečo nenávideli bratia Jozefa? — Ako zarmútili otca Jakuba? — Opustil Pán Boh Jozefa? — Ako sa vodilo Jozefovi v Egypte? — Ako sa stretli bratia znovu s Jozefom? — Potrestal ich Jozef za ich zlý čin? — Čo píše svätý Pavol o štvrtom Božom prikázaní? — Ako majú vychovávať rodičia svoje detky? — Ako majú poslúchať sluhovia svojich pánov? — Akí majú byť predstavení ku svojim poddaným? — Ako pochodil neposlušný Karol, keď mu zomreli rodičia?*

*

Pomodlime sa za svojich rodičov!

Ťtče nebeský, — požehnaj mojich rodičov — a daj mi sily, — aby som vždy premohol — pokušenie k neposlušnosti a k neúctivosti, amen!

ÚLOHA 29.

(5. prikázanie Božie.)

Vražda a pohoršenie.

Boh nám prikazuje: **Nezabiješ.**

Kain zabil svojho brata Ábela. — ²Kain a Ábel boli synovia Adama a Evy. Kain bol roľník, Ábel pastier. Ábel bol dobrý. Kain však zlý. Ábel ochotne obetoval Pánu Bohu svojho najlepšieho baránka. Kain obetoval z úrody zeme, ale nie to najlepšie. Obeta Ábelova sa ľúbila Pánu Bohu, Kainova však nie.

Raz vyvolal Kain svojho brata Ábela na pole a tam ho zabil. Vtedy Pán Boh volal na Kaina:

— Čo si to urobil? Krv tvojho brata volá ku mne do neba, aby som ťa potrestal. Preto nešťastný budeš a nenájdeš nikde pokoja.

Kain potom odišiel a túlal sa po svete.

*

Herodes dá pozabíjať betlehemské dietky. — ²Ked' traja múdri králi z Východu navštívili malého Ježiša, ukrutný kráľ Herodes začal sa obávať, že nový kráľ mu odníme kráľovstvo. Ked' sa nemohol dozvedieť, kde je dieťa, ktorému sa prišli traja múdri krá-

li klaňať, rozkázal, aby pozabíjali všetkých betlehemských chlapcov, ktorí nemali ešte dva roky. Myslel si, že aj malý Ježiš bude medzi zabitými. Ale anjel Boží zjavil sa Jozefovi a povedal mu:

— Vezmi dieťa a jeho matku a utekaj do Egypta, lebo Herodes chce dieťa zabiť!

Jozef hneď vstal, vzal Ježiša a jeho matku a odišli hneď do Egypta. Keď vojaci prišli do Betlehe-
ma, aby zabili dietky, svätá Rodina bola už ďaleko. Až po smrti Herodesovej sa vrátili Jozef, Panna Mária a chlapec Ježiš do Nazaretu.

Pohoršenie. — Marienka a jej väčší brat Rudko dobre sa sná-
šali. Raz Rudko pred malou sestričkou neslušne odpovedal mamič-
ke. Mamičku to zarmútilo. Keď mamička odišla, Marienka poveda-
la bratovi:

— Rudko, to nebolo pekné, tak mamičke nehovor!

Rudko jej odpovedal:

— Ty nič nevieš. Aspoň si videla, aký som smelý.

Marienka si myslela, že aj ona by vedela byť smelá. Keď prišiel
otecko a pýtal sa jej, či už vie úlohu, povedala mu:

— Čo teba do toho, otecko? Nemiešaj sa mi do mojich vecí!

Otecko pozrel na Marienku a veľmi sa zadivil, že tak neslušne
odpovedá. Hneď sa jej opýtal:

— Od koho si sa naučila tak neslušne odpovedať? Nehanbíš sa?

Marienku to nemilo prekvapilo, lebo si myslela, že oteckovi sa
bude páčiť jej smelosť. Ale potom to oľutovala a s plačom sa prizna-
la oteckovi:

— Otecko, Rudko mi povedal, že mám byť smelá. Ale ja viem, že
to sa nesluší.

Otecko si zavolať Rudka a povedal mu:

— Pekné veci čujem o tebe! Svojím zlým príkladom pohoršuješ
Marienku. A ešte sa aj chváliš, že si smelý, keď urážaš mamičku?
Teraz hneď odprosíš aj mamičku aj Marienku, že si bol taký!

Rudko musel odprosiť a sľúbiť, že už nikdy nedá zlý príklad a
pohoršenie Marienke.

Naučte sa nazpamäť!

Čo zakazuje Pán Boh v piatom prikázaní?

³Škodiť bližnému alebo sebe na tele a na duši.

Kto škodí bližnému na tele?

³Kto ho zabije alebo poraní alebo mu život skracuje.

Kto škodí bližnému na duši?

³Kto ho pohoršuje alebo zvádza na hriech.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu prípady, kde ste videli dobrý príklad druhých! Čo dobrého ste sa od druhých naučili? Spyťujte si svedomie, či ste niekoho nepohoršili? Odprite ho hneď a oľutujte to!

*

Otázky: *Prečo sa Pánu Bohu nepáčila obeta Kainova? — Čo urobil Kain Ábelovi? — Ako volal Pán Boh na Kaina? — Je vražda hriech do neba volajúci? — Prečo chcel dať Herodes zabiť malého Ježiša? — Dozvedel sa, kde je nový kráľ? — Aký rozkaz dal vojakom? — Ako sa zachránila svätá Rodina? — Čo urobili vojaci v Betleheme na rozkaz Herodesov? — Kedy sa vrátili Jozef, Panna Mária a chlapec Ježiš do Nazaretu? — Ako pohoršil Rudko svoju sestríčku Marienku? — Ako jej odpovedal, keď mu vytýkala jeho neslušnosť voči mamičke? — Čo sa naučila Marienka od svojho brata? — Vedela Marienka, že je to hriech? — Je to smelosť, keď je dieťa neúctivé voči rodičom? — Čo povedal otecko Rudkovi? — Ako ho potrestal?*

*

Modlime sa za tých, ktorých sme svojím zlým príkladom pohoršili!

Dobrý Pane Ježišu, — odpusť mi, že som svojím zlým príkladom — škodil druhým na duši! — Urob to svojou milosťou, — aby ma nikto nenasledoval v zlom, — a tí, čo videli, že som zle robil, — nech poznajú, čo je dobré — a nech robia len dobré, — aby som raz nebol súdený pre pohoršenie druhých, amen!

Čisté myšlienky, reči a skutky.

Boh nám prikazuje: **Nezosmilniš.**

Nepožiadaš manželku bližného svojho.

Potopa sveta. — ²Potomci prvých rodičov sa veľmi skazili. Pána Boha neposlúchali a páchali aj najohavnejšie hriechy. Vtedy Pán Boh povedal:

— Potrescem ľudí a sotriem ich so zeme.

Len Noe a jeho rodina ostali dobrí. Pán Boh rozkázal Noemovi:

— Sprav si koráb z dreva, lebo zahubím potopou ľudí!

Noe poslúchol a vystaval koráb. Kým ho stavал, napomínal ľudí, aby sa polepšili. Ale ľudia mu neverili a nepolepšili sa. Keď bol koráb hotový, vošiel do neho na Boží rozkaz Noe a jeho rodina. Vzáli so sebou i zvieratá a pokrm pre seba a pre zvieratá.

Potom začalo pršať. Voda sa liala štyridsať dní bez prestania. Vystúpila nad všetky vrchy a pokryla všetko. Ľudia a zvieratá sa utopili. Len tí sa zachránili, čo boli v korábe.

*

Pán Ježiš požehnáva dietky. — ²Mamičky prinášaly k Pánu Ježišovi svoje dietky, aby sa ich dotkol a požehnal ich. Učeníci však nechceli ich pripustiť k Pánu Ježišovi. Keď to Pán Ježiš videl, povedal:

— Nechajte malučkých prísť ku mne, lebo ich je kráľovstvo nebeské!

Potom pritúlil k sebe dietky, objal ich láskavo a položil na ne ruky a požehnal ich.

Nečisté reči. — ³Keď bolo viacej detí pospolu, istý chlapec začal rozprávať nehanblivé veci. Najstarší medzi nimi, Jožko, povedal ostatným:

— Nepočúvajte tohto nehanobníka! To sú nečisté reči. Pán Boh nás počuje a vidí.

Potom všetci odišli a už sa viac nekamarátili s tým, čo ich chcel pošpiniť nečistými rečami.

*

Naučte sa nazpamäť!

Čo žiada od nás Pán Boh v šiestom a deviatom prikázaní?

³Aby sme boli čistí v myšlienkach, žiadostiach, rečiach a skutkoch.

Čo máme robiť, aby sme sa nedopustili hriechov smilstva?

³Myslieť na to, že Pán Boh nás vždy a všade vidí, a nekamarátiť sa s nehanblivými priateľmi.

Prečo sa máme chrániť hriechov smilstva?

⁴Lebo sa nimi znesvätí naše telo a znečistí duša.

*

Cvičenie: Nakreslite si podľa tabule ľaliu, ktorá je znakom čistoty! Kto spácha hriech smilstva v myšlienkach, rečiach alebo v skutkoch, robí ako by zlomil, alebo rozšliapal v svojom srdci ľaliu. Spytujte svoje svedomie, či ste sa nedopustili smilných myšlienok, žiadostí, rečí alebo skutkov? Oľutujte to hneď! Večer po modlitbe si vždy povedzte: Pán Boh ma vidí!

*

Otázky: Čo povedal Pán Boh, keď videl, že ľudia páchajú chavné hriechy? — Čo rozkázal Pán Boh Noemovi? — Koľko dní pršalo bez prestania? — Čo sa stalo s ľuďmi? — Načo prinášaly mamičky svoje dietky k Pánu Ježišovi? — Čo povedal Pán Ježiš, keď uvidel, že učeníci nechcú dietky pripustiť k nemu? — Prečo je kráľovstvo nebeské tých malých dietok? — Čo povedal Jožko, keď istý chlapec začal rozprávať nehanblivé veci? — Čo urobily dietky, ktoré sa nechcely dať pošpiniť nečistými rečami?

*

Sľúbme Pánu Ježišovi:

Milý Ježišu, — sľubujem Ti, — že budem chrániť čistotu svojho srdca, nedopustím sa zlovoľne nikdy smilných myšlienok, — žiadostí a rečí — a budem mať v úcte svoje telo, — ved' viem, — že ono sa stáva — Tvojím bývaním, — keď prichádzaš ku mne — vo svätom prijímaní.

Cudzí majetok.

Boh nám prikazuje: **Nepokradneš.**

**Ani nepožiadáš majetku bližného svojho,
ani ničoho, čo jeho je.**

Tobiáš nechce cudzí majetok. — ⁴Tobiáš žil dávno pred príchodom Pána Ježiša. Bol už veľmi starý a slepý. Jeho manželka chodievala plátno tkať a čo vyrobila ručnou prácou, prinášala domov. Raz dostala kozliatko a priniesla ho domov.

Keď Tobiáš počul bľačať kozliatko, povedal:

— Hľadte, aby nebolo ukradnuté! Vráťte ho jeho pánom, lebo nesmieme ani jesť, ani dotýkať sa ukradnutého!

*

Judáš zradí Pána Ježiša za tridsať strieborných peňazí. — ³Na veľkonočné sviatky posledný raz išiel Pán Ježiš do Jeruzalema.

Židovskí veľkňazi a zákoníci hnevali sa na Pána Ježiša a radili sa, ako by ho mohli chytiť a zabiť. Ale báli sa ľudu. Vtedy prišiel im na pomoc jeden z apcštolov, zradca Judáš. Túžil po peniazoch a povedal nepriateľom Ježišovým:

Čo mi dáte, keď vám ho zradím?

Hneď mu sľúbili tridsať strieborných peňazí. Judáš hľadal od toho času príležitosť, ako by mohol vydať Pána Ježiša do rúk jeho nepriateľov. Keď sa mu to neskôr podarilo, dostal sľúbené peniaze. Ale netešil sa im dlho. Keď počul, že Pána Ježiša odsúdili na smrť, vzal tridsať strieborných, hodil ich do chrámu a kričal:

— Nevinnú krv som zradil.

Potom Judáš zúfal a obesil sa.

Mladí obchodníci. — Ferko sbieral známky. Ukazoval ich aj druhým chlapcom, ktorým sa jeho sbierka veľmi páčila. Potom začali aj oni sbierať. Keď mal Ferko dve rovnaké známky, daroval jednu svojmu priateľovi.

Keď to videl Lojzo, syn susedov, ktorý chodil do mesta do školy, povedal mu:

— Načo dávaš tie známky zadarmo. Pýtaj si za ne peniaze! Ja ti potom donesiem za ne nové známky z mesta.

Od tých čias Ferko a Lojzo začali predávať známky. Keď videli, že chlapci im zaplatia, pýtali vždy viac a viac. Povedali, že sú to známky z cudzích krajín a že sú veľmi cenné. Oni ich kúpili lacno a drahó predávali. Bolo to klamanie a podvod. Neskôr, keď im na to prišli, museli vrátiť peniaze všetkým, ktorých takto oklamali.

*

Naučte sa nazpamäť!

Čo zakazuje Pán Boh v siedmom a desiatom prikázaní?

³Škodiť bližnému na majetku, kraďnúť, klamať, alebo i len požiadať veci, ktoré nie sú naše.

Odpustí Pán Boh tomu, kto nechce vrátiť alebo nahradiť cudzí majetok?

³Neodpustí,okiaľ nechce škodu nahradiť a cudzí majetok vrátiť.

*

Cvičenie: Opíšte do sošitu, akú škodu robievajú dietky na majetku svojich rodičov alebo cudzích ľudí! Spyťujte si svedomie, či ste vy neurobili niekomu škodu, či ste neukradli cudziu vec? Ak máte niečo ukradnutého alebo najdeného u seba, vráťte to hneď!

*

Otázky: Čo povedal Tobiáš, keď jeho manželka priniesla do domu kozliatko? — Čo zviadlo Judáša, aby Pána Ježiša zradil? — Mal Judáš radosť z peňazí, čo si vyrobil zradou? — Ako sa skončil život Judáša? — Ako sa dopustil Ferko a Lojzo podvodu? — Museli oklamaných odškodniť? — Čím sa previňujú zloději, ktorí napádajú pocestných?

*

Rozhodnime sa dnes!

Nikdy nechcem mať u seba cudzí majetok.

Česť, statočnosť a pravdovravnosť.

Boh nám prikazuje: Nepreriekneš krivého svedectva proti bližnému svojmu.

Pán Boh posielal k Židom prorokov. — ¹Židia sa často odvrátili od Boha a nezachovávali Božie prikázania. Boh posielal k nim Duchom Svätým osvietených svätých mužov, ktorí napomínali ľud, oznamovali tresty Božie a karhali hriešnikov. Nebáli sa povedať pravdu ani mocným kráľom, keď sa títo dopustili hriechov. Židia ich preto prenasledovali a mnohých z nich zabili.

Týchto svätých mužov voláme prorokmi, lebo mnoho predpovedali o Vykupiteľovi, ktorého Boh sľúbil ľuďom, keď upadli do hriechu a nemohli prísť do neba. Tak prorok Micheáš predpovedal, že Vykupiteľ narodí sa v Betleheme. Prorok Izaiáš predpovedal, že Vykupiteľ bude za naše hriechy umučený. Prorok Daniel predpovedal čas, kedy sa narodí Vykupiteľ. Všetky proroctvá o Vykupiteľovi sa splnili.

Posledný a najväčší prorok bol svätý Ján Krstiteľ, predchodca Pána Ježiša. Keď svätý Ján napomínal Herodesa a povedal mu smelo, že prestupuje zákon Boží, Herodes ho hodil do žalára. Neskôr mu v žalári dal odňať hlavu.

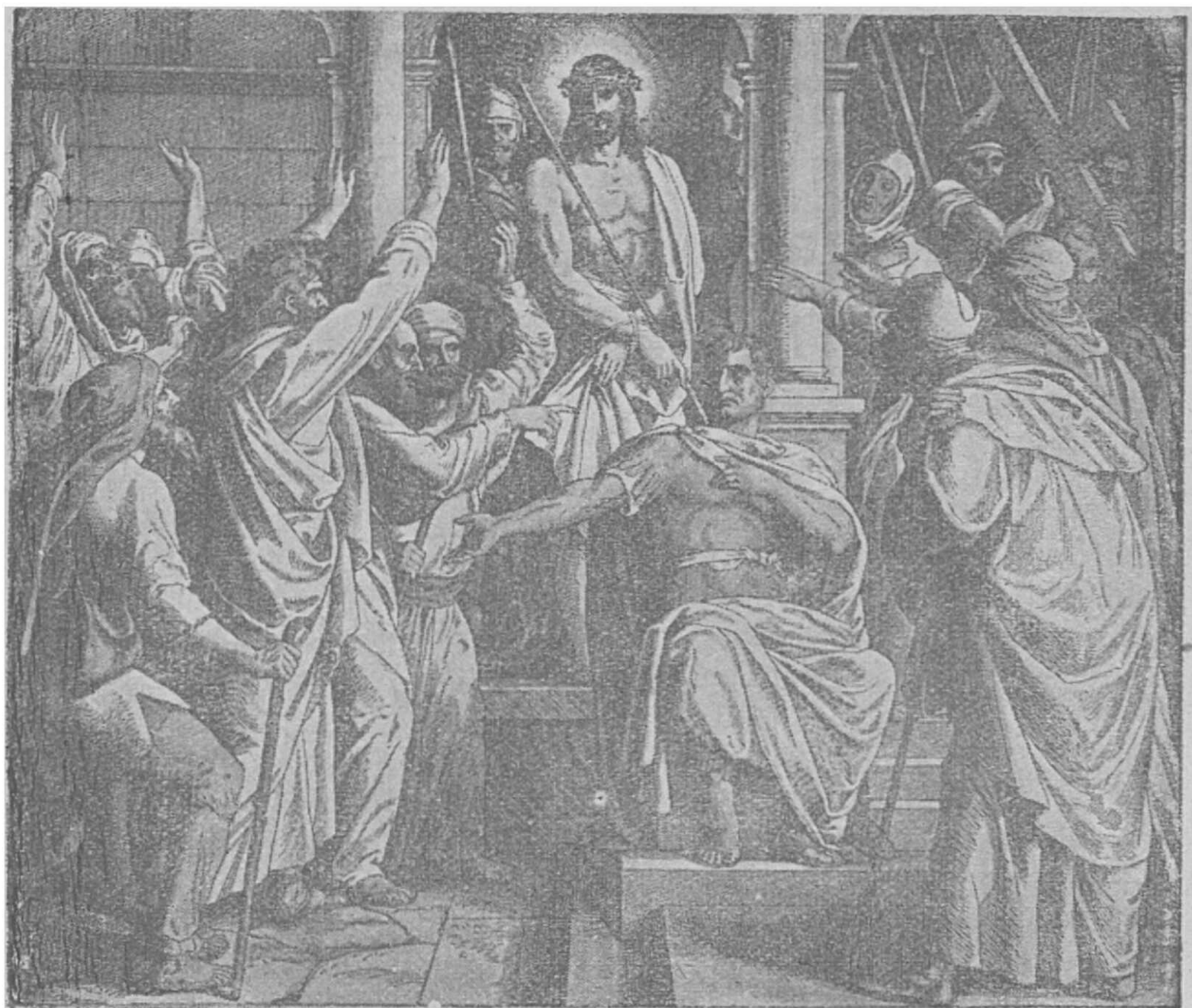
*

Pán Ježiš pred Pontským Pilátom. — ²Židia odsúdili Pána Ježiša na smrť, ale nesmeli ho popraviť bez súhlasu rímskeho vládkára. Preto od Kaifáša zaviedli ho ku vládkárovi, Pontskému Pilátovi. Pilát sa pýtal Židov:

— Akú žalobu máte na tohto človeka?

Vtedy začali na Pána Ježiša žalovať, že sa robí kráľom a zakazuje platiť dane cisárovi. Pilát sa pýtal Pána Ježiša:

— Teda kráľ si ty?

Pán Ježiš odpovedal:

— Ty sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je za pravdu, počúva môj hlas.

Pilát ďalej vyšetroval Pána Ježiša, ale nijakej viny na ňom nenašiel. Hoci vedel, že Pán Ježiš je nevinný, predsa ho dal bičovať a mučiť. Potom ho odsúdil na smrť a vydal ho Židom, aby ho ukrižovali.

Pán Ježiš už predtým povedal o sebe: „Ja som cesta, pravda a život.“

*

Mučeníci zomierajú za pravdu. — ³Istý kresťanský chlapec stál pred pohanským sudcom. Sudca mu hovoril:

— Ak sa zriekneš kresťanstva a opustíš to bláznivé učenie, prepustím ťa na slobodu.

Chlapec bez bojazlivosti odpovedal:

— To nie je nijaké bláznivé učenie, ale sú to pravdy, ktoré hlásal Ježiš Kristus, Syn Boží.

Chlapca odsúdili na smrť. Sfali mu hlavu. Svojou krvou vydal svedectvo pravde, stal sa mučeníkom alebo martýrom. Slovo martýr znamená: svedok pravdy.

*

Naučte sa nazpamäť!

Čo nám predpisuje ôsme prikázanie Božie?

³Aby sme hovorili vždy pravdu, aj keby sme museli za to trpieť.

*

Cvičenie: Opíšte príležitosť, pri ktorej sa máte statočne zachovať a pravdu povedať, i keby to malo pre vás zlé následky! Najmä ak by ste sa dopustili zlého a rodičia alebo predstavení by vás vyšetrovali. Spyťujte si svedomie, či hovorievate vždy pravdu? Ak nie, oľutujte svoj hriech a polepšite sa!

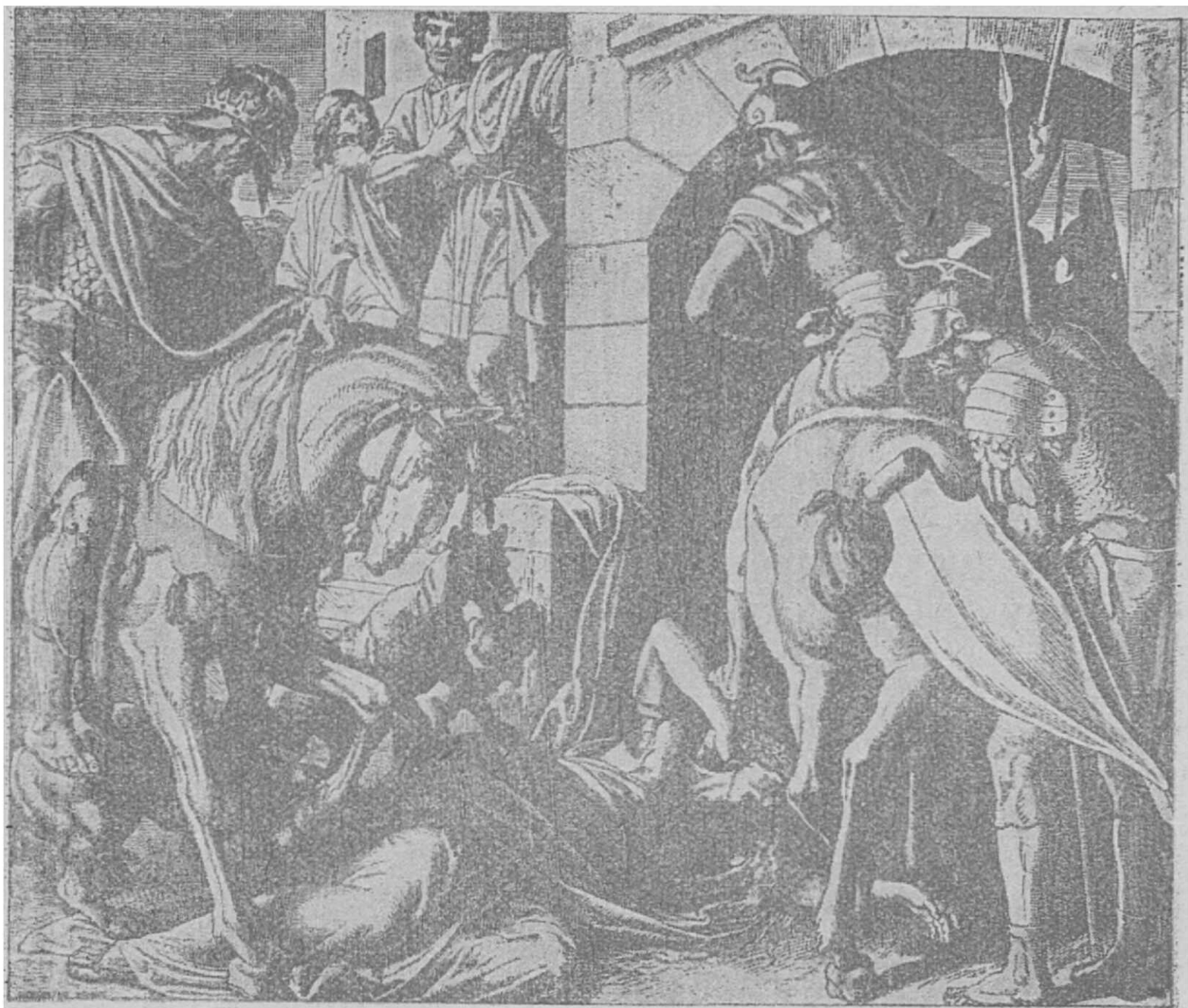
*

Otázky: Posiela! Pán Boh k Židom prorokov? — Prečo ich Židia prenasledovali? — Čo predpovedali proroci o Vykupiteľovi? — Splnily sa tieto proroctvá? — Kto bol posledný a najväčší prorok? — Čo urobil s ním Herodes? — Čo odpovedal Pán Ježiš Pilátovi, keď ho vyšetroval? — Čo povedal Pán Ježiš o sebe? — Ako voláme tých, ktorí zomierajú za pravdu? — Ako odpovedal kresťanský chlapec sudcovi, keď mu tento hovoril, že kresťanstvo je učením bláznivých? — Čo znamená slovo: martýr?

*

Modlime sa!

Najláskavejší Ježišu, — zlí ľudia Ťa nevinne odsúdili na smrť, — pomáhaj mi svojou milosťou, aby som sa vždy statočne zachoval — a neurazil Ťa nikdy nepravdivými rečami. — Podľa Tvojho príkladu — a príkladu mučeníkov — chcem hovoriť vždy len pravdu, amen.

ÚLOHA 33.

(8. prikázanie Božie.)

Krivé svedectvo a luhanie.

Boh nám prikazuje: Nepreriekneš krivého svedectva proti bližnému svojmu.

Pán Boh potrestal Achaba a jeho manželku. — Židovskému kráľovi Achabovi zapáčila sa vinica Nabotova a chcel si ju kúpiť. Ale Nabot ju nechcel predať. Vtedy bezbožná kráľovná Jezabel, aby pomohla kráľovi, rozkázala obviniť Nabota, že sa rúhal Bohu. Našli sa zlí ľudia, ktorí ochotne svedčili krivo na Nabota. Nato Nabota ukameňovali a Achab

zaujal jeho vinicu. Písmo sväté nazýva týchto falošných svedkov „synmi diabla“.

Vtedy prorok Eliáš išiel k Achabovi a oznámil mu trest Boží: „Na tom mieste, kde psi lízali krv Nabotovu, budú lízať aj tvoju. Tvoju manželku roztrhajú psi a tvoje potomstvo bude vyhubené.“

Výstraha sa čoskoro splnila. Achaba ťažko poranili v boji, takže umrel. Krv jeho tiekla na jeho zbraň a na voz, na ktorom viezli jeho mŕtvolu. Vtedy prišli psi a lízali jeho krv. Bezbožnú Jezabel shodili s okna paláca, kone ju pošliapali a psi zožrali jej telo. Synov kráľových onedlho zabili.

*

Ako obviňovali Pána Ježiša falošne pred Kai-fášom. — ²V noci po poslednej večeri nepriatelia chytili Pána Ježiša a viedli ho pred najvyššieho židovského kňaza Kaifáša, aby ho odsúdili na smrť. Súd nenašiel na Pánu Ježišovi nijakej viny. Vtedy priviedli mnoho falošných svedkov, aby krivo svedčili proti Pánu Ježišovi. Ale ich svedectvá sa nesrovnávaly. Nakoniec predstúpili ešte dvaja svedkovia a hovorili:

— My sme počuli, že Ježiš hovoril: Chcem rúcať chrám a za tri dni ho postavím.

Ale aj títo svedkovia si protirečili a nevedeli dokázať nič zlého na Pána Ježiša. Vtedy vstal najvyšší kňaz Kaifáš a slávnostne sa opýtal Pána Ježiša:

— Povedz nám, si ty Kristus, Syn Boží?

— Hej, som, — odpovedal Pán Ježiš. — Nato hlavný kňaz zvolal:

— Počuli ste? Lžal sa Bôhu. Čo súdite?

Nato všetci kričali:

— Zaslúži si smrť.

Potom sluhovia odviedli Pána Ježiša na dvor. Tam sa mu posmievali, pľuvali mu na tvár a bili ho pásťa-

mi po hlave. Niektorí mu zakryli oči, dávali mu po líci a posmievali sa mu:

— Povedz nám, Kristus, kto Ťa udrel?

*

Lukanie a osočovanie. — ²Janko bol lenivý žiak. Keď išiel raz zo školy, stretol sa s ním jeho otecko a šli spolu domov. Na ceste sa pýta otecko Janka:

— No, Janko, ako si odpovedal pánu katechétovi?

— Veľmi dobre, otecko, pán katechéta ma pochválil.

O chvíľku sa stretli s pánom katechétom. Otecko sa pýta pána katechétu:

— Dôstojný pán katechéta, je to pravda, že môj syn dnes dobre vedel úlohu?

— Janko, ten leňoch? Nevedel nič, musel som ho potrestať.

Janko sa veľmi zahanbil, keď vyšlo najavo nielenže sa neučil, ale ešte aj luhal. Od tých čias sa lepšie usiloval a stal sa z neho poriadny žiak.

Janko mal kamaráta, Ivana. Často sa spolu hrávali. Raz Ivan loptou rozbil okno pánu učiteľovi. Ivanov otecko videl, že jeho syn to bol. Potrestal ho a prikázal mu, aby sa na druhý deň prihlásil pánu učiteľovi, čo mu spravil. Medzitým sa Ivan pre niečo pohneval s Jankom. Na druhý deň pán učiteľ hovorí žiakom, že mu voľakto rozbil okno. Ivan si myslel: Teraz sa pomstím na Jankovi. Hlásil sa a keď ho pán učiteľ vyvolal, povedal:

— Pán učiteľ, ja viem, kto to bol. Včera sme sa s Jankom hrali a Janko hodil náročky do okna.

— Vieš to iste, Ivan? — pýta sa pán učiteľ.

— Iste, aj môj otecko to videl a povedal mi, aby som na Janka žaloval.

Pán učiteľ nato potrestal Janka, ale čoskoro vyšlo najavo, že Ivan luhá. Ivanov otec prišiel zaplatiť pánu učiteľovi rozbité okno. Pán učiteľ sa dozvedel pravdu a Ivan bol spravodlivo potrestaný.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto sa prehrešuje proti ôsmemu prikázaniu Božiemu?

³Kto krivo svedčí, luhá a naštrbuje česť bližného. Čím naštrbuje česť bližného, kto osočuje?

³Tým, že hovorí na neho nepravdu, aby ho obvinil.

Čím možno ešte naštrbiť česť bližného?

⁴Ohováraním, upodozrievaním, posudzovaním a potupovaním.

Čo je povinný urobiť, kto naštrbil česť bližného?

³Odprosiť ho a nepravdu odvolať.

*

Cvičenie: Opíšte nejaký prípad, keď krivé svedectvo, luhanie, ohováranie alebo osočovanie malo taký následok, že nevinný musel trpieť! Spyťujte si svedomie, či ste sa nedopustili hriechov luhania, osočovania, posudzovania a upodozrievania druhého! Oľutujte to hneď!

Otázky: Ako sa zmocnil Achab vinice Nabotovej? — Ako nazýva Písmo sväté tých, čo krivo svedčili na Nabota? — Čo oznámil prorok Eliáš Achabovi? — Ako sa splnil oznámený trest Boží? — Čím obviňovali falošní svedkovia Pána Ježiša pred Kaifášom?

šom? — Čím obvinil Kaifáš Pána Ježiša? — Ako potupovali Pána Ježiša na dvore najvyššieho kňaza Kaifáša? — Ako luhal Janko svojmu otcovi? — Ako vyšla najavo pravda? — Ako osočoval Ivan Janka? — Kto luhal najsamprv na svete?

ÚLOHA 34.

(2. a 5. prikázanie cirkevné.)

Pôst a sebazaprenie.*

Cirkev nám prikazuje: Prikázané pôsty zachovávať a v isté dni mäsitého pokrmu sa zdržiavať. V zakázanom čase svadobné veselie a hlučné tanečné zábavy nekonať.

Smrť siedmich bratov. — ⁴Kráľ Antiochus prenasledoval všetkých, ktorí sa nechceli klaňať pohan-ským bohom. Dal chytiť sedem synov istej bohuvernej matky a chcel ich prinútiť, aby jedli zakázané mäso. Sľuboval im bohatú odmenu, keď ho poslúchnu. Ale najstarší z nich povedal:

— Prečo to žiadaš od nás? Sme hotoví zomrieť, ale zákon Boží neporušíme.

***Poznámka:** Text cirkevných prikázaní, nachádzajúci sa na str. 85. bol prevzatý z Kat. katechizmu kard. Gasparriho. Kým však táto učebnica bola v tlači, všetky najdôst. ordinariáty na Slovensku schválili a nariadili používať text, ktorý znie takto:

Päťoro cirkevných prikázaní:

1. V nedeľu a v prikázané sviatky sv. omšu nábožne slyšať a ťažké práce nekonať.
2. Prikázané pôsty zachovávať a v isté dni mäsitého pokrmu sa zdržiavať.
3. Každoročne sa vyspovedať a aspoň v čase veľkonočnom pre-velebnú Svätosť Oltárnu prijať.
4. Cirkvi vernosť zachovať a ju i kňazstvo v ich potrebách všemožne napomáhať.
5. V zakázanom čase svadobné veselie a hlučné tanečné zábavy nekonať.

Prosíme vdpp. katechétoŧ, aby sa pridržali tohto znenia cirk. prikázaní. Najdôst. Apoštolská administratúra tento text schválila dňa 11. okt. 1949, č. 7245/1949.

Antiochus sa veľmi nahneval a rozkázal, aby ho hneď umučili na smrť. Pred očami matky vyrezali mu jazyk, odrezali ruky a stiahli mu s hlavy kožu. Potom priviedli druhého z bratov. Ale i ten povedal:

— Nebudem jesť zakázané mäso.

Antiochus dal mučiť aj tohto ako jeho najstaršieho brata. Keď už zomieral, povedal kráľovi:

— T'ý nás zabiješ, ale Kráľ sveta nám dá život večný.

Aj ostatní synovia zomierali po ukrutnom mučení pred očami svojej matky. Predposledný povedal kráľovi:

— Nemysli si, že môžeš sa beztrestne protivíť Bohu!

Ešte ostal posledný. Antiochus sa triasol od hnevu a rozčúlenia. Sľuboval chlapcovi bohatstvo a slávu, ak urobí, čo od neho žiada. Ale chlapec sa nepoddal. Vtedy zavolať kráľ jeho matku a žiadal ju, aby prehovorila svojho syna. Matka v slzách objala svojho najmladšieho syna a povedala mu:

— Syn môj, maj so mnou zľutovanie. Ja som Ťa nosila, ja som Ťa kojila. Ty si mojou poslednou nádejou. Nechcem, aby si zahynul. Chcem, aby si ostal mojim synom naveky. Preto neposlúchni tohto človeka, ale nasleduj príklad svojich bratov. Boh nás všetkých naveky spojí.

Vtedy zvolal najmladší brat:

— Aj ja chcem zomrieť. Boh nás všetkých vzkriesi k večnému životu. Teba však, ukrutný kráľ, Boh bude súdiť.

Antiochus sa ešte viac nahneval, dal ho ešte viac mučiť a zabiť. Potom dal zabiť aj hrdinskú matku.

*

Pán Ježiš sa postí štyridsať dní a štyridsať nocí.
— ³Ked' svätý Ján Krstiteľ pokrstil Pána Ježiša, Pán Ježiš odišiel na púšť a tam sa postil štyridsať dní a štyridsať nocí. Vtedy prišiel k nemu zlý duch a pokúšal ho:

— Ked' si Syn Boží, rozkáž, aby sa tieto kamene staly chlebmi!

Pán Ježiš nato odpovedal:

— Nie len z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré pochádza z úst Božích.

Aj ináč pokúšal Pána Ježiša, kým mu Ježiš konečne nepovedal;

— Odíď odo mňa, satan, lebo napísané je: Pánu Bohu svojmu sa máš klaňať a len jemu slúžiť!

Nato odišiel diabol a anjeli prišli a slúžili Pánu Ježišovi.

Sebazaprenie. — ²V istej škole sa dohodli medzi sebou dievky:
— Keď budeme mať peniaze, nebudeme si za ne kupovať sladkosti, lež dáme ich na misionárov.

Toto svoje predsavzatie verne zadržali. Niekedy to bolo dosť ťažké, aby si odoprely sladkosti, ale premohly sa a za krátky čas nasbierali tolko peňazí, že ich pomocou mohol byť pokrstený jeden pohanský chlapec. Dostali aj jeho fotografiu a veľmi sa tešili, že malým sebazaprením vykónali niečo dobrého.

Naučte sa nazpamäť!

Čo je zakázané dietkam po siedmom roku?

²Jesť mäso v tieto dni: každý piatok, na Ponolečnú stredu, na vigíliu Nanebevzatia Prebl. P. Márie, na štedrý deň a na Bielu sobotu predpoludním.

Čo je zakázané v čase adventnom a veľkopôstnom?

³Verejne a hlučne sa zabávať.

Prečo vydala Cirkev tieto zákazy?

⁴Aby sme pôstom a sebazaprením Pána Ježiša nasledovali a aby sme sa naučili skrotiť svoje zlé žiadosti.

Ktoré dietky nie sú povinné zachovať zákaz mäsa?

³Dietky choré a telesne slabé, ktorým to lekár nariadi.

*

Cvičenie: Rozmýšľajte a napíšte si do sošitu, aké sebazaprenie môžete konať pri jedení, keď máte peniaze. keď sa vám nechce písať úlohu! Uložte si každý deň nejaké sebazaprenie! Spyťujte si svedomie, či ste nejedli v piatok zlovoľne mäsitý pokrm! Oľutujte to!

*

Otázky: *Na čo chcel prinútiť kráľ Antiochus sedem hrdinských bratov? — Ako mu odpovedal prvý z bratov? — Ako ho dal Antiochus mučiť? — Čo povedali Antiochovi ostatní bratia? — Čo žiadať Antiochus od matky mladíkov, keď bol na rade najmladší? — Ako povzbudzovala matka svojho syna? — Čo povedal pred smrťou najmladší z bratov? — Koho dal zabiť Antiochus nakoniec? — Koľko dní sa postil Pán Ježiš na púšti? — Ako pokúšal zlý duch Pána Ježiša? — Čo odpovedal Pán Ježiš? — Akými slovami odohnal Pán Ježiš pokúšateľa? — Ako sa dohovorily dietky v istej škole? — Na aký cieľ sbieraly ušetrené peniaze? — Aký bol výsledok ich sebazapierania?*

*

Urobme dobré predsavzatie!

Chcem sa cvičiť v sebazaprení. — Každý deň si odopriem niečo: — jedlo, hru, veselosť. — Budem skoro vstávať, — hneď ako ma zobudia.

ÚLOHA 35.

(3. prikázanie cirkevné.)

Veľkonočná povinnosť.

Cirkev nám prikazuje: **Každoročne sa vyspovedať a aspoň v čase veľkonočnom prevelebnú Sviatosť Oltárnu prijať.**

Veľkonočný baránok. — ⁴Egyptský kráľ nechcel prepustiť izraelský ľud do jeho starej vlasti. Vtedy Pán Boh potrestal kráľa a celú krajinu. Už deväť trestov zastihlo Egypt, ale kráľ nechcel splniť rozkaz Boží. Vtedy prišiel posledný trest. Pán Boh rozkázal izraelskému ľudu:

— Zabite bezchybného jednoročného baránka!

Nesmiete v ňom dolámať kosti. Krvou baránka natrite veraje vášho domu! Mäso baránka zjedzte hneď v noci! Pošlem anjela, ktorý prejde cez Egypt a zomrie každý prvorodený v Egypte. V domoch však, kde budú veraje natreté krvou baránka, nezomrie nikto.

V noci sa stalo, ako Pán Boh predpovedal. V každom dome, kde neboly veraje poznačené krvou baránka, zomrely prvorodené dietky. Len domy izraelské boly ušetrené. Nato egyptský kráľ hneď prepustil izraelský ľud.

Na pamiatku tejto noci slávil izraelský ľud Veľkú noc. Aj Pán Ježiš slávil každý rok Veľkú noc a jedol veľkonočného baránka.

*

Pán Ježiš dáva apoštolom svoje telo a krv. —
Pán Ježiš pred umučením posledný raz išiel do Jeruzalema sláviť Veľkú noc. Učeníci pripravili veľkonočného baránka a zasadli za stôl. Keď sa navečerali, Pán Ježiš premenil chlieb a víno na svoje telo a krv a dával svojim učeníkom prvý raz prijímať.

Už dávno predtým povedal Pán Ježiš svojim učeníkom:

— Veru, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať život večný. Kto je moje telo a pije moju krv, bude mať život večný a ja ho vzkriesim na posledný deň.

Pán Ježiš bol opravdivým baránkom veľkonočným, lebo skrze jeho telo a krv si môžeme zachrániť život nre večné spasenie. Svätý Ján Krstiteľ povedal o Pánu Ježišovi:

— Ajhľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta!

*

Veľkoročná svätá sroved' a sväté prijímanie. — Pred Veľkou nocou sa chystajú všetky dieľky a všetci veriaci farnosti na svätú

spoveď a sväté prijímanie. Do očistenej duše prijímame Baránka Božieho, aby sme si svätým telom a krvou Pána Ježiša zachránili dušu a zabezpečili večné spasenie.

Naučte sa nazpamäť!

Kto je povinný ísť na svätú spoveď a na sväté prijímanie v čase veľkonočnom?

³Každý kresťan-katolík, kto už bol na prvom svätom prijímaní.

Máme ísť aj častejšie na svätú spoveď a na sväté prijímanie?

³Hej, čím častejšie: na veľké sviatky, alebo aj každý mesiac, a na sväté prijímanie môžeme ísť aj každý týždeň, ba aj každý deň.

Cvičenie: Napíšte si do sošitu podľa tabule, kedy je veľkonočný čas! Zaznačujte si do sošitu, kedy ste boli na svätej spovedi! Napíšte si, kedy býva spoločná svätá spoveď pre žiakov!

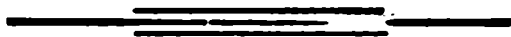
*

Otázky: Aký rozkaz dostal izraelský ľud od Pána Boha pred odchodom z Egypta? — Ako sa mali zachrániť izraelské domy od smrti prvorodených? — Čo slávil každoročne na pamiatku svojej záchrany? — Čo jedli vždy na veľkonočné slávnosti? — Slávil aj Pán Ježiš Veľkú noc? — Čo pripravili učeníci? — Čo dával Pán Ježiš svojim učeníkom po poslednej večeri? — Čo povedal Pán Ježiš už dávno predtým o svojom tele a svojej krvi? — Kto bol opravdivým baránkom veľkonočným? — Kto nazval Pána Ježiša Baránkom Božím? — K čomu sa chystajú všetci kresťania-katolíci pred Veľkou nocou? — Kto je pre nás veľkonočným baránkom? — Mohli by sme si zabezpečiť večné spasenie bez prijímania svätého tela a krvi Pána Ježiša?

*

Pomodlime sa k Baránkovi Božiemu!

Baránok Boží, — ktorý snímaš hriechy sveta, — zmiluj sa nad nami!

ÚLOHA 36.

(4. prikázanie cirkevné.)

Pomáhajme svojej Cirkvi!

Cirkev nám prikazuje: Cirkvi vernosť zachovať a ju i kňazstvo v ich potrebách všemožne napomáhať.

Ako si pomáhali prví kresťania? ⁴Apoštoli najprv hlásali slovo Božie v Jeruzaleme. Tam vznikla prvotná Cirkev. Medzi prvými veriacimi bolo však veľa takých, ktorým bolo treba pomáhať. Aj apoštoli boli odkázaní na pomoc iných. Sami si nemohli zaobstarávať výživu, keď mali ohlasovať slovo Božie. Preto si kresťania vzájomne pomáhali. Nikto nebol medzi nimi núdzny, lebo všetci, čo mali polia

a domy, predávali ich. Čo utržili, prinášali a kládli k nohám apoštolov a koľko kto potreboval, každému sa dostalo.

*

Sbierky pre Cirkev v Jeruzaleme. — ²Prvé kresťanské obce si všemožne pomáhaly. Tak čítame, že sv. Pavol nariadoval a konal sbierky pre kresťanov v Jeruzaleme. Svojim veriacim v Korinte pred svojou návštevou napísal: So sbierkou pre „svätých“ urobte aj vy tak, ako som prikázal galatským cirkvám. Nech si každý z vás prvý deň v týždni odloží, čo sa mu pozdá, aby sa sbierky nekonaly práve vtedy, keď prídem. Keď budem u vás, pošlem tých, ktorých uznáte za spoľahlivých, s listom do Jeruzalema zaniešať váš milodar. Ale ak by bolo treba, aby som aj ja šiel, pôjdu so mnou.

*

Pomáhať Cirkvi je vôľa Božia. — V Starom zákone Boh prikázal, aby leviti a kňazi žili z desiatok, ktoré im dával ľud. V Novom zákone Pán Ježiš sám schvaľoval dary pre chrám v Jeruzaleme a pochválil chudobnú vdovu za dva haliere, obetované v chráme. Keď rozoslal apoštolov kázať Evanjelium, kázal im, aby prijali potrebnú výživu od ľudí, lebo hoden je robotník svojho pokrmu. Je teda spravodlivé, aby veriaci pomáhali Cirkvi a kňazom, ktorí sa zaoberajú výlučne spásou ich duší. Preto pripomína sv. Pavol, že sám Pán Ježiš ustanovil, aby z blahozvesti žili tí, čo blahozvešť hlásajú.

Veľké úlohy a povinnosti Cirkvi. — Musí v seminároch vyučovať a vychovávať kňazov a misionárov. — Po celom svete udržiavať a stavať kostoly a školy. Staráť sa o dôstojnosť služieb božích, obstarávať bohoslužobné rúcha a iné potreby. Živiť mnohých kňazov a misionárov. Udržiavať mnohé misijné diela a dobročinné ústavy pre siroty, chudobných, starcov, chorých. — Vydrižiavať mnohé úrady atď.

³Hmotnú pomoc od svojich členov môže teda Cirkev sv. žiadať na základe spravodlivosti a príkazu Božieho a v tomto svojom práve nezávisí na nikom na svete. Toto svoje právo Cirkev pripomína v svojom zákonníku takto: „Cirkev má právo nezávisle od štátnej moci žiadať od veriacich, čo je potrebné na bohoslužby, na dôstojné vydr-

žiavanie duchovných, a iných zamestnancov, ako aj na iné svoje ciele.“ (Can. 1496.)

Naučte sa nazpamäť!

Čo nám pripomína 5. prikázanie cirkevné?

Piate prikázanie cirkevné nám pripomína vážnu povinnosť, aby sme svoju Cirkev a kňazstvo aj hmotne napomáhali.

Prečo máme svoju Cirkev a kňazov aj hmotne napomáhať?

Cirkev svoju a kňazov máme preto aj hmotne napomáhať, lebo je to vôľa Božia a žiada to spravodlivosť a vďačnosť za dobrodenia, ktoré od Cirkvi dostávame.

Ako máme Cirkvi a kňazom poskytovať túto pomoc?

Túto pomoc máme svojej Cirkvi a kňazom poskytovať podľa svojich možností, miestnych zvykov a spôsobu, ktorý Cirkev sv. sama určí.

Otázky: Ako si pomáhali prví kresťania a prvé kresťanské obce? — Odkiaľ vieme, že pomáhať Cirkvi je vôľa Božia? — Prečo potrebuje Cirkev hmotnú pomoc? — Ako máme Cirkvi a kňazom poskytovať túto pomoc?

ÚLOHA 37.

(Milosť Božia.)

Najväčší dar Boží.

Človek bez svadobného rúcha. — ³Pán Ježiš učil raz o kráľovi, ktorý slávil svadbu svojho syna. Všetci, čo boli pozvaní na svadbu, museli si obliecť svadobné rúcho. Keď bolo už všetko pripravené na svadbu, pozvali priateľov mladoženícha. Ale ešte bolo miesta pre hostí. Vtedy rozkázal kráľ:

— Zavolajte všetkých, ktorých nájdete na cestách!

Sluhovia išli na ulice a priviedli každého, koho tam našli. Tak sa naplnila svadobná sieň.

Nato prišiel kráľ medzi pozvaných. Hneď zbadal tam jedného, ktorý nebol oblečený do svadobného rúcha. Povedal mu:

— Priateľ, ako si sem prišiel bez svadobného rúcha?

Hosť mlčal. Vtedy kráľ rozkázal sluhom:

— Sviažte mu ruky a nohy a vyhodte ho do vonkajšej tmy! Tam bude plač a škrípanie zubami.

Človek bez svadobného rúcha znamená človeka, ktorého duša nie je čistá. Takýto človek nemôže prísť do neba, lebo nie je milý Pánu Bohu. Svadobné rúcho je čistota, krása a milosť v duši. Takáto čistá, krásna a milá bola duša prvých rodičov v raji pred hriechom. Takáto je aj naša duša, keď nie je poškvrnená smrteľným hriechom.

*

Zázračný rybolov. — ²Raz išli niektorí z učeníkov Pána Ježiša na rybolov. Celú noc sa namáhali, ale nič nechytli. Práve opravovali siete, keď pristúpil k nim Pán Ježiš a povedal Petrovi:

— Zaveďte loď na hĺbinu a vyhodte siete!

Peter odpovedal:

— Majster, celú noc sme sa namáhali a nič sme nechytli. Ale na tvoje slovo vyhodím ešte raz sieť.

Nato chytili také veľké množstvo rýb, že sa im až siete začali trhať. Dve loďky naplnili rybami až po vrch, takže sa skoro ponorily. Učeníci sa naľakali, keď videli, čo sa stalo. Peter padol pred Pánom Ježišom na kolená a povedal:

— Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny! Pán Ježiš odpovedal Petrovi:

— Neboj sa! Odteraz budeš loviť ľudí.

Vtedy vytiahli učeníci svoje lode na breh, zanechali všetko a išli za Pánom Ježišom.

Potrebuje pomoc Pána Boha. — 'Učeníci vedeli, že bez pomoci Božej nemôžu nič dokázať, sú slabí. Pán Ježiš im raz aj povedal:

— **Bezo mňa nič nemôžete činiť.**

Dokiaľ nesostúpil Duch Svätý na apoštolov, nemali ani smelosti ani schopnosti, aby išli podľa rozkazu Pána Ježiša učiť všetky národy. Ale s pomocou Ducha Svätého splnili rozkaz Pána Ježiša. Duch Svätý im osvietil rozum a dal im odvahu, aby sa nebáli nijakých ťažkostí, ani prenasledovania a smrti. Podľa príkladu apoštolov, posilnení Duchom Svätým, tisíce a tisíce kresťanov obetovali svoj život za vieru v Ježiša Krista.

Aj my potrebujeme osvietenie Ducha Svätého, aby sme správne poznali, čo je pre nás dobré. Potrebujeme posilnenie a povzbudenie vôle, aby sme dobré konali a zlého sa chránili. Duševnú pomoc, ktorú nám Pán Boh dáva, aby sme mohli byť dobrí kresťania, voláme milosťou pomáhajúcou. Svadobné rúcho našej duše, čiže čistotu, krásu a milosť duše dostávame tiež od Pána Boha. Je to najväčší a

najsvätcejší dar Ducha Svätého: milosť posväcujúca, lebo ňou sa stáva naša duša svätou.

Naučte sa nazpamäť!

Čo je milosť Božia?

²Nadprirodzený duševný dar Ducha Svätého.
Môžeme prísť do neba bez milosti Božej?

²Nemôžeme.

Čo robí Duch Svätý milosťou pomáhajúcou v našej duši?

³Osvieti rozum a posilní vôľu k dobrému.

Čo robí z nás milosť posväcujúca?

²Milé dietky Božie a dedičov neba.

Chcel Pán Boh, aby všetci ľudia prišli do neba?

²Chce a pomáha každému milosťou.

Prečo neprídu všetci ľudia do neba?

Lebo necenia si milosť Božiu a nestarajú sa o ňu.

Cvičenie: Napíšte si do sošitu, čo treba robiť, aby sme sa Pánu Bohu ľúbili! Napíšte si, čo sa neľúbi Pánu Bohu! Kto napíše najviac bohumilých skutkov? A kto ich vykoná najviac?

Otázky: Čo si museli všetci obliecť, ktorí boli pozvaní na kráľovskú svadbu? — Čo rozkázal kráľ sluhom? — Čo videl kráľ, keď vstúpil do svadobnej siene? — Čo sa pýtal človeka, ktorý nemal svadobného rúcha? — Čo rozkázal kráľ sluhom, keď mu hosť nič neodpovedal? — Akého človeka znamená hosť bez svadobného rúcha? — Môže prísť do neba ten, kto nemá na duši svadobné rúcho, čiže koho duša nie je svätá a čistá? — Kedy je takáto naša duša? — Čo rozkázal raz Pán Ježiš svojim učeníkom rybárom? — Čo odpovedal Peter? — Čo sa stalo, keď poslúchli Pána Ježiša? — Čo povedal Peter Pánu Ježišovi a čo mu Pán Ježiš odpovedal? — Môžeme bez pomoci Božej niečo dobrého spraviť? — Čo povedal o tom Pán Ježiš? — Čo chýbalo apoštolom, dokiaľ im neprišiel na pomoc Duch Svätý? — Ako posilnil Duch Svätý apoštolov? — Načo potrebujeme osvietenie Ducha Svätého? — Načo potrebujeme duševné posilnenie? — Ako voláme duševnú pomoc Pána Boha? — Ako voláme čistotu, krásu a milosť našej duše, ktoré robia našu dušu svätou?

Modlime sa!

Daj nám, milý Bože, milosť, — aby sme sa Ti ľúbili! — Pomáhaj nám, — aby sme robili všetko dobre — a aby sme sa nedopustili zlého — a nestratili Tvoju milosť a priazeň, amen.

ÚLOHA 38.

(Prostriedky milosti.)

Chceš dostať dary Božie?

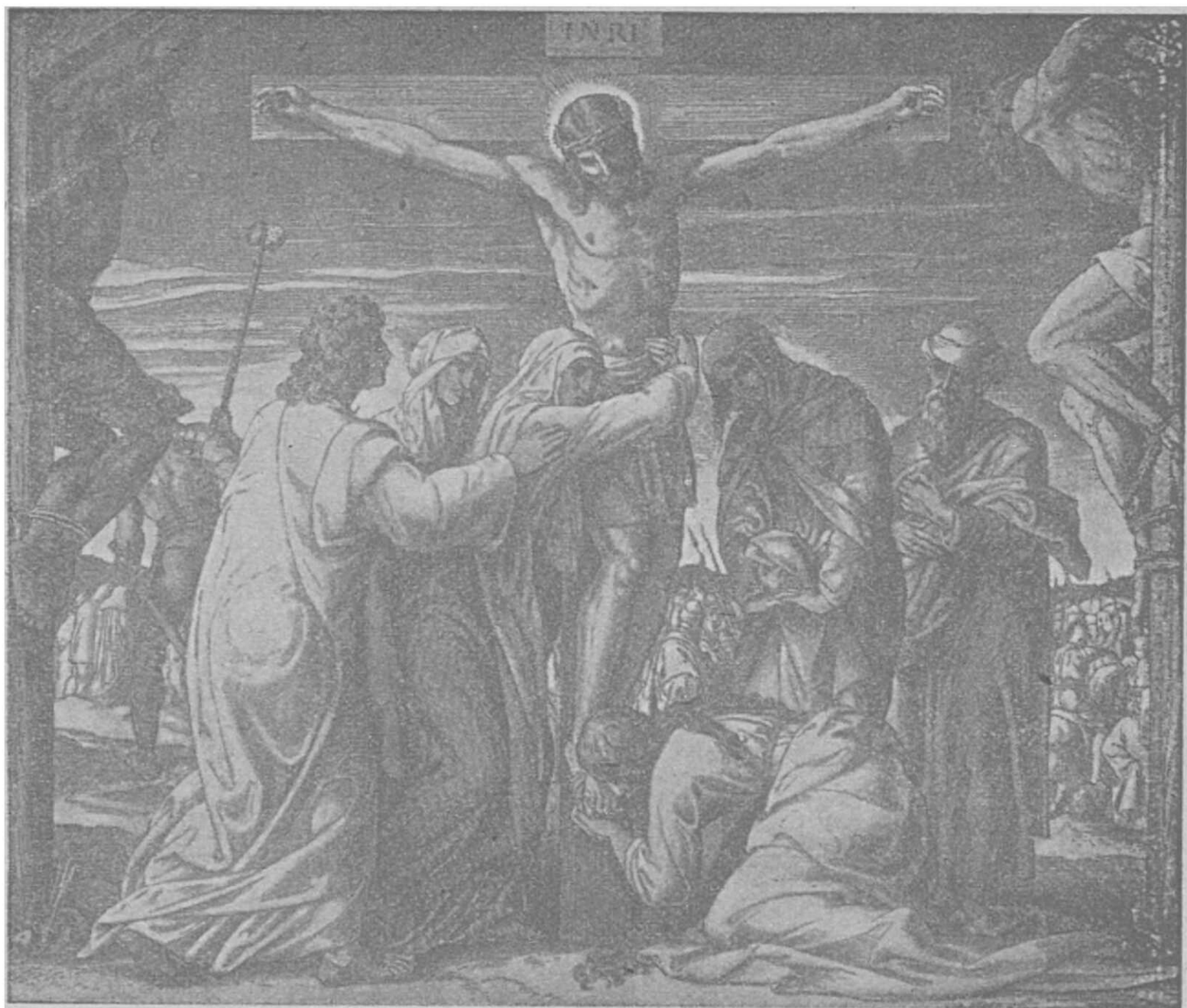
Výkupná cena za milosť Božiu. — ⁴Pán Boh obdaril v raji prvých našich rodičov nadprirodzenou milosťou. Ich duša bola čistá, krásna a svätá. Otec nebeský ich prijal za svoje dietky, boli by mohli za živa prísť do neba. Túto prvú milosť stratili hriechom neposlušnosti, ktorý sme aj my zdedili. Ale Pán Boh nás tak miloval, že svojho Syna dal, aby každý, kto v neho verí, mohol prísť do neba. Syn Boží, Ježiš Kristus, dal najväčšiu výkupnú cenu za našu dušu, keď vylial za nás na kríži svoju krv a obetoval za nás svoj život. Týmto nám znova zaslúžil milosť Božiu. Zasa môžeme dostať najväčší dar Boží, ktorý prví naši rodičia stratili. Rozdávatelom milosti Božej je tretia božská osoba, Duch Svätý. Pre všetkých je dar Boží pripravený, len si treba prejsť. Je krvou Pána Ježiša zaplatený, len si ho treba odniesť.

Chceš dostať najväčší dar Boží? Chceš dostať svadobné rúcho, v ktorom sa môžeš raz dostať do neba? Chceš dostať od Pána Boha pomoc, aby si si svadobné rúcho duše zachoval čistý a v celej kráse? Chceš sa Pánu Bohu ľúbiť, aby si bol jeho milým dieťaťom?

To všetko je možné, len musíš vedieť, ako si dar Boží získať.

Prostriedky a cesty milosti Božej. — ³Pán Ježiš to tak zariadil, že ustanovil sedem rôznych prostriedkov, ako by sedem ciest, ktorými si môžeme získať milosť Božiu. Je to sedem sviatostí, sedem ciest, po ktorých si treba ísť pre dary Božie. Sú to:

²Krst,
birmovanie,
Sviatosť Oltárna,

**pokánie,
sväté pomazanie,
posvätenie kňazstva a
manželstvo.**

³Po niektorých z týchto ciest musí každý človek ísť si pre milosť Božiu. Niektoré sú len pre istú časť ľudí. Sú medzi nimi také, ktoré nás v duši poznačia nezmazateľným znakom.

⁴Ak chceme teda prijať milosť Božiu, musíme používať tieto Pánom Ježišom dané prostriedky. Ako potrebujeme isté nástroje, aby sme mohli vykresáť krásnu sochu, tak potrebujeme tieto prostriedky, aby sa naša duša stala krásnou, čistou, silnou a Pánu Bohu milou.

Pravda, musíme aj prosiť Pána Boha o jeho nadprirodzený dar a ďakovať mu zaň, keď sme ho dostali. To robíme modlitbou, teda aj modlitba je prostriedkom milosti Božej. Niekedy sa Cirkev úradne modlí za dary milosti, modlí sa za nás a v náš prospech, keď nás sväteninami posväcuje a požehnáva, alebo keď svätí kostoly. vodu

a rôzne iné veci, aby sme pomocou nich mohli byť obdarení milosťou Božou.

Balík s vianočným darčekom. — Malý Jožko si veľmi žeral na Vianoce korčule. Jeho strýčko sa to dozvedel. Býval v meste a videl vo výklade istého obchodu krásne korčule. Vošiel a kúpil ich, hneď ich dal zabaliť a po pošte ich poslal Jožkovi. Na balíku bolo napísané, že má byť odovzdaný do vlastných rúk Jožkovým, aby sa ešte viac tešil. Listár priniesol balík, ale Jožko práve nebol doma. Hral sa u susedov s kamarátom. Hneď poslali pre neho, aby prišiel domov, lebo listár nechcel vydať balík, len jemu do vlastných rúk. Ale darmo hovorili Jožkovi, že má prísť hneď domov, že je to veľmi dôležité, prečo ho volajú, on nechcel ísť, len sa hral ďalej. Listár dlho čakal, ale napokon odišiel a vzal so sebou aj balík. Povedal, že keď ho Jožko chce dostať, nech príde na poštu, kde potvrdí prevzatie a môže si ho odniesť. Ale Jožkovi sa ťažilo, lebo pošta bola ďaleko. Po istom čase poslali z pošty balík nazpät, že majiteľ si ho neprevzal. Jožkov strýčko sa nahneval a daroval korčule istému chudobnému chlapcovi v meste.

Takto pochodí aj ten, kto si nechce ísť pre dar Boží, kto nechce použiť Pánom Ježišom ustanovené prostriedky milosti.

Naučte sa nazpamäť!

Kto nám zaslúžil milosť Božiu?

³Pán Ježiš tým, že obetoval sa za nás.

Čím si môžeme získať Pánom Ježišom zaslúženú milosť Božiu?

³Sviatosťami, modlitbami a sväteninami.

Koľko sviatostí ustanovil Pán Ježiš?

²Sedem.

Ktoré zo sviatostí sú potrebné každému človekovi?

³Krst všetkým bez výnimky a pokánie pokrsteným, ak upadli do ťažkého hriechu.

Ktoré sviatosti nás poznacia v duši nezmazateľným znakom?

⁴Krst za učeníka Pána Ježiša,

birmovanie za bojovníka Pána Ježiša a

posvätenie kňazstva za kňaza Pána Ježiša.

Cvičenie: Napíšte si do sošitu, ktoré sviatosti ste už prijali! Napíšte aj to, ktoré sviatosti prijali vaši rodičia a pán katechéta! Vy-
píšte si soznam sviatostí do sošitu!

Otázky: Čím obdaril Pán Boh prvých rodičov v raji? — Aká bola ich duša? — Čím stratili túto milosť Božiu? — Kto nám znova zaslúžil milosť Božiu? — Kto je rozdávatelom milosti Božej? — Čo ustanovil Pán Ježiš na získanie milosti Božej? — Ktoré sú sviatosti? — Čím prosíme tieto dary Božie od Pána Boha? — Kedy sa modlí Cirkev úradne za dary Božie? — Ako pochodil Jožko s vianočným darčekom? — Prečo ho nedostal, hoci bol už zaplatený a poštou poslaný? — Môžeme tak pochodiť aj s milosťou Božou?

Spievajme s Cirkvou!

Duch Svätý, náš Tešiteľ,
sedem darov nám udeľ,
sostúp na nás s výsosti,
posilni nás v sviatosti!

Urob si v nás príbytok,
múdrosti daj dostatok,
by sme Bohu slúžili
a po ňom vždy túžili.

Daj rozum a pravdu znať,
náboženstvo vyznávať;
prosíme si od Teba,
ukáž cestu do neba.

Najpotrebnejšia sviatosť.

Svätý Ján Krstiteľ na púšti. — ⁴O niečo skôr, ako Pán Ježiš, narodil sa syn svätej Alžbety, Ján. Tohto vyvolil Pán Boh za predchodcu Pána Ježiša. Mal pripravovať ľudí na prijatie Vykupiteľa. Keď vyrástol, odišiel na púšť, nosil šaty zo srsti favy, jedol kobylky a med lesných včiel. Žil ako pustovník.

Pán Boh rozkázal Jánovi, aby oznámil ľuďom, že Vykupiteľ je už blízko. Pri rieke Jordán začal Ján kázať.

— Ľutujte svoje hriechy! Kráľovstvo Božie je už blízko! Medzi vami je už Vykupiteľ, ale vy ho ešte nepoznáte.

Ľudia zďaleka prichádzali k Jánovi, aby ho počúvali. Mnohí ľutovali svoje hriechy. Na znamenie toho, že ich duša sa pokáním očistí od hriechov, krstil ich Ján v rieke Jordán. To nebol ešte krst opravdivý, len predobraz krstu, ktorý založil Pán Ježiš na očistenie duše od dedičného hriechu.

Aj sám Pán Ježiš sa dal pokrstiť od Jána Krstiteľa.

*

Pán Ježiš ustanovil sviatosť krstu. — ³Pán Ježiš raz povedal:

— Kto sa nenarodí znova z vody a Ducha Svätého, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho.

Znovernarodenie z vody a Ducha Svätého stane sa vtedy, keď nás pokrstia. Vtedy sa očistí duša od dedičného hriechu a Duch Svätý ju posväť posväcujúcou milosťou. Duša začína nový, bohumilý život.

²Pred svojím nanebevstúpením Pán Ježiš rozkázal apoštolom, aby krstili. Povedal im:

— Idte a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého!

Týmito slovami Pán Ježiš ustanovil sviatosť krstu.

*

Ako krstili chlapčeka. — ²Keď sa narodil u susedov malý chlapček, nemal ešte mena a na duši mal ako každý z nás dedičný hriech. O niekoľko dní zavolali krstných rodičov, zanesli chlapca do kostola a pokrstili ho. Zanesli ho ku krsťiteľnici a dôstojný pán sa pýtal:

— Ako sa bude dieťa volať?

Krstní rodičia odpovedali:

— **Michal.**

Dôstojný pán sa pýtal ďalej:

— Michal, veríš v Boha Otca všemohúceho? Veríš v Ježiša Krista, Syna jeho jediného? Veríš v Ducha Svätého?

Namiesto chlapčeka odpovedal krstný otec tri razy:

— Verím.

Nato dôstojný pán nabral krstnej vody z krstiteľnice, lial ju na hlavu chlapčeka a hovoril:

— Michal, ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Tak pokrstili malého Miška a tak pokrstili aj nás všetkých. Pri krste sme dostali meno niektorého svätého. Svätý, ktorého meno sme dostali, keď nás pokrstili, je v nebi naším nebeským ochrancom. Miško má v nebi mocného ochranca. Je to svätý Michal archanjel.

Naučte sa nazpamäť!

Čo sa stáva s človekom, keď ho pokrstia?

³Duša sa mu očistí od dedičného hriechu a od všetkých iných hriechov, keby mal nejaké, a človek sa stane dieťaťom Božím a členom svätej Cirkvi. Aké milosti dostane od Pána Boha ten, koho pokrstia?

⁴Milosť posväcujúcu, aby bol milý Pánu Bohu, a milosť pomáhajúcu, aby mohol ostať dieťaťom Božím.

Kto môže krstiť?

³V súrnej potrebe každý človek, riadne však len vysvätený kňaz.

Cvičenie: Napíšte si soznam krstných mien! Kto bude mať najdlhší soznam? Ak viete pri niektorom mene, kto bol dotyčný svätý, pripíšte si aj to k nemu!

Otázky: Kto bol syn svätej Alžbety, príbuznej Panny Márie? — Čo mal robiť Ján Krstiteľ podľa rozkazu Pána Boha? — Ako kázal Ján Krstiteľ? — Bol krst Jánov opravdivým krstom? — Kto

založil opravdivý krst? — Čo povedal raz Pán Ježiš o tom, že sa máme znova narodiť? — Kedy sa to stane? — Čo sa stane pri krste s našou dušou? — Ako rozkázal Pán Ježiš apoštolom, aby krstili? — Ako krstili mladého chlapčeka? — Čo sa pýtal dôstojný pán krstných rodičov? — Čo hovoril dôstojný pán, keď lial vodu na hlavu chlapčeka? — Čím je ten v nebi, ktorého meno sme dostali vo svätom krste?

*

Obnovte si krstný sľub, ktorým sľubovali za nás naši krstní rodičia, že budeme dobrí kresťania!

— ²Odriekate sa zlého ducha, jeho pýchy a jeho skutkov?

— Odriekame sa.

— Sľubujete, že ako dobrí kresťania-katolíci chcete žiť a umrieť?

— Sľubujeme.

Kristovi bojovníci.

Apoštolovia posilňujú veriacich. — ⁴Nedaleko od Jeruzalema bolo mesto Samária. Mnohí obyvatelia Samárie počuli učenie Pána Ježiša a dali sa pokrstiť. Zpráva o ich obrátení došla do Jeruzalema, kde boli apoštolovia.

Svätý Peter a Ján vybrali sa k nim na návštevu, aby ich posilnili vo viere. Na pokrstených položili svoje ruky a modlili sa nad nimi. Na modlitbu apoštolov zostúpil na všetkých Duch Svätý a posilnil ich. Toto bolo prvé sväté birmovanie. Slovo birmovanie znamená toľko ako posilnenie.

Hrdinstvo kresťanov. — ³Apoštolov posilnil Duch Svätý, takže nebáli sa ani smrti a okrem svätého Jána všetci zomreli mučeníckou smrťou. Svätého Petra v Ríme ukrižovali, a to na jeho vlasínú žiadosť dolu hlavou, lebo nepovažoval sa za hoľného tak zomrieť, ako zomrel Pán Ježiš. Aj jeho brata, Andreja, ukrižovali. Niektorých z apoštolov sfali ako svätého Pavla, iných ukameňovali a ináč umučili. Všetci zomierali hrdinecky, nebáli sa nijakých múk. V hrdinstve ich nasledovali veriaci, ktorých ukrutní prenasledovatelia mučili najvyberanejšími mukami. Niektorých hodili pred divú zver v cirkusoch, druhých za živa upálili, iných zas v kolese dolámali. Boli medzi nimi aj mladé a slabé deti, dievčatá. Všetci boli posilnení Duchom Svätým. Duch Svätý im dal silu a odvahu, aby sa nebáli smrti.

Prenasledovanie kresťanov nikdy neprestalo. Raz v jedncj, raz v druhej krajine mučia a zabíjajú tých, čo sú verní Pánu Ježišovi a nezrieknu sa svojej viery v neho.

Aj my musíme často trpieť za svoju vieru. Musíme bojovať za učenie Pána Ježiša, nedopustiť jeho znevažovanie a posmievanie. Musíme byť bojovníkmi Kristovými. K tomu potrebujeme posilnenie Ducha Svätého. Toto posilnenie dostaneme vo sviatosti birmovania.

Keď prišiel pán biskup birmovať. — V istej dedine bol veľký ruch. Chystali sa na birmovku. Dietky v škole, väčší v kostole učili sa o svätom birmovaní. Potom si očistili dušu vo svätej spovedi a pristúpili k svätému prijímaniu.

Pána biskupa išli vítať až na koniec dediny. Prišiel na aute. Potom sa celá obec brala do kostola. Pán biskup sa najprv modlil za všetkých birmovancov. Vystrel nad nimi svoje ruky a prosil Ducha Svätého, aby sostúpil na nich. Potom išiel ku každému birmovancovi, poznačil ho svätou krizmou na čele a povedal tieto slová:

»Značím ťa znakom križa a posilňujem ťa krizmou spasenia v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.«

Potom pohladil birmovanca po líci a lúčil sa s ním slovami: **»Pokoj s tebou!«** Napokon ešte raz sa modlil nad všetkými, poučil ich o daroch Ducha Svätého a tým sa skončila birmovka.

S birmovancami boli ich birmovní rodičia, ktorí položili svoju pravicu na plece svojho chránenca, kým ho pán biskup birmoval.

Každý birmovanec dostal pri svätom birmovaní nové meno k svojmu krstnému menu.

*

Naučte sa nazpamäť!

Načo založil Pán Ježiš sviatosť birmovania?

³Aby pokrstení mohli prijať Ducha Svätého, ktorý ich posilní vo viere a dá im svoje nebeské dary. Od koho prijímame sviatosť birmovania?

³Od biskupa, lebo biskupi sú nástupcami apoštolov.

Čím sa stane kresťan svätým birmovaním?

⁴Stane sa bojovníkom Kristovým, ktorý svoju vieru smelo vyznáva a podľa nej žije.

Kto môže byť birmovným rodičom?

⁴Dobrý a vzorný kresťan-katolík.

Ako sa treba pripraviť na sväté birmovanie?

³Tak, že sa vyspovedáme, obnovíme krstný sľub a prosíme Ducha Svätého o jeho dary.

Čo nám pripomína pomazanie svätou krizmou, posväteným olejom?

⁴Nezmazateľný znak bojovníka Kristovho, ktorý máme po birmovaní v duši.

*

Cvičenie: Napíšte si krátku modlitbu, v ktorej prosíte Ducha Svätého, aby vás posilnil vo viere! Napíšte si aj sľub, ktorý urobíte, keď pôjdete na sväté birmovanie! Tí, čo už prijali sväté birmovanie, nech opíšu, ako to bolo, keď ich pán biskup birmoval!

*

Otázky: Kde sa vybrali apoštolovia na návštevu? — Načo išli do Samárie? — Ako posilnili apoštolovia veriacich Duchom Svätým? — Ako zomreli skoro všetci apoštolovia? — Ako umrel svätý Peter? — Ako zomreli ostatní apoštolovia? — Kto nasledoval apoštolov v hrdinstve? — Ako mučili prenasledovatelia ve-

riacich? — Kto im dal silu a odvahu, aby sa nebáli smrti? — Prestalo niekedy prenasledovanie kresťanov? — Kde mučili v posledných časoch kresťanov? — Čo musíme často aj my trpieť za svoju vieru? — K čomu potrebujeme posilnenie Ducha Svätého? — Kde dostaneme toto posilnenie? — Ako sa chystali v dedine na birmovku? — Ako sa začalo sväté birmovanie? — O čo prosil Ducha Svätého pán biskup? — Čo robil pán biskup s jednotlivými birmovancami? — Čo hovoril pri tom? — Ako sa lúčil s nimi? — Čo robia birmovní rodičia, keď pán biskup birmuje birmovanca? — Čo dostane každý birmovanec?

*

Prosme Ducha Svätého v modlitbe!

Duchu Svätý, — prosím milosť a posilnenie, — aby som bol vždy hrdý na svoju kresťansko-katolícku vieru, — aby som sa za ňu nikdy nehanbil — a aby som radšej zomrel, — než vieru svoju zaprel, amen.

ÚLOHA 41.

(Sviatosť Oltárna.)

Telo a krv Pána Ježiša.

Dva zázraky Pána Ježiša. — ²Pána Ježiša pozvali na svadbu do mestečka Kána. Bola tam aj Panna Mária a učeníci.

Keď sa minulo víno, Panna Mária povedala Pánu Ježišovi:

— Nemajú vína.

Pán Ježiš rozkázal sluhom, aby naplnili vodou džbány, ktoré tam mali. Sluhovia poslúchli a naplnili šesť veľkých džbánov vodou až po vrch.

Keď potom starejší ochutnal nápoj, čo bol v džbánach, zbadal, že je to už víno. Pán Ježiš premenil vodu na víno. Bol to prvý veľký zázrak Pána Ježiša.

⁸Inokedy zas rozmnožil Pán Ježiš zázračne chlieb. Bolo to pri jazere, kde Pán Ježiš celý deň učil. Mnoho ľudí ho počúvalo. Keď sa zvečrilo, učeníci prosili Pána Ježiša:

— Prepust' zástup do okolitých dedín, aby dostali niečo jesť.

Pán Ježiš im odpovedal:

— Dajte im vy jesť!

Nato Andrej, jeden z apoštolov, povedal:

— Je tu istý chlapec, ten má päť chlebov, ale čo je to pre toľkých!

Vtedy Pán Ježiš rozkázal, aby si všetci posadali. Len mužov bolo tam vyše päťtisíc. Žien a detí bolo tiež mnoho. Pán Ježiš vzal chleby, požehnal ich a

rozkázal učeníkom, by ich rozdelili medzi ľuďmi. Všetkým sa ušlo a nasýtili sa. Pán Ježiš rozkázal učeníkom, aby pošbicrali odrobinky. Veľmi sa divili, keď ich nasbierali dvanásť plných košov. Ľudia od radosti nad zázrakom chceli, aby sa Pán Ježiš stal ich kráľom. Ale Pán Ježiš odišiel a skryl sa pred nimi.

*

Pán Ježiš premení chlieb a víno na svoje telo a krv. — ²Pán Ježiš pred umučením posledný raz večeral so svojimi učeníkmi. Keď sa navečerali, Pán Ježiš vzal chlieb, požehnal ho, rozlomil a dával svojim učeníkom. Pritom povedal:

— Vezmite a jedzte, toto je moje telo, ktoré sa za vás dáva!

Potom vzal kalich s vínom, požehnal ho a dával z neho piť učeníkom týmito slovami:

— Pite z tohto všetci, toto je moja krv! Toto robte na moju pamiatku!

*

Veľký zázrak a veľké tajomstvo. — ²Na slová Pána Ježiša sa chlieb premenil na Ježišovo telo a víno na Ježišovu krv. Bol to veľký zázrak. Ale bolo to aj veľké tajomstvo, lebo premenu nebolo vidieť a chlieb sa zdal byť aj naďalej chlebom a víno vínom. Telo a krv Pána Ježiša boli skryté pod podobou chleba a vína.

³Pán Ježiš chcel, aby jeho sväté telo a krv pod podobou chleba a vína boli večnou pamiatkou jeho veľkej lásky k ľuďom. Preto dal apoštolom rozkaz a moc, aby aj oni robili na jeho pamiatku to, čo on robil pred ich očami. Sami by neboli mohli premeniť chlieb a víno na telo a krv Pána Ježiša. Ale Pán Ježiš im dal zázračnú moc, aby to predsa mohli robiť, lebo ináč by neboli mohli splniť jeho rozkaz. Táto moc prešla od apoštolov na biskupov a kňazov, aby sa vždy spomínala posledná večera na pamiatku Pána Ježiša.

*

Naučte sa nazpamäť!

Čo sa stalo s chlebom na slová: toto je moje telo?

²Premenil sa na telo Pána Ježiša.

Čo sa stalo s vínom na slová: toto je moja krv?

²Premenilo sa na krv Pána Ježiša.

Čo rozkázal Pán Ježiš na poslednej večeri svojim učeníkom?

²Aby premenili chlieb a víno na jeho telo a krv. V akej podobe je po premenení telo a krv Pána Ježiša?

²V podobe chleba a vína.

Sú telo a krv Pána Ježiša v podobe chleba a vína živé?

²Hej, v každej čiastočke chleba alebo vína je Pán Ježiš celý a živý.

Kto premieňa podľa rozkazu Pána Ježiša chlieb a víno po smrti apoštolov?

²Biskupi a kňazi.

Cvičenie: Nakreslite si chlieb v podobe oblátky a kalich na víno! Napíšte do oblátky a na kalich meno Pána Ježiša! Napíšte si do sošitu slová, ktorými premenil Pán Ježiš chlieb a víno na svoje telo a krv! Ozdobte tieto slová nejakým ornamentom!

Otázky: Aký zázrak sa stal na svadbe v Káne? — Čo urobil Pán Ježiš s chlebom? — Koľko ľudí nasýtil Pán Ježiš piatimi chlebmi? — Koľko odrobiniek nasbierali učeníci? — Čo chceli ľudia, keď videli, akú moc má Pán Ježiš? — Môže Pán Ježiš všetko urobiť, čo chce? — Čo urobil Pán Ježiš s chlebom na poslednej večeri? — Akými slovami to urobil? — Čo urobil s vínom? — Akými slovami? — Čo rozkázal Pán Ježiš svojim učeníkom? — Bol to len veľký zázrak, čo Pán Ježiš urobil na poslednej večeri? — Prečo to bolo aj veľké tajomstvo? — Pod podobou čoho sú skryté telo a krv Pána Ježiša? — Rozkázal Pán Ježiš, aby aj apoštoli premenili chlieb a víno na jeho telo a krv? — Boli by to mohli urobiť vlastnou mocou? — Akú moc im dal Pán Ježiš? — Na koho prešla táto moc od apoštolov?

Spievajme o svätom tele a krvi Pána Ježiša!

Vitaj, milý Jezu Kriste,
vitaj, Synu Panny čistej,
vitaj, drahé Božie telo,
čo za nás na kríži pnelo!

Krv Kristova, buď uctená,
Ty si duší našich cena,
pre naše sa leješ zlosti
z prenesmiernej láskavosti!

Obeta tela a krvi Pána Ježiša.

Ludia dávajú Pánu Bohu obetné dary. — 'Ludia nič nemôžu dať Pánu Bohu, lebo všetko, čo je na svete, patrí aj bez toho Pánu Bohu. Aby sa však predsa zavďačili svojmu Stvoriteľovi, už synovia prvých našich rodičov, Kain a Ábel, obetovali Pánu Bohu: Kain zo zemskej úrody, Ábel baránka zo svojho stáda. Obetné dary spálili. Týmto chceli ukázať, že sa ich úplne zriekajú, ako by ich boli Pánu Bohu darovali.

Po potope sveta postavil obetný oltár Noe, aby ďakoval Pánu Bohu, že ho zachránil. Abrahám by bol ochotne obetoval aj svojho syna Izáka. Namiesto neho však obetoval aj on baránka. Panna Mária obetovala dve holubice, keď prvý raz zanesla Pána Ježiša do chrámu.

Ludia takýmito obetami chceli ukázať Pánu Bohu, že ho uznávajú za najvyššieho a najmocnejšieho pána neba a zeme. Chceli mu ďakovať za dobrodenia, keď im dal hojnú úrodu. Chceli ho smieriť obetami, keď ho urazili hriechom. Chceli ho prosiť o odpustenie a svoju prosbu tlmočili obetou.

Všetky tieto obety boli obrazmi najväčšej obety, ktorú dával na smierenie Otca nebeského s ľuďmi Pán Ježiš. On totiž obetoval sám seba, svoje telo a krv za naše hriechy. Stalo sa to vtedy, keď Pán Ježiš po ukrutnom mučení zomrel na kríži. To bola najdokonalejšia obeta. Voláme ju krvavou obetou kríža.

Obeta omše svätej. — 'Pán Ježiš chcel, aby sa jeho sväté telo a krv ustavične obetovaly na svete za hriechy všetkých ľudí. Preto rozkázal na poslednej večeri, aby apoštolovia a ich nástupcovia premenili chlieb a víno na jeho sväté telo a krv. Toto telo a krv Pána Ježiša v podobe chleba a vína dáva sa za nás na pamiatku Pána Ježiša, ako to on sám nariadil.

Na kríži sa obetoval Pán Ježiš spôsobom krvavým. Keď sa koná pamiatka Pána Ježiša, obetuje sa telo a krv Pána Ježiša spôsobom nekrvavým. Túto obetu voláme omšou svätou. V omši svätej sa opakuje obeta kríža. Tajomstvo svätého tela a krvi Pána Ježiša je ešte väčšie, keď sa koná svätá omša. Nielen že sa premení chlieb a víno na telo a krv Pána Ježiša, ale na celom svete, v každej chvíli obetuje sa toto sväté telo a krv vždy, keď kňaz slúži svätú omšu.

Na svätej omši. — ²Keď ideme na svätú omšu, ideme na tajomnú najsvätejšiu obetu. Keď klačíme pred oltárom v kostole, aby sme sa poklonili Pánu Ježišovi, ktorý sa po pozdvihovaní skrýva vo svätej Hostii a v kalichu, klačíme pred krížom Pána Ježiša. Tak, ako s kríža tickla krv Pána Ježiša na zem, tečie i tu krv jeho v podobe vína. Tak, ako na kríži viselo telo Pána Ježiša, i na oltári v podobe bielej hostie máme pred sebou živé telo Pána Ježiša. Preto musíme byť na svätej omši vážni a pobožní.

³Myslíme na to, že stojíme pod krížom na Kalvárii s Pannou Máriou a so svätým Jánom. Dívame sa na Pána Ježiša, skrytého v podobe chleba a vína, klaníme sa mu a ďakujeme mu za jeho lásku k nám, za jeho nekonečné milosrdenstvo.

Svätá omša má tri hlavné časti. Najprv sa prináša na oltár chlieb a víno a kňaz prosí Pána Boha, aby tieto obetné dary prijal. Toto sa robí na obetovanie. Potom sa premení chlieb a víno na sväté telo a krv Pána Ježiša. Toto sa stane na premenenie. Napokon nasleduje prijímanie svätého tela a krvi Pána Ježiša.

Naučte sa nazpamäť!

Kto konal najsvätejšiu obeť?

²Pán Ježiš, keď sa na kríži obetoval za naše hriechy.

Čo obetoval Pán Ježiš na kríži?

²Sám seba, svoje sväté telo a krv.

Kde sa opakuje obeť kríža?

²Vo svätej omši.

Kedy rozkázal Pán Ježiš konať svätú omšu?

²Keď povedal: Toto robte na moju pamiatku!

Čo je teda svätá omša?

³Obeť tela a krvi Pána Ježiša v podobe chleba a vína.

Ktoré sú hlavné časti svätej omše?

⁴Obetovanie, premenenie a prijímanie.

*

Cvičenie: Nakreslite oltár a čo je na oltári podľa tabule! (Podľa pamäti.) Nakreslite obilie a strapeč hrozien! Napíšte si do sošitu, o ktorej hodine býva v obci svätá omša v nedeľu a vo všedný deň! Vypíšte si do sošitu najpeknejšiu pieseň o Svätosti Oltárnej!

*

Otázky: Môžu dať ľudia niečo Pánu Bohu? — Ako sa chceli ľudia predsa zavďačiť Pánu Bohu? — O ktorých mužoch vieme, že dávali Pánu Bohu obeť? — Čo obetovala Panna Mária v chráme? — Čo chceli ľudia ukázať Pánu Bohu týmito obetami? — Čoho obrazmi boli tieto obety? — Ako voláme najdokonalejšiu obeť Pána Ježiša? — Prečo rozkázal Pán Ježiš, aby apoštolovia a ich zástupcovia premieňali chlieb a víno na jeho sväté telo a krv? — Aký je rozdiel medzi obetou Pána Ježiša na kríži a medzi obetou svätej omše? — Prečo je vo svätej omši ešte väčšie tajomstvo tela a krvi Pána Ježiša? — Pred kým klačíme, keď si pri svätej omši klakneme po pozdvihovaní pred oltár? — Ako sa máme správať na svätej omši? — Na čo máme myslieť na svätej omši? — Na koho sa dívame, komu a za čo ďakujeme na svätej omši? — Ktoré sú obetné dary pre svätú omšu?

Takto spievame na svätej omši:

Ó, Ježišu náš najmilší, k obete sa schádzame,
ktorú Tebe v čas terajší skrze kňaza konáme.
Prijmi teda do milosti vďačnú službu tu od nás.
aby s nami vo večnosti tešili sa svätí z nás!

V tej obete Božia sláva skrýva sa v chlebe, víne.
ale Tvoja moc to dáva, že podstata pomínie
a sa stane z chleba, vína telo i krv pravého
Krista Pána, Tvojho Syna, pokrm duchá zbožného.

ÚLOHA 43

(Sviatosť Oltárna.)

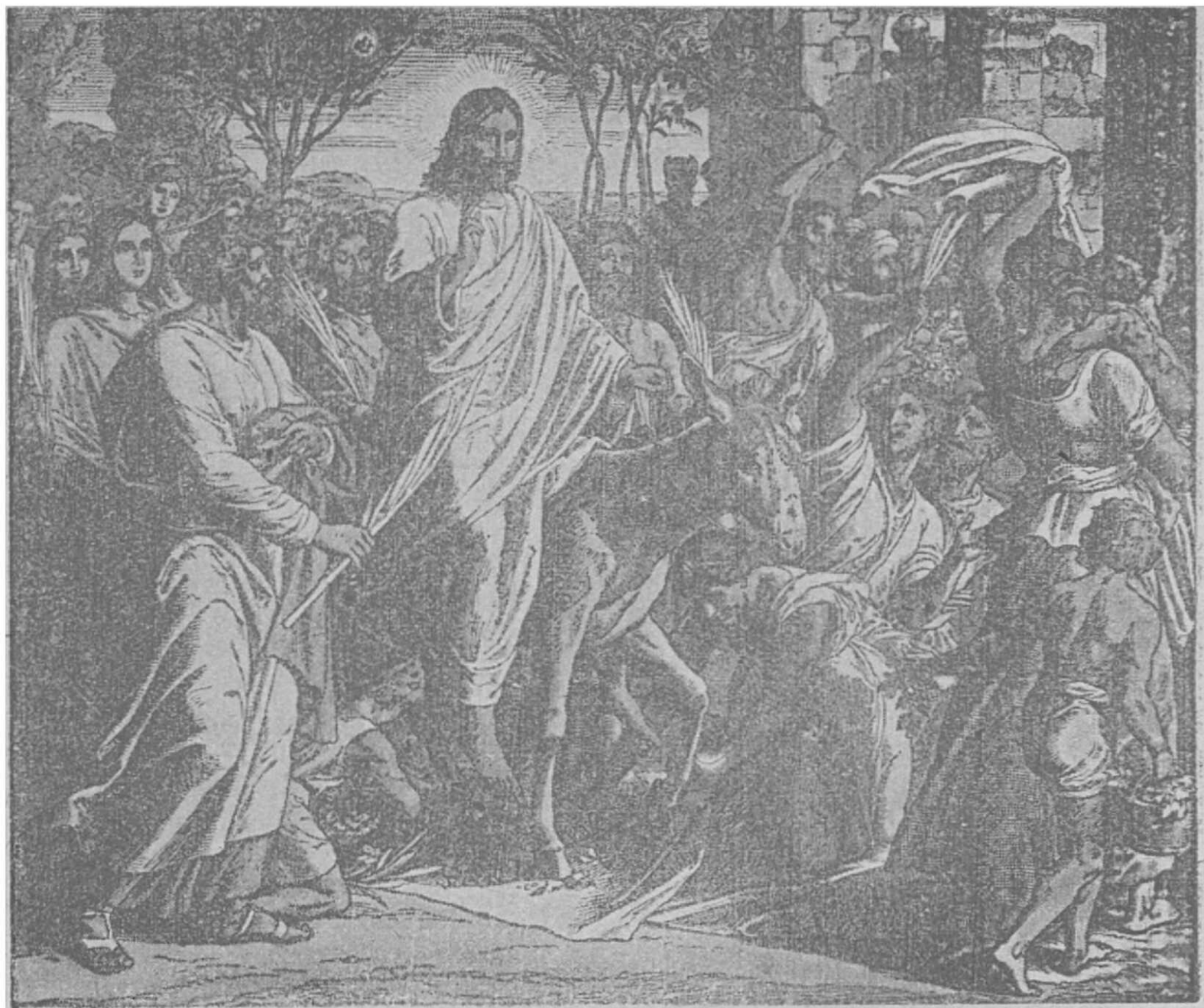
Pán Ježiš vo svätostánku.

Pán Ježiš prichádza do Jeruzalema. — ²Približovali sa veľkonočné sviatky. V Jeruzaleme bol veľký ruch. Zo všetkých krajín prichádzali pútnici, aby v Jeruzaleme slávili Veľkú noc. Aj Pán Ježiš išiel do Jeruzalema. Sadol si na oslicu, ako to bolo zvykom v Jeruzaleme, a spolu s učeníkmi vchádzal do mesta. Keď sa to v Jeruzaleme dozvedeli, išli mu v ústrety a slávnostne ho privítali. Kývali mu palmovými ratolesťami a volali:

— Hosana, sláva, nech je požehnaný, kto prichádza v mene Pánovom! Sláva mu na výsostiach!

Židovským kňazom a zákoníkom sa to nelúbilo. Radi by boli Pána Ježiša chytili, aby ho zabili. Ale báli sa ľudu. Vtedy im prišiel na pomoc Judáš, jeden z apoštolov, a pýtal sa ich:

— Čo mi dáte, keď vám ho vydám do rúk?

Sľúbili mu tridsať stricborných. Zradcovi Judášovi to bolo po vôli. Neskôr im skutočne vydal Pána Ježiša, aby ho mohli nenápadne chytiť.

*

Pán Ježiš prichádza na oltár. — ¹Pán Ježiš prichádza v omši svätej na naše oltáre. Pred premenením spievame: Hosana, sláva, nech je požehnaný, kto prichádza v mene Pánovom! Takto vítame Pána Ježiša, ktorý v podobe chleba a vína prichádza k nám.

Na oltári je svätostánok. Tam je Pán Ježiš stále s nami. Na znamenie, že živý Pán Ježiš býva vo svätostánku, horí pred oltárom večné svetlo. Pretože Pán Ježiš prebýva vo svätostánku na oltároch, voláme sväté telo a krv Pána Ježiša Sviatosťou Oltárnou.

Pán Ježiš tak miloval ľudí, že chcel ostať tajomným spôsobom tu medzi nami. Je tu prítomný celý, nerozdielny, v každej čiastočke zdanlivého chleba a vína ako Boh a človek. Keď kňaz láme svätú

llostiu, neláme telo Pána Ježiša, len podobu chleba. I keď je vo svätostánku mnoho svätých Hostií, alebo keď je Sviatosť Oltárna v mnohých svätostánkoch naraz, je to vždycky jeden a ten istý Pán Ježiš. Preto je Sviatosť Oltárna veľkým tajomstvom.

*

Dietky navštevujú Pána Ježiša. — ²Pán Ježiš povedal:

— **Nechajte malučkých prísť ku mne!**

Dobré dietky rady chodia do kostola, aby navštívili Pána Ježiša, ktorý býva v podobe bielej Hostie vo svätostánku. Pred oltárom, kde horí večné svetlo, pokľakajú si, aby pozdravili Pána Ježiša.

Vždy, keď idete okolo kostola, myslite na to, že tam býva vo svätostánku Pán Ježiš. Povedzte potichu: Pochválený buď Ježiš Kristus! Chlapci si pozdvihnú čiapku, dievčatá sa prežehnajú pri pozdrave. Ak máte čas, vojdite vždy na malú návštevu do kostola, ak je otvorený. Pán Ježiš sa bude tešiť a požehná vás.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto je prítomný vo Sviatosti Oltárnej?

²**Živý Pán Ježiš.**

Čo máme robiť pred Sviatosťou Oltárnou?

²**Kľaňať sa Pánu Ježišovi, ktorý je v nej prítomný. Kto nás požehnáva, keď kňaz dáva požehnanie so Sviatosťou Oltárnou?**

³**Sám Pán Ježiš.**

Máme navštevovať Pána Ježiša vo Sviatosti Oltárnej?

²**Hej, čím častejšie a pobožnejšie.**

*

Cvičenie: Nakreslite si večnú lampu! Nakreslite si svätostánok podľa tabule! Zaznačujte si do sošitu, keď navštívite Pána Ježiša vo svätostánku! Robte si záznamy cez celý mesiac!

*

Otázky: *Ako vítali Pána Ježiša, keď prichádzal do Jeruzalema? — Lúbilo sa to jeho nepriateľom? — Kto išiel zradiť Pána Ježiša? — Kde prichádza Pán Ježiš medzi nás? — Ako ho máme vítať? — Kde býva Pán Ježiš medzi nami? — Čo nám pripomína, že Pán Je-*

žiš tu žije medzi nami? — Prečo voláme telo a krv Pána Ježiša Svätosťou Oltárnou? — Je Pán Ježiš prítomný v každej čiastočke chleba a vína? — Láme kňaz telo Pána Ježiša, keď rozlomá svätú Hostiu? — Prečo je Svätosť Oltárna veľkým tajomstvom? — Ako volal k sebe Pán Ježiš dietky? — Kde môžeme navštíviť Pána Ježiša? — Na čo máme myslieť, keď ideme okolo kostola? — Ako máme pozdraviť Pána Ježiša? — Smieme vojsť do kostola na návštevu, keď je kostol otvorený?

*

Takto sa modlíme pred svätostánkom:

Na kolená padáme,
vrúcny hlasom voláme:
Buď od nás vždy velebená
Svätosť Oltárna!

Tu je všetkých pánov Pán,
tu je všetkých kráľov Kráľ.
Buď od nás vždy velebená
Svätosť Oltárna!

ÚLOHA 44.

(Sväté prijímanie.)

Sväté prijímanie.

Manna na púšti. — ⁴Izraelský ľud reptal proti svojmu vodcovi, Mojžišovi, keď nebolo na púšti chleba. Mojžiš im na rozkaz Boží povedal:

— Zajtra ráno nasýtite sa chlebom, ktorý vám dá Pán.

Na druhý deň ráno bola zem posypaná niečím, čo vyzeralo ako biele krúpy. Ľud sa pýtal:

— Čo je to?

Mojžiš odpovedal:

— To je ten chlieb, čo vám dáva jesť Pán.

Bola to manna, ktorá mala chuť ako chlieb s medom. Štyridsať rokov jedli mannu na púšti, kým neprišli do sľúbenej zeme.

Manna je obrazom Sviatosti Oltárnej, ktorú požívame vo svätom prijímaní. Pán Ježiš sľúbil chlieb s neba, keď povedal:

— Ja som chlieb života. Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil s neba. Kto bude jesť tento chlieb, bude žiť na veky. Kto nebude jesť telo moje a piť krv moju, nebude mať život v sebe. Kto bude jesť moje telo a piť moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom.

Na poslednej večeri potom Pán Ježiš dal jesť svoje telo a piť svoju krv v podobe chleba a vína.

Slová stotníkove. — ³Stalo sa to v Kafarnaume. Istý pohanský stotník prišiel k Pánu Ježišovi a prosil ho:

— Pane, môj sluha leží v ťažkej nemoci a veľmi sa trápi.

Pán Ježiš hneď odpovedal:

— Prídem a uzdravím ho.

Stotník veril, že Pán Ježiš môže uzdraviť chorého, i keď nevojde do domu. Nechcel unúvať Pána Ježiša a povedal:

— Pane, nie som hodný, aby si vstúpil pod moju strechu, ale povedz len slovo a uzdraví sa môj sluha!

Pánu Ježišovi sa ľúbila veľká viera tohto pohanského dôstojníka. Pochválil ho pre jeho vieru a povedal mu:

— Ako si uveril, tak nech sa ti stane!

A v tej chvíli sa uzdravil jeho sluha.

*

Sväté prijímanie — ²Dievky sa chystaly na prvé sväté prijímanie. Vedely, že Pán Ježiš príde do ich duše, a preto sa veľmi tešily a usilovne sa učily, aby si čím lepšie pripravily dušu na prijatie takého veľkého hosťa.

Pred svätým prijímaním si očistily dušu od hriechov vo svätej spovedi. Rodičia im kúpili nové šaty. Dievčatá sa obliekli do bieleho. V deň svätého prijímania od polnoci nič nejedli, ani nepili. V kostole bola veľká slávnosť. Konečne prišla chvíľa svätého prijímania. Každé dieťa dostalo sväté telo a krv Pána Ježiša v podobe bielej Hostie. Pán Ježiš vstúpil do detských sŕdc. Iste sa veľmi tešil, lebo duše všetkých dieťok boli čisté a dievky horlivo sľubovaly, že budú dobré a Pána Ježiša neprestanú milovať.

*

Naučte sa nazpamäť!

Čo požívame pri svätom prijímaní?

²Telo a krv Pána Ježiša v podobe chleba.

Ako sa treba pripraviť na sväté prijímanie?

²Dušu si očistiť vo svätej spovedi a túžobne očakávať Pána Ježiša.

Ako sa treba pripraviť telesne na sväté prijímanie?

²Tak, že v deň svätého prijímania od polnoci až do prijímania nič nejeme a nepijeme, slušne a čisto sa oblcčieme.

Aké milosti dostaneme vo svätom prijímaní?

³Milosť posväcujúca sa zväčší a dostaneme silu proti zlým náklonnostiam a chuť k dobrému.

Je osožné a dobré prijímať Sviatosť Oltárnu často?

³Hej, ba je dovolené aj každodenne prijímať, ale len po náležitej príprave.

✱

Cvičenie: Urobte si rozvrh dní v celom roku, na ktoré by ste chceli ísť na sväté prijímanie! Pousilujte sa, aby ste si takto zostavený rozvrh uskutočnili!

✱

Otázky: Aký chlieb dostal izraelský ľud na púšti? — Čoho obrazom je manna? — Ktorý je opravdivý chlieb z neba? — Čo povedal Pán Ježiš o nebeskom chlebe? — Čo bude s tými, ktorí budú jesť telo a piť krv Pána Ježiša? — Kedy dal Pán Ježiš jesť svoje telo a piť svoju krv? — Kto prišiel k Pánu Ježišovi v Kafarnau-me s prosbou, aby uzdravil jeho sluhu? — Čo veril stotník? — Čo povedal Pánu Ježišovi? — Kedy opakujeme slová tohto stotníka? — Ako sa pripravovali dietky na prvé sväté prijímanie? — V akej podobe dostaly dietky telo a krv Pána Ježiša? — Prečo sa mohol Pán Ježiš tešiť, keď vstúpil do detských srdiec? — Čo sľubovali dietky, keď prijaly Pána Ježiša?

✱

Modlime sa často takto:

²Ježiš, Ježiš, príď ku mne,
ó, jak túžim po Tebe!
Tys' najdrahší priateľ môj,
príď do srdca, Ježiš môj,
príď do srdca, Ježiš môj!

Pomodlime sa aj slovami stotníka!

²Pane, nie som hodný, — aby si vošiel pod strechu moju, — ale povedz len slovo — a uzdraví sa duša moja!

Pokánie.

Kráľ Dávid prosí o odpustenie. — ⁴Kráľ Dávid sa dopustil ťažkého hriechu. So zlým úmyslom poslal list svojmu vojvodcovi. V liste mu rozkázal, aby postavil Uriáša, istého udatného vojaka, na najnebezpečnejšie miesto v boji. Chcel, aby Uriáš padol, aby si mohol vziať jeho vdovu za manželku. Uriáš padol v boji a Dávid si vzal vdovu Betsabé za manželku.

Vtedy Pán Boh poslal k Dávidovi proroka Natana. Tento pokarhal kráľa a vyčítal mu jeho ťažké previnenie. Dávid uznal svoj hriech a povedal:

— Zhrešil som proti Pánu Bohu.

Potom zo srdca oľutoval svoj hriech a prosil Pána Boha:

— Zmiluj sa nado mnou, Bože, podľa svojho veľkého milosrdenstva. Odvráť svoju tvár od mojich hriechov a každú nepravosť moju sotri. Čisté srdce stvor vo mne, Bože, a pravého ducha obnov v mojom vnútri.

Pretože Dávid kajúcne ľutoval svoje hriechy, Pán Boh mu odpustil. Ale musel znášať trest Boží, mnoho zármutku a nešťastia. Jeho vlastný syn sa obrátil proti nemu a chcel ho shodiť s trónu. Hoci Dávid chcel svojho nezdarného syna zachrániť, tento biedne zahynul.

*

Založenie sviatosti pokánia. — ²Večer toho dňa, keď Pán Ježiš vstal zmŕtvych, učeníci boli pospolu v Jeruzaleme. Naraz videli, že Pán Ježiš stojí vprostriedku medzi nimi. Pán Ježiš ich pozdravil:

— Pokoj s vami! Nebojte sa, ja som to!

A ukázal im svoje ruky a svoj bok. Učeníci sa potešili. Pán Ježiš im zasa hovoril:

— Pokoj s vami! Ako mňa poslal Otec, tak posielam i ja vás.

Potom dýchol na nich a pokračoval:

— Prijmite Ducha Svätého! Ktorým odpustíte hriechy, budú im odpustené, ktorým zadržíte, budú im zadržané.

Týmito slovami Pán Ježiš dal apoštolom moc, aby mohli kajúcim hriešnikom odpúšťať hriechy. Táto moc prešla od apoštolov na biskupov a kňazov.

Marienka ľutuje, že bola zlá. —²Marienka často nahnevala svojich rodičov. Nechcela poslúchať, robila všetko navzdory a bola veľmi roztopašná. Raz jej potom mamička vysvetlila, že svojou neposlušnosťou uráža aj Pána Boha. Mamička jej ukázala Pána Ježiša na kríži a povedala:

— Pán Ježiš aj za tvoje hriechy trpel. Aj ty si viinná, že Pán Ježiš na kríži umrel.

Keď to Marienka počula, veľmi jej bolo ľúto, že bola zlá. Myslela si, že Pán Boh jej to už nikdy neodpustí. To ju veľmi zarmútilo. Napokon opýtala sa mamičky, ako by to mohla napraviť.

— Vidím, že ti je to ľúto, — povedala mamička, — a keď sa polepšíš. Pán Boh ti to odpustí. Keď budeš väčšia, vyspovedáš sa a tak si očistíš dušu.

Marienka sa veľmi tešila a viac už nehnevala rodičov.

*

Naučte sa nazpamäť!

Načo založil Pán Ježiš sviatosť pokánia?

³Aby sme mohli očistiť svoju dušu od hriechov po krste spáchaných.

Komu dal Pán Ježiš moc odpúšťať alebo zadržať hriechy?

²Apoštolom.

Na koho prešla táto moc od apoštolov?

²Na biskupov a kňazov.

Aké milosti dostávame od Pána Boha vo sviatosti pokánia?

⁴Milosť posväcujúcu, aby sme boli milí Pánu Bohu, a milosť pomáhajúcu, aby sme mohli začať znova žiť podľa prikázaní.

Odpustí nám Pán Boh vo sviatosti pokánia aj zaslúžený trest?

³Hej, trest večný úplne a časné tresty zčiasťky.

*

Cvičenie: Už teraz si zaumieňte, že sa čo najskôr pousilujete očistiť si dušu od hriechov! Napíšte si do sošitu, v čom sa polepšíte hneď, čo a ako napravíte svoje previnenia!

Otázky: Ako sa dopustil kráľ Dávid ťažkého hriechu? — Kto pokarhal Dávida? — Čo povedal Dávid, keď uznal, že zhrešil? — Ako ľutoval Dávid svoj hriech a ako prosil Pána Boha? — Odpustil mu Pán Boh? — Aký trest musel znášať za svoje previnenie? — Ako pozdravil Pán Ježiš svojich učeníkov, keď sa im zjavil po svojom zmŕtvychvstaní? — Čo im ukázal? — Čo im povedal? — Akými slovami im dal moc odpúšťať hriechy? — Čo vysvetlila mamička neposlušnej dcérke? — Ako možno napraviť previnenie?

*

Modlime sa s Dávidom kráľom!

Zmiluj sa nado mnou, Bože, — podľa svojho veľkého milosrdenstva! — Odvráť svoju tvár od mojich hriechov — a každú nepravosť moju sotri! — Čisté srdce stvor vo mne, Bože, — a pravého ducha obnov v mojom vnútri, amen!

ÚLOHA 46.

(Sviatosť pokánia.)

Príprava na svätú spoveď.

Márnotratný syn ľutuje svoje previnenie. — ³Pán Ježiš raz takto učil:

Istý otec mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi:

— Otče, vydaj mi z majetku moju časť!

Otec mu ju vydal. Syn odišiel do sveta a premárnil majetok. Keď už nemal ničoho, nastal v krajine hlad. Aj on začal trpieť biedu a hlad. Musel ísť k istému gazdovi za pastiera ošípaných. Rád by si bol zajedol hoc aj z pomyjí, čo dostávaly ošípané, ale nedali mu z nich. Vo svojej veľkej biede povedal v sebe: Sluhovia môjho otca majú chleba do sýtosti a ja tu hladujem. Pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče,

zhrešil som proti Bohu a proti tebe. Nezaslúžim si, aby si ma mal za syna. Budem u teba ako posledný sluha.

Veľmi ľutoval, že bol márnotravný, a bolelo ho, že bol k otcovi neláskavý a nevďačný. Rozhodol sa, že sa vráti k otcovi a napraví svoj hriech. Dúfal, že ho otec prijme aspoň za sluha.

*

Pán Ježiš odpúšťa kajúcej Magdaléne. — ⁴Istý popredný človek povolal Pána Ježiša na hostinu. Pán Ježiš prijal pozvanie a išiel k nemu. Hostiteľ sa volal Šimon.

Sotva zaujali miesta pri stole, prišla do domu istá žena, ktorá bola veľká hriešnica. Bola to Mária Magdaléna. Priklakla si k Ježišovým nohám, plakala a slzami máčala jeho nohy. Potom ich utierala svojimi vlasmi a mazala drahou voňavkou.

Keď to Šimon videl, neľúbilo sa mu, že Pán Ježiš dovolí, aby sa ho dotýkala hriešnica. Pán Ježiš vedel, čo myslí Šimon, preto sa obrátil k žene a povedal jej:

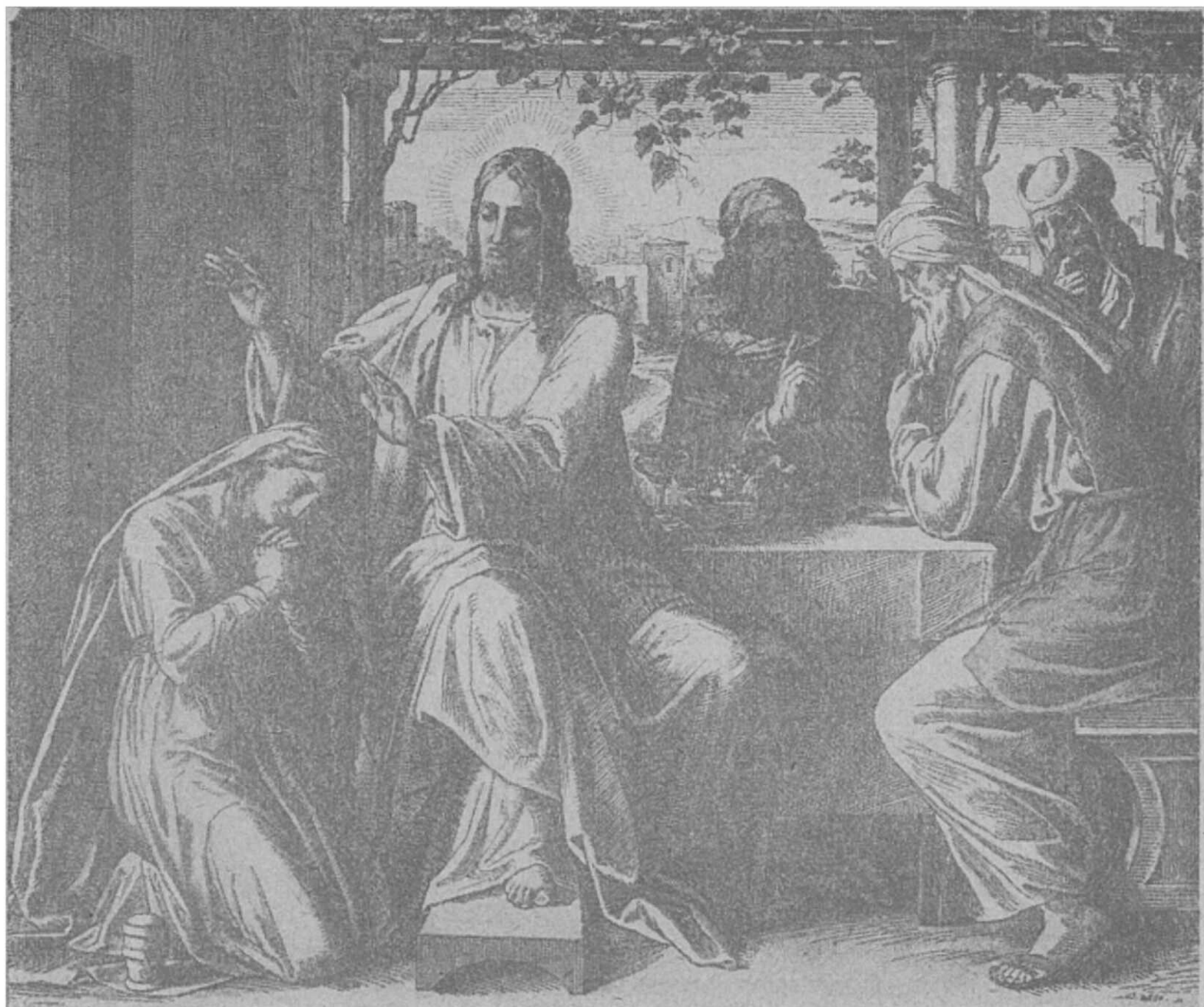
— Odpúšťam ti tvoje hriechy pre tvoju veľkú lásku. Id' v pokoji!

*

Spytovanie svedomia, ľútosť a silné predsavzatie. — ³Márnotravný syn rozmýšľal o svojej biede, do ktorej sa dostal pre hriech. Spoznal svoj veľký hriech, oľutoval ho a silne sa rozhodol, že pôjde k Otcovi, vyzná pred ním, že je hriešnikom, a čo sa dá, napraví. Takto musíme aj my najprv rozmýšľať o svojich hriechoch, spoznať, ako sme nimi urazili Pána Boha, aké nešťastie sme si nimi zaslúžili, a potom rozhodnúť sa, že sa ich už viac nedopustíme. Najmä všetky smrteľné hriechy musíme oľutovať, lebo bez ľútosti by sme sa od nich neočistili.

Kto ľutuje preto, že si zaslúži trest Boží, ktorého sa bojí, má ľútosť nedokonalú. Koho bolí, že svojimi hriechami urazil Pána Boha, ľutuje z lásky k Pánu Bohu, má ľútosť dokonalú. Ku svätej spovedi potrebujeme aspoň nedokonalú ľútosť.

Aby sme však zo srdca mohli ľutovať svoje hriechy, musíme naj-

prv vedieť, ktoré hriechy sme spáchali. Hriechy svoje spoznáme spytovaním svedomia. Podľa prikázaní Božích a cirkevných rad-radom zisťujeme, či sme sa proti nim neprevinili, a to myslením, slovom, skutkom alebo opustením a zanedbaním dobrého. Pri smrteľných hriechoch sa spytujeme aj na to, koľko ráz sme ich spáchali.

*

Naučte sa nazpamäť!

Ako sa máme pripravovať na prijatie sviatosti pokánia?

²Spytovať svoje svedomie, oľutovať hriechy a rozhodnúť sa, že sa polepšíme.

Ako máme spytovať svoje svedomie?

³Tak, že prosíme Pána Boha o pomoc a dôkladne a vážne rozmýšľame o tom, aké hriechy sme spáchali.

Ako máme ľutovať svoje hriechy?

³Tak, že myslíme na veľkú lásku Pána Boha k nám, na svoju nevďačnosť a nerozumnosť, že sme sa hriechom od Pána Boha odvrátili, na nebezpečenstvo, do ktorého sme sa následkom hriechov dostali, a pre všetko toto zarmucujeme sa, že sme svojej duši škodili.

Čo patrí ešte k príprave na svätú spoveď?

³Pevne sa rozhodnúť, že už nechceme spáchať hriechy a že chrániť sa budeme príležitosti k hriechu a zavinenú škodu nahradíme.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu najkratšiu modlitbu na vzbudenie dokonalej ľútosti! Takto: »Milý Bože, ľúto mi je, že som Ťa urazil. Milujem Ťa. Odpusť mi hriechy, amen!« Takto možno vzbudiť ľútosť aj v životnom nebezpečenstve, keď sa nemôžeme spovedať. Naučte sa to dobre!

*

Otázky: Čo žiadal istý syn od svojho otca? — Ako pochodil márnوترatný syn, keď už všetko premárnil? — Čo povedal v sebe, keď bol veľmi hladný? — Čo chcel urobiť? — Čím chcel byť u svojho otca? — Čo ľutoval? — Čo dúfal? — Kto povolal Pána Ježiša na hostinu? — Kto prišiel do domu, keď zaujali miesta pri stole? — Čo robila? — Čo sa neľúbilo Šimonovi? — Čo povedal Pán Ježiš žene? — V čom musíme nasledovať aj my márnوترatného syna? — Kto má ľútosť nedokonalú? — Kto má ľútosť dokonalú? — Ako poznáme, aké hriechy máme? — Podľa čoho spytujeme svoje svedomie? — Čo musíme vedieť pri smrteľných hriechoch?

*

Vzbuďme dokonalú ľútosť nad svojimi hriechami!

²Môj milý Ježišu, — Tvoja hláva bola trnám korunovaná, — lebo ja som hriešne veci myslel, — pozeral, počúval a rozprával. — Tvoje srdce bolo kopijou prerazené, — lebo som si hriešne veci žiadal. — Tvoje ruky byly klincami pribité, — lebo ja som hriešne veci robil. — Tvoje nohy byly klincami prebité, — lebo ja som po hriešnych cestách chodil. — Odpusť mi to, milý Ježišu, amen!

ÚLOHA 47.

(Sviatosť pokánia.)

Svätá spoved'.

Márnotratný syn vráti sa k otcovi. — ³Pán Ježiš učil ďalej o márnotratnom synovi:

Ked' sa márnotratný syn rozhodol, že odprosí svojho otca a napraví svoj hriech, hneď sa vybral na cestu domov. Otec mu už zďaleka išiel v ústrety. Ked' sa stretli, márnotratný syn kajúčne padol pred svojím otcom na kolená a vyznal svoju vinu:

— Otče, zhrešil som proti Bohu a proti tebe! Nezaslúžim si, aby si ma mal za syna. Chcem byť твоjím posledným sluhom.

Otec ho láskavo objal a všetko mu odpustil. Sluhom rozkázal:

— Prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Pripravte veľkú hostinu! Lebo môj syn bol stratený a teraz je zasa tu, bol mŕtvy a zas žije.

Pán Ježiš takto vysvetlil, že Pán Boh je najvyšší milosrdný a ochotne odpustí kajúcemu hriešnikovi.

Takto musíme aj my vyznať svoje hriechy vo svätej spovedi a byť ochotní za svoje hriechy zadosť urobiť.

*

Lekár našej duše. — ¹Pán Ježiš sa často stýkal s hriešnikmi. Keď to videli jeho nepriatelia, šomrali v sebe a hovorili:

— Tento sa schádza s hriešnikmi, ba aj jedáva s nimi.

Pán Ježiš poznal ich smýšľanie a preto povedal:

— Zdravý nepotrebuje lekára, ale chorý.

²Pán Ježiš bol opravdivým lekárom duše, lebo liečil hriešnikov, keď im odpúšťal hriechy. Takýmto lekárom duše je aj spovedný kňaz. Ak úprimne a úplne vyznáme svoje hriechy a ľutujeme ich zo srdca, odpustí nám ich namiesto Pána Boha. Tak sa vylieči naša duša zo smrteľnej choroby, lebo hriech privádza na nás horšie, ako je smrť a všetky choroby, to jest večné zatratenie. ³Musíme sa zo všetkých hriechov vyspovedať a ani jeden nezamlčať, aby sme nepochodili ako istý ranený vojak. Keď sa dostal do nemocnice a lekár ho prehliadal, ukázal svoje dve rany. Mal ešte jednu ranu, tú však zatajil a neukázal. Lekár liečil dve rany. Zatiaľ tretia rana bola najnebezpečnejšia a keďže lekár o nej nevedel, neliečil ju, takže čoskoro následkom tejto zatajenej rany vojak zomrel.

Takto by sme pochodili, keby sme zatajili nejaký ťažký hriech. Darmo by sme sa vyznali z ostatných, to by neosožilo. Zatajením jediného smrteľného hriechu dopustíme sa svätokrádeže. Keby sme však len zabudli povedať vo svätej spovedi niektorý hriech, spoveď by bola dobrá a platná.

*

Ako sa dievky spovedaly. — ¹Dievky sa dobre pripravily na svätú spoveď. Niektoré si aj napísaly svoje hriechy, aby vo svätej spovedi nič nezabudly. Keď odchádzaly do kostola, odprosily rodičov a sľúbily im, že sa polepšia. V kostole sa pekne správaly a po jednom pristupovali ku spovedelnici. Tam si kľakly a začaly sa spovedať prežehnaním. Potom hovorily:

— Ja, hriešne dieťa, spovedám sa Pánu Bohu a vám, duchovný otče, že som od svojej poslednej spovede spáchal tieto hriechy.

Tu potom povedaly, kedy sa spovedaly posledný raz, a vyznaly úprimne a zreteľne všetky hriechy, ktoré pri spytovaní svedomia uasly na svojej duši. Na konci, keď už viacej nemaly, dodaly:

— Na viacej hriechov sa už nepamätám.

Potom na výzvu spovedného otca ešte raz ľutovaly svoje hriechy takto:

— Ľutujem zo srdca všetky svoje hriechy, lebo som nimi urazil Pána Boha. Sľubujem, že sa polepším a viacej nezhreším.

Duchovný otec im ešte v krátkosti vysvetlil, ako sa majú chrániť od hriechov, a uložil im pokutu na zadosťučinenie. Keď urobil nad nimi na znamenie odpustenia hriechov znak svätého kríža, prežehnaly sa a tieto odchádzaly a pomodlily sa uloženú modlitbu.

Potom s radosťou išly domov a daly si veľmi pozor, aby sa nedopustily ani najmenšieho hriechu. Mamička doma povedala:

— Toto moje dieťa je, ako keby ho boli vymenili.

*

Naučte sa nazpamäť!

Ako sa treba spovedať?

²Úprimne, úplne a statočne povedať spovednému kňazovi svoje hriechy.

Kedy sa spovedáme úplne?

²Keď povieme i to, koľko ráz sme spáchali smrteľný hriech.

Čo máme robiť, keby sme boli zabudli niečo vo svätej spovedi vyznať?

²Pri najbližšej svätej spovedi to musíme povedať. Čo má robiť ten, kto zamlčal nejaký smrteľný hriech?

³Musí celú svätú spoveď zopakovať a povedať aj to, že zamlčal smrteľný hriech.

Čo treba odbaviť po svätej spovedi?

²Pokutu za hriechy na zadosťučinenie.

Smie spovedný kňaz vyzradiť niččo zo spovede?

²Nesmie, je povinný zachovať spovedné tajomstvo.

Čím môžeme získať odpustenie časných trestov mimo svätej spovede?

⁴Odpustkami.

Čo treba robiť, aby sme získali odpustky?

⁴Vykonať, čo Cirkev predpisuje na získanie odpustkov, a byť bez smrteľného hriechu.

*

Cvičenie: Uložte si za každý spáchaný hriech, najmä smrteľný, nejakú pokutu! Zapisujte si ju každodenne a usilujte sa ju aj vykonať! Odpíšte si s tabule niektoré odpustkové modlitby!

*

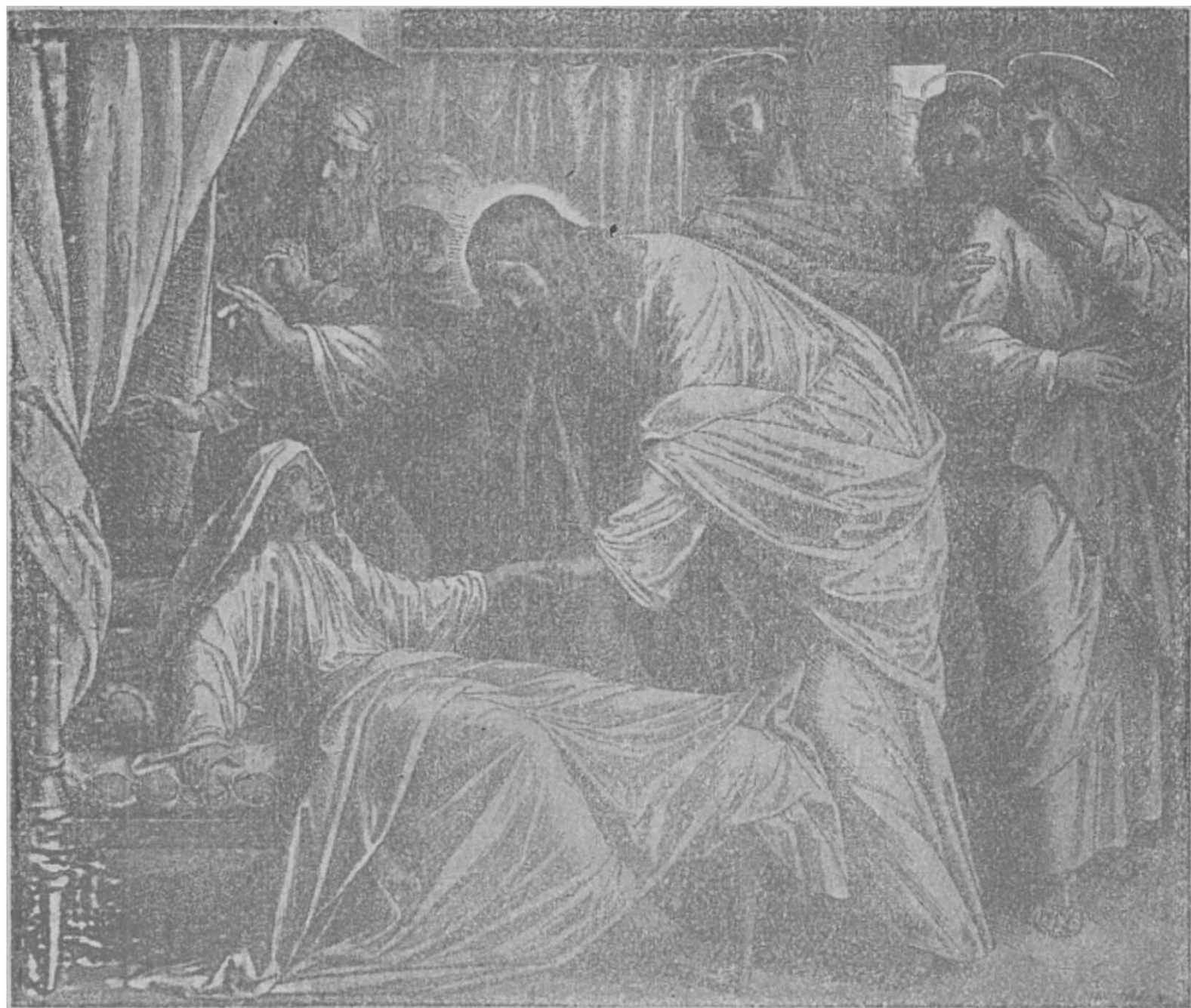
Otázky: *Ako sa vyznal zo svojej viny márnotravný syn, keď sa stretol s otcom? — Čo urobil otec, keď sa syn vrátil? — Čo povedal? — Kto je lekárom hriešnej duše? — Kto je ešte lekárom duše? — Prečo je hriech chorobou duše? — Ako by sme pochodili, keby sme zamlčali niektorý hriech? — Čoho sa dopustí, kto vedome zamlčí vo svätej spovedi smrteľný hriech? — Čo urobily dietky, keď sa išly spovedať? — Ako sa začaly spovedať? — Ako ľutovaly ešte raz svoje hriechy? — Čo odbavily po svätej spovedi?*

*

Pomodlime sa niektoré odpustkové modlitby!

Ježišu, milosrdenstvo! (100 dní). — Srdce Ježišovo, v Tebe dôverujem. (300 dní.) — Najsladší Ježišu, nebuď mi Sudcom, ale Spasiteľom! (50 dní.) — Nepoškvrnene počatá Panna, buď mi na pomoci! (100 dní.)

ÚLOHA 48.

(Sväté pomazanie.)

Sväté pomazanie.

Pána Ježiša volajú k umierajúcej dcére Jairovej.
Raz prišiel k Pánu Ježišovi popredný mestský úradník Jairus. Jeho dvanásťročná dcéra bola ťažko chorá a bál sa, že umrie. S plačom prosil Pána Ježiša:
— Pod' do môjho domu, moja dcéra umiera!

Pán Ježiš hneď išiel k umierajúcemu dievčaťu. Naraz pribehol z domu posol a oznamoval:

— Jairus, tvoja dcéra umrela. Neunúvaj učiteľa, už je aj tak neskoro!

Otec sa veľmi zarmútil. Ale Pán Ježiš ho potešil: — Neboj sa, ale maj dôveru a dievča zase ožije! Vnútri bol veľký plač. Pána Ježiša zaviedli k dievčaťu. Pán Ježiš chytil dievča za ruku a povedal:

— Dievča, vstaň!

Dievča hneď vstalo. Pán Ježiš rozkázal rodičom, aby mu dali jesť a aby nerozchyrovali tento zázrak.

*

Čo učil svätý Jakub apoštol o pomazaní chorých. — ⁴Pán Ježiš mal veľkú lásku ku chorým a mnohých z nich uzdravil. Podľa jeho príkladu aj apoštolovia sa starali o chorých. Svätý Jakub apoštol hovorí o tom v liste, ktorý napísal veriacim:

— Ak voľakto ochorie medzi vami, zavolajte kňaza Cirkvi a nech sa modlia nad ním a nech ho pomazú olejom v mene Pánovom. Modlitba viery uzdraví chorého a keď má hriechy, budú mu odpustené.

Z tohto listu svätého Jakuba vieme, že už apoštolovia dávali chorým sväté pomazanie. Apoštolovia to robili podľa rozkazu a ustanovenia Pána Ježiša.

*

Babička dostala sväté pomazanie. — ³Babička ťažko ochorela. Zavolali k nej dôstojného pána farára, aby ju vyspovedal. V izbe pripravili stôl, prikryli ho bielym obrusom, postavili naň dva svietniky so sviečkami a kríž. Pán farár priniesol Sviatosť Oltárnu, Božie telo v podobe chleba. Všetci si pokľakli, aby sa klaňali Pánu Ježišovi vo Sviatosti Oltárnej prítomnému. Potom na chvíľku vyšli všetci von, kým sa babička vyspovedala. Dostala sväté prijímanie. Potom jej dal duchovný otec sväté pomazanie. Posväteným olejom pomazal jej oči, uši, nos, ústa, ruky a nohy a pri tom sa modlil:

„Týmto svätým pomazaním a dobrotivým milosrdenstvom svojím nech ťi odpustí Pán, čo si previnila zrakom, sluchom, čuchom, chuťou a rečou; hmatom a chôdzou!“

Babička sa veľmi tešila, že takto sa pripravila na to, aby s čistou dušou mohla predstúpiť pred Pána Boha, keby zomrela. Ale Pán Boh ju ešte uzdravil. Zomrela až o rok neskôr, keď zasa ochorela a znova sa pobožne pripravila na smrť.

Naučte sa nazpamäť!

Pre koho ustanovil Pán Ježiš sviatosť svätého pomazania?

³Pre ťažko chorých a umierajúcich.

Kto má prijať sväté pomazanie?

³Každý kresťan-katolík, ktorý už užíva svoj rozum, keď je vážne chorý.

Ako sa treba pripraviť na prijatie svätého pomazania?

³Vyspovedať sa, alebo ak to už chorý nemôže, vzbudiť v sebe ľútosť za hriechy, a odovzdať sa do vôle Božej.

Ako pomáha sväté pomazanie duši chorého?

⁴Tak, že sotiera hriechy a odpúšťa tresty za ne, zväčšuje milosť posväcujúcu a posilňuje chorého v trápeniach a pokušeniach.

Pomáha sväté pomazanie aj telu?

⁴Hej, uľavuje bolesti a často vráti chorému aj zdravie.

*

Cvičenie: Napíšte si do sošitu, čo všetko by ste museli hneď robiť, keby ste museli zajtra ráno umrieť! Nakreslite podľa tabule stôl, ktorý je pripravený na príchod kňaza do domu!

*

Otázky: Čo prosil Jairus od Pána Ježiša? — Čo povedal Pán Ježiš, keď sa dozvedel, že dcéra Jairova už umrela! — Čo povedal Pán Ježiš mŕtvemu dievčaťu? — Podľa koho príkladu starali sa apoštolovia o chorých? — Čo o tom písal svätý Jakub apoštol? — Čo vieme z toho listu svätého Jakuba? — Čo pripravili v dome, keď bola babička veľmi chorá? — Čo priniesol dôstojný pán farár? — Ktoré sviatosti prijala babička najprv? — Ako jej dával pán farár sväté pomazanie? — Čo sa modlil pri dávaní svätého pomazania? — Prečo sa tešila babička? — Umrela babička po prijatí sviatosti? — Prijala neskôr ešte raz sväté pomazanie?

*

Pomodlime sa, aby sme nezomreli bez prípravy na smrť!

Od náhlej a nenadálej smrti — vysloboď nás, Pane!

Pastier duší.

Kňaz v službách Pána Boha. — ¹Pán Boh si vždy vyvolil ľudí, ktorí na jeho rozkaz hlásali ostatným ľuďom Božie pravdy, pripomínali im Božie prikázania a modlili sa v mene ostatných. Takíto boli proroci a iní mužovia v službách Pána Boha. Pán Ježiš si tiež vyvolil apoštolov, ktorým rozkázal, aby sa starali o duše, aby pomáhali ľuďom získať si milosť Božiu. Pán Ježiš povedal raz týmto svojim vyvoleným:

— Kto vás počúva, mňa počúva, kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Ako mňa poslal Otec, tak posielam i ja vás.

Rozkázal im, aby krstili, aby učili a aby konali na jeho pamiatku, čo on konal na poslednej večeri. Tak ako Pán Ježiš bol pastierom duší, aj apoštolovia a ich nástupcovia majú byť pastiermi duší.

Vo svätých knihách už dávno bolo napísané:

»Boj sa Pána z celej duše a cti si jeho kňazov!«

*

Apoštolovia ustanovujú biskupov a kňazov. — ³Svätý Pavol apoštol horlivo hlásal medzi pohanmi učenie Pána Ježiša. Všade zakladal obce veriacich a ustanovoval učiteľov a predstavených. Boli to nábožní a múdri mužovia, ktorých vyvolil za sluhov Božích. Kládol na nich ruky, modlil sa nad nimi a dával im takú moc a rozkazy, aké i on dostal od Pána Ježiša.

Duch Svätý posilnil týchto mužov a posvätil ich, aby boli dobrými pastiermi a učiteľmi veriacich. Títo zastupovali apoštolov vo všetkom, učili, krstili, konali obeť tela a krvi Pána Ježiša, odpúšťali hriechy kajúcim a veriaci ich tak poslúchali ako apoštolov. Boli dozorcami nad veriacimi. Dozorca znamená biskupa. Podrobne boli ustanovovaní aj ich pomocníci, ktorí sa volali staršími ľudu alebo kňazmi.

Takto svätili aj ostatní apoštolovia vyvolených mužov za biskupov a kňazov. Robili to mocou, ktorú dostali od Pána Ježiša.

Ako apoštolom pomáhal Duch Svätý, tak pomáha aj biskupom a kňazom v ich učiteľskom, pastierskom a kňazskom povolaní.

*

Klerici a kňazi. — ⁴Tí, čo sa chystajú na kňazstvo, volajú sa klerici. Kto sa chce stať kňazom, musí sa mnoho učiť a mnoho rokov sa pripravovať v seminári. Ak je skutočne súci, pán biskup ho vysväťí za kňaza. Keď potom slúži prvú svätú omšu, je to veľká slávnosť. Potom dáva prvý raz veriacim kňazské požehnanie.

Vysvätený kňaz dostane kňazskú moc, takže môže premeniť chlieb a víno na sväté telo a krv Pána Ježiša, môže odpúšťať hriechy, môže krstiť a iné sviatosti vysluhovať. Je pastierom duší, lebo sa má starať o duše. Je povinný modliť sa každý deň z modlitebnej knižky, ktorá sa volá breviár, a nesmie sa oženiť. Tí kňazi, ktorí žijú v kláštoroch, volajú sa rehoľníkmi.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto môže vysvätiť niekoho za kňaza?

³Biskup vo sviatosti posvätenia kňazstva.

Akú moc dostane kňaz, keď ho biskup vysväťí?

³Aby mohol chlieb a víno p r e m e ň a ť na sväté telo a krv Pána Ježiša, aby mohol hriechy o d p ú š ť a ť a iné sviatosti vysluhovať a aby mohol učenie Pána Ježiša h l á s a ť.

Akú milosť dostane vysvätený kňaz vo sviatosti posvätenia kňazstva?

⁴Zväčší sa v jeho duši milosť posväcujúca a dostane milosť pomáhajúcu, aby mohol svoje kňazské povinnosti dobre konať.

*

Cvičenie: Opíšte si v sošite, čo všetko môže robiť kňaz v kostole, čo ostatní nemôžu! Ktorá práca kňaza sa vám páči najviac?

*

Otázky: Čo robili tí, ktorých Pán Boh vyvolil za svojich sluhov? — Načo si vyvolil Pán Ježiš apoštolov? — Čo povedal Pán Ježiš o apoštoloch? — Čo im rozkázal? — Čo bolo už dávno napísané o kňazoch? — Koho ustanovil svätý Pavol, keď zakladal obce veriacich? — Ako to robil? — Čo robili títo mužovia? — Ako sa volali? — Akou mocou vysviacali apoštolovia biskupov a kňazov? — Kto pomáha biskupom a kňazom v ich povolaní? — Ako sa volajú tí, čo sa pripravujú na kňazstvo? — Ktorých vysväťí pán biskup za

kňazov? — Kedy dáva vysvätený kňaz prvý raz kňazské požehnanie? — Čím je kňaz pre duše? — Čo je povinný kňaz každý deň odbavovať? — Ako sa volajú kňazi, ktorí bývajú v kláštoroch?

Modlime sa za dobrých kňazov!

Dobrý Pán Ježiš, — ktorý si najvyšším kňazom a pastierom ľudských duší, — daj nám dobrých kňazov, — aby sa s úspechom starali o našu dušu, amen!

ÚLOHA 50.

(Manželstvo.)

Kresťanská rodina.

Pán Boh ustanovil manželstvo v raji. — ³Pán Boh stvoril Adama a Evu a povedal im:

— Množte sa a naplňte zem!

Eva bola manželkou a pomocnicou Adama. Pán Boh chcel, aby boli spolu šťastní a aby svoje dietky vychovávali v bohabojnosti a v statočnosti.

Toto manželstvo ešte nebolo sviatosťou. Pán Ježiš povýšil manželstvo na sviatosť, lebo chcel, aby manželia dostali od Pána Boha milosť a pomoc, aby mohli dobre konať svoje povinnosti-manželské.

*

Apoštolské učenie o manželstve. — ⁴Svätý Pavol apoštol vo svojich listoch, čo napísal veriacim, takto učil o manželstve:

— Manželstvo je veľká sviatosť v Kristu a Cirkvi. Muž nech miluje svoju manželku a manželka nech miluje svojho muža. Nie ja, ale Pán Ježiš nariaďuje: Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje!

Miešané manželstvo. — ⁴Cirkev chráni veriacich od nešťastného manželstva najmä tým, že nedovoľuje vstupovať do životného sväzku s inovercami. Neshoda v manželstve môže byť na veľkú duševnú škodu manželov a ešte viac môže škodiť duši ich dietok. Takéto manželstvo volá sa miešané. Cirkev ho dovoľuje len celkom výnimočne, keď sa napred zaistí, že všetky dietky z neho pochádzajúce budú pokrstené a vychovávané v náboženstve kresťansko-katolíckom.

*

Naučte sa nazpamäť!

Na čo založil Pán Ježiš sviatosť manželstva?

⁴Aby manželia dostali milosť a pomoc na verné a statočné konanie manželských povinností.

Ktoré sú povinnosti manželov?

³Vo vernosti a láske spolu nažívať až do smrti a dieťky nábožne vychovávať.

Je dovolené rozlúčiť kresťanskú rodinu?

³Nie, otec, matka a dieťky tvoria sväzok nerozlúčiteľný.

*

Cvičenie: Napíšte do sošitu, čo by bolo v rodine, v ktorej otec a matka nie sú obaja kresťania-katolíci! V čom by sa neshodovali rodičia?

*

Otázky: Kto ustanovil manželstvo? — Čo povedal Pán Boh Adamovi a Eve? — Čím sa stala Eva v raji? — Čo chcel Pán Boh? — Bolo toto manželstvo sviatosťou? — Kto povýšil manželstvo na sviatosť? — Prečo? — Ako učil svätý Pavol o manželstve? — Kto nariaduje, aby manželstvo bolo nerozlúčiteľné? — Čím chráni Cirkev veriacich od nešťastného manželstva? — Prečo nedovoľuje Cirkev miešané manželstvo? — Čo žiada Cirkev, keď predsa dovolí výnimočne miešané manželstvo?

*

Pomodlime sa za svojich rodičov!

Prosíme Ťa, milý Ježišu, — aby si požehnal našich rodičov. — Daj im mnoho milosti, aby nás dobre vychovávali — a aby boli šťastní na zemi a v nebi, — spolu s nami, amen!

Modlitba.

Pán Boh nemá rád zlú modlitbu. — ³Židia sa často modlievali len ústami, ale nie celou dušou. Pán Boh im raz odkázal skrze svojho proroka:

— Tento ľud chváli ma ústami, ale jeho srdce je ďaleko odo mňa. Pánu Bohu sa ľúbi pobožná, pokorná a dôverná modlitba.

*

Pán Ježiš učí apoštolov modliť sa. — ²Pán Ježiš sa mnoho modlieval k svojmu nebeskému Otcovi. Niekedy sa modlil cez celú noc. Raz ho poprosili učeníci, aby ich naučil modliť sa. Pán Ježiš im nato povedal:

— Keď sa modlíte, hovorte:

Otče náš, ktorý si na nebesiach,
posväť sa meno Tvoje,
príď kráľovstvo Tvoje,
buď vôľa Tvoja ako v nebi tak i na zemi,
chlieb náš každodenný daj nám dnes
a odpusť nám naše viny ako i my odpúšťame
svojim vinníkom,
a neuvod' nás do pokušenia,
ale zbav nás od zlého. Amen!

³O modlitbe povedal Pán Ježiš svojim učeníkom:
— Proste a dá sa vám! Hľadajte a nájdete! Kľop-
te a otvorí sa vám!

Inokedy zas povedal:

— Keď budú dvaja spolu niečo prosiť, môj Otec nebeský im to dá. Lebo kde sa dvaja alebo traja sí-
du v mojom mene, ja budem tam s nimi.

⁴Pánu Bohu sa ľúbi modlitba spoločná. Spolu sa má modliť kresťanská rodina, otec, matka s deťmi. Spolu sa modlievame v kostole alebo na pobož-
nostiach mimo kostola. Cirkev je veľkou rodinou a keď sa modlíme s Cirkvou, spolu sa modlí s nami aj Pán Ježiš.

Modlitba k Panne Márii. — ²K Panne Márii. Matke Božej, modliame sa slovami anjela Gabriela a svätej Alžbety:

**Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s Tebou,
požehnaná si medzi ženami
a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš.**

Cirkev pridáva k tejto modlitbe prosbu:

**Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych
teraz i v hodinu smrti našej. Amen.**

³Spoločná modlitba na uctievanie Pána Ježiša s jeho Matkou, Panou Máriou, je svätý ruženec.

*

Naučte sa nazpamäť!

S kým sa rozprávame, keď sa modlíme?

²S Pánom Bohom.

Načo sa modliame?

³Aby sme Pána Boha oslavovali a chválili, za jeho dary ďakovali a niečo od neho prosili.

Načo sa modliame ku svätým?

³Aby sme ich prosili, aby oni prosili za nás Pána Boha.

Za koho sa máme modlievať?

²Za rodičov a predstavených, za živých a mŕtvych, priateľov a nepriateľov a za požehnanie Božie pre celý svet.

Keď sa máme modliť?

²Ráno a večer, v nebezpečenstve, pred jedením a po jedení a najmä pri službách Božích.

*

Cvičenie: Narobte si 7 lístkov a na každý napíšte jednu prosbu Otčenáša! Počítajte lístky, smiešajte ich a zostavte podľa správneho poradia! Skúste si napísať do sošitu krátku modlitbu, v ktorej prosíme Pána Boha, aby vám pomáhal byť dobrými!

*

Otázky: Ako sa modlievali Židia? — Čo im odkázal Pán Boh skrze proroka? — Aká modlitba sa ľúbi Pánu Bohu? — O čo prosili raz učeníci Pána Ježiša? — Akú modlitbu ich naučil Pán Ježiš? —

Čo povedal Pán Ježiš o modlitbe? — Čo povedal o spoločnej modlitbe? — Kto sa má spolu modlievať? — Kto sa modlí s nami spolu, keď sa modlíme s Cirkvou? — Od koho sú slová, ktorými sa modlievame k Panne Márii? — Kto pridal k slovám anjela prosbu? — V ktorej modlitbe uctievame spolu Pána Ježiša a Pannu Máriu?

*

Modlitbou je aj každá nábožná pieseň. Pomodlime sa za svoju vlasť!

²Bože, čos' ráčil slovenskému rodu,
po mnohoročnom ťažkom utrpení
láskavo vrátiť slobodnú zas hrúdu,
aby žil na nej jarma pozbavený.
Zdobený vencom slobody, cti, práva:
nech sa Ti za to večná vďaka vzdáva,
nech sa Ti za to večná vďaka vzdáva!

Nasledovanie Pána Ježiša.

Pán Ježiš a bohatý mládenec. — ³Raz prišiel k Pánu Ježišovi istý bohatý mládenec a pýtal sa ho:

— Dobrý majster, čo mám robiť, aby som mal život večný?

Pán Ježiš mu odpovedal:

— Zachovaj prikázania!

Mládenec nato povedal:

— Tie zachovávam od mladosti. Čo mi chýba ešte?

Pán Ježiš odpovedal:

— Ak chceš byť dokonalý, id', predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a potom poď a nasleduj mňa!

Keď to mládenec počul, zarmútil sa a odišiel, lebo bol veľmi bohatý a nechcel sa zrieknuť svojho bohatstva.

Pán Ježiš je cesta, pravda a život. — ⁴Pán Ježiš bol vzorom dokonalého a bohumilého života. Bol príkladom poslušnosti a pobožnosti pre detky, príkladom trpezlivosti a pokory pre dospelých a vynikal vo všetkom. čo je bohumilé a sväté.

Raz povedal Pán Ježiš o sebe:

— Ja som cesta, pravda a život.

Pán Ježiš nám ukazuje cestu, po ktorej máme chodiť, aby sme sa dostali do neba. Kto robí všetko tak, aby sa čím viac podobal Pánu Ježišovi, je na dobrej ceste.

Pán Ježiš je hlásateľom najčistejšej pravdy, takže kto nim hlásané pravdy verí, podľa nich žije, robí istotne správne.

Pán Ježiš je naším životom, lebo on nám môže dať život opravdivý, život večný.

Pán Ježiš výslovne žiadal od nás, aby sme sa usilovali žiť čím lepšie a svätejšie, keď povedal:

— Buďte dokonalí, ako i váš Otec nebeský je dokonalý!

Pravá cesta ku kresťanskej dokonalosti je nasledovanie Pána Ježiša.

Dobré skutky a čnosti. — ¹Dobré skutky, ktoré sa srovnávajú s prikázaniami a konáme ich s dobrým úmyslom, ľúbia sa Pánu Bohu a zaslúžime si nimi nebo, ak je naša duša ozdobená milosťou posväcujúcou, keď ich konáme. Nemal by dobrého úmyslu, kto by konal dobré len preto, aby ho ľudia chválili. Keď však konám dobré skutky preto, aby sa vôľa Božia splnila a aby sa nimi Pán Boh oslavoval, vtedy sú naše skutky záslužné a cenné.

Ak volá kto pomocou milosti Božej tak privykol na dobré skutky, že je hotový stále dobré robiť a zlého sa chrániť, volá sa čnostným človekom. Tí, čo dosiahnu vysoký stupeň čnosti, stanú sa už v tomto živote dokonalými.

Všetci sme povinní usilovať sa dosiahnuť čím dokonalejší kresťanský život. Každému sa to môže podariť, ak sa cvičí v sebazaprení, modlí sa a často pristupuje k sviatostiam.

Pán Ježiš radil tým, ktorí chcú dosiahnuť vyššiu dokonalosť, aby zachovali večitú čistotu, dobrovoľnú chudobu a dokonalú poslušnosť. Rehoľníci sľubujú Pánu Bohu, že tieto tri rady Pána Ježiša dobrovoľne zachovajú.

*

Naučte sa nazpamäť!

Ktoré dobré skutky odporúča zvlášť Pán Boh ľuďom?

²Modlitbu, pôst a almužnu.

Ktoré čnosti sa vzťahujú na Pána Boha?

³Vicra, nádej a láska, preto sa volajú božské čnosti.

Ktoré sú najvýznamnejšie kresťanské čnosti?

⁴Spravodlivosť,
opatrnosť,
miernosť a
zmužilosť, ďalej
pokora,
štedrosť,
čistota,
priazeň,
dobromyseľnosť a
horlivosť v dobrom.

Kto je čnostný človek?

⁵Kto robí stále dobré skutky.

Cvičenie: Spytajte sa seba samých, rad-radom podľa tu vypočítaných čností, či sa proti nim nepreviňujete? Poznačte si, pri ktorej čnosti robíte chyby, a usilujte sa v nich nasledovať Pána Ježiša!

*

Otázky: Čo sa pýtal raz bohatý mládenec Pána Ježiša? — Ako odpovedal Pán Ježiš? — Čo sa pýtal mládenec ďalej? — Čo odporúčal Pán Ježiš mládencom, ak by chcel byť dokonalý? — Poslúchol mládenec Pána Ježiša? — V čom bol Pán Ježiš vzorom a príkladom? — V čom vynikal Pán Ježiš? — Čo povedal raz Pán Ježiš o sebe? — Prečo je Pán Ježiš cestou? — Kto je na dobrej ceste do neba? — Prečo je Pán Ježiš pravdou? — Kto robí istotne správne? — Prečo je Pán Ježiš životom? — Žiadal od nás Pán Ježiš, aby sme sa usilovali byť dokonalými? — Ktorá je pravá cesta kresťanskej dokonalosti? — Ktoré dobré skutky sa ľúbia Pánu Bohu? — Kedy si zaslúžime nimi nebo? — Má dobrý úmysel, kto robí dobré, len aby ho ľudia chválili? — Kedy sú naše dobré skutky záslužné a cenné? — Kto sa volá čnostným človekom? — Ako sa volajú tí, čo už tu na zemi dosiahnu vysoký stupeň čnosti? — Kedy sa nám môže podariť dosiahnuť čím dokonalejší kresťanský život? — Čo robil Pán Ježiš tým, čo chcú dosiahnuť vyššiu dokonalosť?

*

Prosme Pána Ježiša, aby nám dal silu a čnosti!

Ježišu, Ježišu, skrz Ducha Svätého
daj svetla jasného, Ježišu môj!
Silu nám daj a čnosť premôcť vždy diabla zlosť
a ľudskú nestálosť, Ježišu môj!

ÚLOHA 53.

(O hriechu.)

Najväčšie nešťastie.

Pán Boh potrestal Sodomu a Gomoru. — ³Uprostred úrodnej roviny pri rieke Jordáne boli dve mestá, Sodoma a Gomora. Obyvatelia týchto miest sa veľmi skazili. Pána Boha urážali veľkými hriechami. Hriešnosť a skazenosť obyvateľov bola taká veľká, že sa nenašlo v meste ani desať dobrých. Pán Boh ustanovil, že tieto mestá potresce, a to tak, že ich sotrie s povrchu zeme.

Jediná rodina zachovávala Božie prikázania. Bola to rodina Lótova. Pán Boh poslal anjela k Lótovi, aby mu oznámil, že má opustiť mesto, lebo bude zničené. Keď Lót i so svojou rodinou opustil mesto, silkový a ohnivý dážď zničil celé mesto a jeho obyvateľov. Na mieste týchto miest je teraz Mŕtve more.

*

Svätý Pavol apoštol učí o hriechu. — ⁴Svätý Pavol vo svojom liste k veriacim vysvetľoval, že hriechy nám prinášajú najväčšie nešťastie, lebo nám znemožňujú prísť do neba. V liste písal takto:

„Zjavné sú skutky tela: smilstvo, nečistota, nehanbnosť, chlipnosť, modloslužba, čary, nepriateľstvá, škriepky, nenávisť, hnevy, zvady, nedorozumenia, rozbroje, závisť, vraždy, opilstvá, obžerstvá a týmto podobné. O týchto vám predpovedám, že tí, čo takéto veci robia, do kráľovstva Božieho nevojdú.“

Svätý apoštol nazýva hriechy skutkami tela, lebo naše telo nás často pokúša na ne. Pokušenie však pochádza aj od zlého ducha a často od zlých ľudí. Kto sa nebráni proti pokušeniu modlitbou a kto dobrovoľne vyhľadáva príležitosti ku hriechu, zlých ľudí, zlé miesta, zlé zábavy a podobné, iste upadne do hriechu. V svätom Písme čítame:

„Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom.“

Pán Ježiš však povedal:

„Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“

*

Hriech je najväčšie nešťastie. — ²Ťažkým hriechom veľmi urazíme Pána Boha, takže stratíme milosť Božiu a zaslúžime si peкло. Hriech je nielen neposlušnosť oproti najvyššiemu Pánovi, ale aj nevďačnosť oproti najväčšiemu nášmu dobrodincovi, oproti Pánu Bohu. Veľkým hriechom si zabíjame dušu, preto ho voláme hriechom smrteľným. Ale aj malými hriechami si veľmi škodíme, lebo si nimi zasluhujeme dočasný trest Boží.

¹Niektoré hriechy sú také veľké, že až do neba volajú o pomstu. Takýto bol hriech Kainov, keď zabil svojho brata Ábela. Do neba volajúcim hriechom je aj utláčanie vdov a sirôt, zadržanie spravodlivej mzdy robotníkom a niektoré hriechy smilstva.

Iné hriechy sú zasa základom a prameňom ďalších hriechov. Tie to voláme hriechmi hlavnými. Sú to:

pýcha, lakomstvo, smilstvo, závišť, obžerstvo, hnev a lenivosť.

*

Naučte sa nazpamäť!

Kto spácha hriech?

²Kto vedome a zlovoľne neposlúcha Božie prikázanie.

Sú všetky hriechy rovnaké?

²Nie. Niektoré sú ťažké čiže smrteľné, iné sú menšie čiže všedné.

Kto spácha hriech smrteľný?

³Kto vo veľkej veci úplne vedome a zlovoľne neposlúcha Pána Boha.

Aké sú následky smrteľného hriechu?

³Hriešnik stratí posväcujúcu milosť, prestane byť dieťaťom Božím a zaslúži si peklo.

Kto spácha všedný hriech?

³Kto v malej veci, alebo kto nie celkom vedome a nie celkom zlovoľne neposlúcha Pána Boha.

Kto nás zvádza na hriech?

³Zlý duch, zlí ľudia a naše telo.

*

Cvičenie: Pokúsme sa napísať, aké ďalšie hriechy pochádzajú z niektorých hlavných hriechov! Napríklad: zo závidi, hnevu, lenivosti.

*

Otázky: Aká veľká bola skazenosť obyvateľov Sodomy a Gomory? — Ako potrestal Pán Boh tieto mestá? — Čo je na mieste Sodomy a Gomory teraz? — Čo učil svätý Pavol o hriechoch a o ich následkoch? — Od koho pochádza pokušenie? — Čím sa môžeme brániť proti pokušeniam? Ako pochodí, kto vyhľadáva príležitosti ku hriechu? — Čo čítame o tom v Písme svätom? — Čo máme ro-

biť podľa slov Pána Ježiša, aby sme neprišli do pokušenia? — Prečo je hriech najväčším nešťastím? — Čo je hriech oproti Pánu Bohu? — Prečo voláme veľký hriech smrteľným? — Čo si zasluhujeme hriechom všedným? — Ktoré sú do neba volajúce hriechy? — Ktoré sú hlavné hriechy?

*

V pokušeniach sa modlime takto:

Ježišu, Tebe žijem, Ježišu, Tebe umieram, Ježišu, Tvoj som v živote i v smrti, amen!

~

Poznámka: Drobné číslice v texte znamenajú ročník, v ktorom sa má po číslici nasledujúca učebná látka preberať. Drobné tlačené texty sú len na čítanie. Cvičenia môžu byť primerane doplnené.

OBSAH

Úloha	Strana
úvodná Naše sväté náboženstvo — — — — —	3
1. Pravdy viery — Apoštolské vyznanie viery — — — —	7
2. Aký je Pán Boh — 1. článok viery — — — —	10
3. Najsvätejšia Trojica — 1. článok viery — — — —	13
4. Anjeli — 1. článok viery — — — —	17
5. Stvoriteľ neba a zeme — 1. článok viery — — — —	20
6. Prví ľudia v raji — 1. článok viery — — — —	23
7. Dedičný hriech a jeho následky — 1. článok viery —	26
8. Ježiš Kristus — Syn Boží — 2. článok viery — — — —	30
9. Narodenie Ježišovo — 3. článok viery — — — —	33
10. Svätá rodina — 3. článok viery — — — —	37
11. Najlepší učiteľ — 3. článok viery — — — —	40
12. Utrpenie a smrť Pána Ježiša — 4. článok viery — —	44
13. Pán Ježiš v hrobe — 5. článok viery — — — —	49
14. Vzkriesenie Ježišovo — 5. článok viery — — — —	52
15. Nanebevstúpenie Ježišovo — 6. článok viery — — — —	56
16. Duch Svätý — 8. článok viery — — — —	59
17. Kristova Cirkev — 9. článok viery — — — —	62
18. Obcovanie svätých — 9. článok viery — — — —	65
19. Milosrdný a zhovievavý Boh — 10. článok viery — —	68
20. Život po smrti — 7., 11. a 12. článok viery — — —	71
21. Láska k Bohu a láska k bližnému — Hlavné prikázanie	76
22. Prikázanie Božie a cirkevné — O prikázaniach — —	81
23. Viera, nádej a láska — 1. Božie prikázanie — — —	84
24. Vonkajšia úcta Pána Boha — 1. Božie prikázanie —	87
25. Úcta svätých — 1. Božie prikázanie — — — —	90
26. Sväté meno Božie — 2. Božie prikázanie — — —	93
27. Nedeľa a sviatky — 3. Božie a 1. cirk. prikázanie	97
28. Deti a rodičia — 4. Božie prikázanie — — — —	101
29. Vražda a pohoršenie — 5. Božie prikázanie — — —	106
30. Čisté myšlienky, reči a skutky — 6. a 9. Bož. prikázanie	110

31.	Cudzí majetok — 7. a 10. Božie prikázanie — — —	113
32.	Česť, statočnosť a pravdovravnosť — 8. B. prikázanie	115
33.	Krivé svedectvo a luhanie — 8. Božie prikázanie —	118
34.	Pôst a sebazaprenie — 2. a 5. prikázanie cirkevné —	122
35.	Veľkonočná povinnosť — 3. prikázanie cirkevné — —	127
36.	Pomáhajme svojej Cirkvi! — 4. prikázanie cirkevné	130
37.	Najväčší dar Boží — Milosť Božia — — — — —	132
38.	Chceš dostať dary Božie? — Prostriedky milosti — —	133
39.	Najpotrebnejšia sviatosť — Sviatosť krstu — — —	140
40.	Kristovi bojovníci — Sviatosť birmovania — — —	144
41.	Telo a krv Pána Ježiša — Sviatosť Oltárna — — —	147
42.	Obeta tela a krvi Pána Ježiša — Sviatosť Oltárna —	152
43.	Pán Ježiš vo svätostánku — Sviatosť Oltárna — —	155
44.	Sväté prijímanie — Sväté prijímanie — — — —	158
45.	Pokánie — Sviatosť pokánia — — — — —	162
46.	Príprava na svätú spoveď — Sviatosť pokánia — —	165
47.	Svätá spoveď — Sviatosť pokánia — — — — —	169
48.	Sväté pomazanie — Sväté pomazanie — — — —	173
49.	Pastier duší — Sviatosť kňazstva — — — — —	176
50.	Kresťanská rodina — Manželstvo — — — — —	178
51.	Modlitba — O modlitbe — — — — —	181
52.	Nasledovanie Pána Ježiša — O kresťanskej dokonalosti	184
53.	Najväčšie nešťastie — O hriechu — — — — —	187